108STE JAARGANG — NO.: 293 WOENSDAG 18 DECEMBER 1991

AMIGOE

VANDAAG

WEEBER ...voorzitter...

Prekè

Van Vollenhoven (gast)pianist Van der Valk?

Alma Ata bijeenkomst bepaalt lot Sovjet-president

Gorbatsjov en Jeltsin: SU verdwijnt voor 1992

MOSKOU - De uiteenvallende Sovjetunie houdt voor het einde van het jaar op te bestaan. Sovjet-president Michail Gorbatsjov en de Russische president Boris Jeltsin hebben dit dinsdag na een twee uur durend onderhoud in Moskou vastgelegd in een gezamenlijk akkoord. Dit heeft het persbureau Interfax bekendgemaakt, zich beroepend op Pavel Votsjtsjanov, een woordvoerder van Jeltsin. Het proces markeert overduidelijk de laatste fase van de machtsovergave van de SU aan de Russische federatie van Jeltsin. Votsjtsjanov liet niets los over het eventuele aftreden van Gorbatsjov als president van de SU.

Volgens de woordvoerder zijn beide presidenten tot de conclusie gekomen dat "het functioneren van alle federale structuren voor het einde van het jaar ophoudt". Votsjtsjanov voegde er aan toe dat de staatsbank in de komende dagen door Rusland zal worden genationaliseerd en dat de vlag van de Sovjetunie officieel nog tot 1992 blijft gehandhaafd.

DEFENSIE-AKKOORD

Ander gespreksonderwerp tijdens hun onderhoud in het Kremlin was het Defensie-akkoord dat zaterdag in de Kazachse hoofdstad Alma Ata moet worden ondertekend door de leiders van Rusland, Oekraine en Wit-Rusland - oprichters van het gemenebest van onafhankelijke staten - en de presidenten van Kazachstan en de vier Centraalaziatische republieken. De Sovjet-minister van Defensie, Jevgeni Sjaposjnikov, zal de bijeenkomst in Alma Ata bijwonen.

Volgens Andrej Gratsjov, woordvoerder van de Sovjet-president, is Gorbatsjov niet van plan de bijeenkomst in de Kazachse hoofdstad Alma Ata bij te wonen. "Waarschijnlijk laat Gorbatsjov zich vertegenwoordigen door afgevaardigden die voorstellen zullen doen met betrekking tot de toekomstige controle over de Sovjet-strijdkrachten", aldus Gratsjov, die er geen doekjes om wond dat de toekomstige positie van Gorbatsjov geheel en al afhangt van de bijeenkomst van zaterdag in Alma Ata.

CRUCIAAL

Gorbatsjov zelf heeft tegenover een verslaggever van de Duitse radio verklaard dat hij de bijeenkomst in Alma Ata - de leiders van de Slavische en de Centraalaziatische republieken overleggen dan met elkaar over de voortgang van het gemenebest van onafhankelijke staten - beschouwt als een cruciale gebeurtenis waar het zijn eigen politieke status aangaat. "Van Alma Ata hangt alles af. Pas dan zal ik een besluit nemen over mijn eigen politieke positie", aldus Gorbatsjov.

Volgens zijn woordvoerder heeft de Sovjet-president duidelijk kenbaar gemaakt geen erebaan te willen accepteren in het gemenebest van onafhankelijke staten, dat binnenkort voor de Ssovjetunie in de plaats dient te komen. "Gorbatsjov wil daarentegen een actieve, politieke rol blijven spelen. Van het grootste belang voor hem is nu dat het akkoord over het gemenebest door de leiders van de deelnemende republieken op een constitutionele wijze tot stand wordt gebracht", aldus Gratsjov, die bevestigde dat Gorbatsjov de Alma Ata-bijeenkomst kwalificeert als "een belangrijke stap" in de overgangsperiode.

"Wanneer de beslissing zich op een democratische wijze voltrekt zal Gorbatsjov haar accepteren, zich er niet tegen te weer stellen, noch op politieke wijze, noch op enkele andere wijze", verzekerde de woordvoerder.

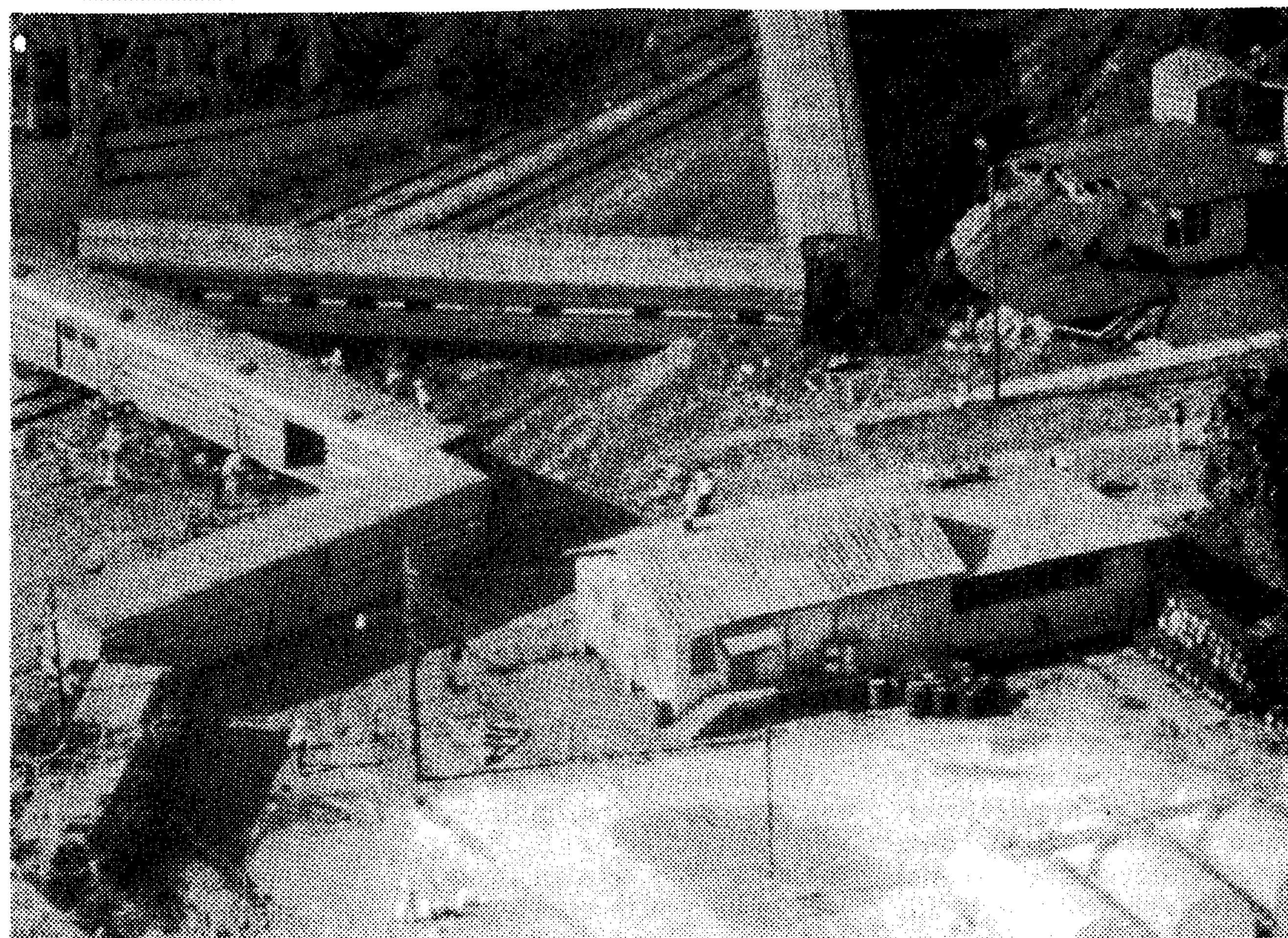
ZESTIENDUIZEND

Gratsjov meldde dat de afgezanten die Gorbatsjov zaterdag naar Alma Ata stuurt zich tevens met de leiders van de betrokken republieken onderhouden over onder meer het respecteren van de mensenrechten, de bewegingsvrijheid van burgers en de zestienduizend internationale akkoorden die de Sovjetunie in de loop der jaren heeft ondertekend.

Op de vraag van journalisten of Gorbatsjov toch zelf niet aanwezig zal zijn in Alma Ata, hield Gratsjov duidelijk een slag om de arm: "Eigenlijk is er maar een obstakel dat Gorbatsjov ervan kan weerhouden om naar Alma Ata te gaan en dat is het feit dat de deelnemers duidelijker zouden moeten zijn over het doel van de ontmoeting. Als ze elkaar ontmoeten als leiders van hun republieken, zal Gorbatsjov niet deelnemen".

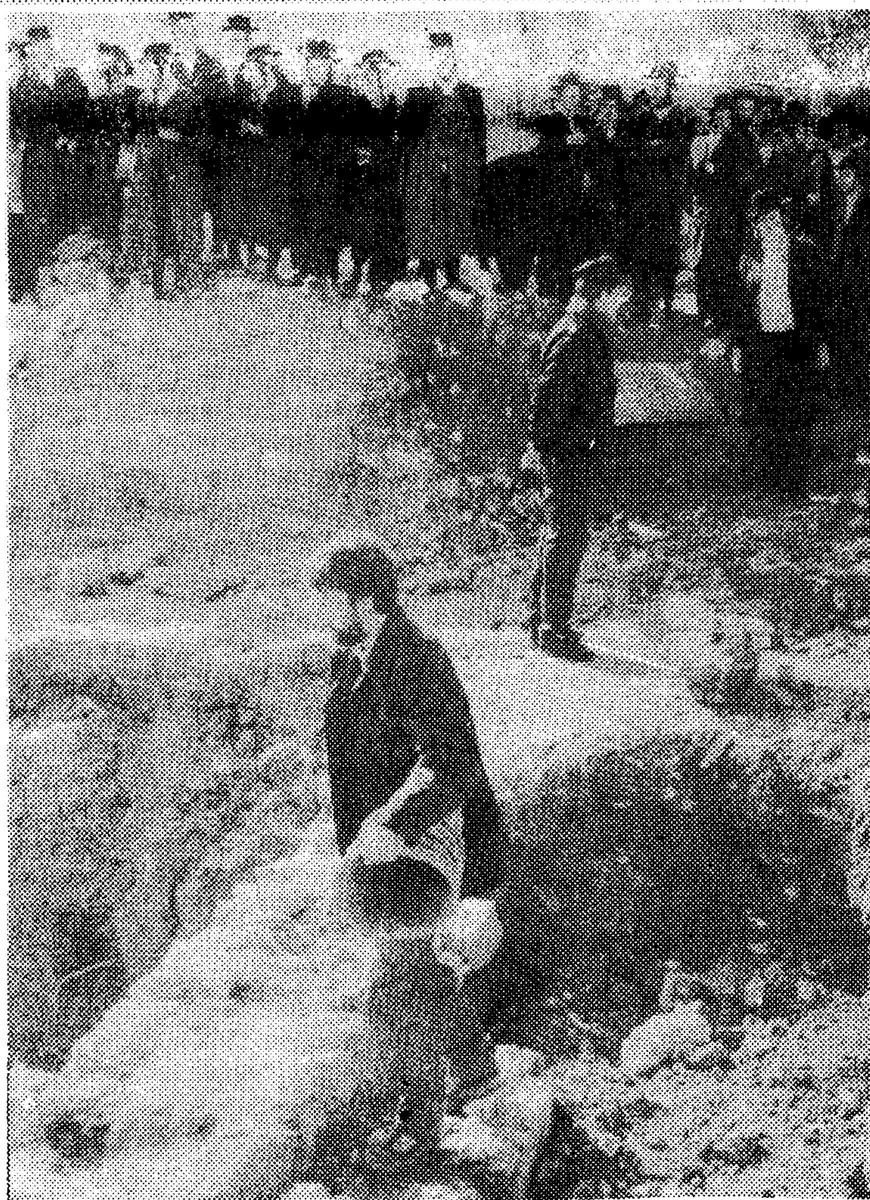
Geen enkele leider heeft tot nu toe in het openbaar kenbaar gemaakt dat het meedoen van Gorbatsjov aan de ontmoeting in de Kazachse hoofdstad van belang is, ondanks de wetenschap dat hier de definitieve teloorgang van de SU en de afschaffing van zestig jaar overheersing door het Kremlin op het programma staan

Zilveren meteoor uit de rails

■ *PALATKA - De Amtraktrein Zilveren Meteoor is op weg van New York naar Tampa uit de rails gelopen en kwam als een grandiose W tot stilstand. Daartoe werd wel gebruik gemaakt van een openbare weg en werden er twee woningen vernield. Er vielen minstens 61 gewonden. Er bevonden zich 170 passagiers in de trein die bediend werden door zestien Amtrak-personeelsleden.*
(AFP-satellietfoto)

Bezwaren tegen opgravingen

■ *JERUZALEM - Ultra-orthodoxe joden stelden zich dinsdag dreigend op bij een archeologische uitgraving. Zij wilden daarmee voorkomen dat men met de opgravingen zou doorgaan welke men als ontheiligend beschouwt voor de ter plaatse aanwezige joodse graven. Een Armeense kerk uit de zesde eeuw is op deze plaats gevonden.*

Na overweldigende stembuszege:

Premier van Trinidad roept op tot eenheid

PORT OF SPAIN - De nieuwe premier van Trinidad en Tobago Patrick Manning heeft de verzekering gegeven dat hij ongeacht de huidkleur met iedereen wil samenwerken om het land vooruit te helpen. Manning leidde de Nationale Volksbeweging naar de overwinning welke partij vooramelijk door het zwarte deel van de Trinidadsebevolkingwordtaangehangen.

Na het bekend worden van de overweldigende zege van Mannings partij en de navenante nederlaag van afgetreden premier Arthur Robinson hield Manning een toespraak waarin hij een oproep werd op iedereen om ongeacht politieke of huidkleur samen te werken. Met de zege van de Nationale Volksbeweging is de partij welke indertijd door de legendarische Eric Williams werd opgericht weer aan het bewind. Onder Williams en zijn opvolgers was deze partij dertig jaar aan het bewind over Trinidad en Tobago. In de loop der tijd dreigde het bewind dictatoriale trekjes te krijgen en raakte het geisoleerd van de bevolking.

De verkiezingscampagne werd voornamelijk beheerst door de economische situatie en door de toegenomen criminaliteit. Robinson werden de ingrijpende economische maatregelen in de schoenen geschoven van de voorbije jaren, welke onder druk van het Internationaal Monetair Fonds waren genomen om in aanmerking te komen voor een lening van 141 miljoen dollar.

Na de felle campagne toonde Manning zich toen de uitslag bekend was als de verzoener, die opriep tot samenwerking bij de bestrijding van de armoede en de werkloosheid. Hij noemde het van essentieel belang voor het land dat er raciaal wordt samengewerkt.

Manning is 44 jaar en van beroep geoloog. Hij is eerder minister geweest. Hij wordt omschreven als een centrumfiguur zoals Robinson in feite ook was. Bij de verkiezing legde zijn partij beslag op 21 van de 36 parlementszetels. De voornamelijk door Indiers gesteunde Nationale eenheidspartij kreeg er dertien. De voormalige regeringspartij van Robinson kwam niet verder dan twee zetels.

Populariteit Bush gezakt ot 47 procent

Witte Huis neemt enquete ter harte

WASHINGTON - Het Witte Huis heeft dinsdag gebroken met de praktijk dat het nooit reageert op opiniepeilingen over de populariteit van de president. Na bekendmaking van de jongste cijfers, waarbij de waardering voor president Bush is gedaald tot onder de vijftig procent, noemde een woordvoerder de "ernst van het economische probleem" de oorzaak van de huidige "ongerustheid" bij de Amerikanen.

De Amerikaanse president verliest volgens een nieuwe opiniepeiling duidelijk steun onder de Amerikaanse kiezers. Volgens de peiling van de omroep ABC en de Washington Post is nog maar 47 procent van de Amerikanen tevreden over de manier waarop de president zijn ambt vervult. Het economisch beleid van Bush ondervindt nog maar de instemming van 24 procent van de Amerikaanse bevolking. Het zijn de slechtste "rapportcijfers" die Bush kreeg sinds hij drie jaar geleden in functie trad. In maart van dit jaar, kort na de Golfoorlog, kon de president nog bogen op een droomcijfer van rond de negentig procent.

DALING KOOPKRACHT

Naar aanleiding van de economische problematiek is in de Verenigde Staten de kritiek op de president toegenomen dat hij zich teveel bezig houdt met buitenlandse politiek en te weinig oog heeft voor de problemen in eigen land. De Amerikaanse detailhandel en bedrijven ondervinden dezer dagen, in de aanloop naar de feestdagen, hevig de gevolgen van de daling van de koopkracht van de Amerikaanse bevolking.

"Deze peilingen tonen de ernst van het economische probleem en geven aan dat het publiek ongerust is", erkende woordvoerder van het Witte Huis Marlin Fitzwater dinsdag. "De president heeft een ontmoeting gehad met economen en leiders van ondernemingen. Hij gaat morgen naar Texas om een wetsvoorstel te ondertekenen over scheepsbouw dat nieuwe werkgelegenheid zal scheppen. Hij reist binnenkort naar Azie waar hij zich zal inspannen om markten te openen voor de Amerikaanse producten", voegde Fitzwater er aan toe.

"Wij nemen deze cijfers ter harte, zelfs al gaan we gewoonlijk niet in op opiniepeilingen", aldus de woordvoerder. "Het is duidelijk dat ze (de cijfers) de bezorgheid over de economie tonen, en ik kan U garanderen dat wij onze inspanningen versterken om de trend om te buigen".

Kerstkrant Amigoe

VANDAAG wordt het eerste katern verspreid van de Amigoe Kerstkrant 1991, die dit jaar bestaat uit vijf afleveringen. Aan deze kerstkrant werkten mee: R.Nooijen O.P., Bart Bredero, Wim Rutgers, Joyce Pereira, Hans Hooiberg, Victor Hafkamp, Carolien Schleper, Jeffrey Sybesma, Cor Swanenberg, Jos de Roo, Henk Timmer, Carel de Haseth, May Voges, Padu Lampe, Ramiro Tromp, Marius Bremmer, Lloyd Narain, Nel de Jong, Nel Casimiri, Wim Baart, Ernesto Rosenstand, Henk de Beijer, Jules Welling, Rudolf de Wit, J.M.Visker O.P., Toon van Dongen, Jacoline Debrot-Steegstra en Hennie Harinck.
Advertentie-acquisitie: Viola Bernardus, Jannie Naaldijk en Charlotte Hanst.
Advertentie planning en layout: Marise Wardekker en Edseline Angelo.
Typesetting: Migdala Conradus, Freddie Jimenez en Freddie Lasten.

Sheila Rhodes (correctie), Ken Wong (fotograaf), Carina Wolters en Carlo Gilmoor (grafische vormgeving), Jos van der Schoot (eindredactie Aruba). De voorpaginas werden verzorgd door: tekenschooltje Yvette Brandt (eerste katern), George Lichtveld (tweede katern), Saskia Adriaens (derde katern), M. Phelipa (vierde katern) en Yvette Brandt (vijfde katern). De opmaak was in handen van Solange Isselt en Norbert Hendrikse verzorgde de eindredactie.

Tokyo: Wacht ontwikelingen Sovjetunie af

TOKYO - Japan heeft woensdag zeer voorzichtig gereageerd op berichten over de formele opheffing van de Sovjetunie voor het einde van dit jaar.

"Het is veel te vroeg om een standpunt in te nemen aangezien er nog zeer veel veranderingen mogelijk zijn", zo zei de woordvoerder van de Japanse regering, Koicho Kato. Hij voegde daaraan toe dat Tokyo de gebeurtenissen zeer nauwlettend zal volgen alvorens over te gaan tot erkenning van Rusland als onafhankelijke staat. "Wij weten niet hoe de relaties tussen de Sovjetunie, de Europese Gemeenschap en de Verenigde Staten zich zullen ontwikkelen", aldus de woordvoerder. Deze verklaring zou er op kunnen duiden dat Tokyo eerst wil weten wat de Amerikanen en de Europeanen doen voordat het zelf een standpunt bepaalt.

Volgens Herstel- en hulpcommissie:

Bijna tien miljoen mensen in Etiopie hulpbehoevend

ADDIS ABEBA - Een Etiopische regeringscommissie verwacht dat volgend jaar 9,8 miljoen mensen in Etiopie humanitaire hulp nodig zullen hebben. Dat heeft een lid van de commissie voor Hulp en herstel maandag in Addis Abeba verklaard.

De helft van de getroffenen krijgt te maken met een voedselgebrek als gevolg van klimatologische omstandigheden en anderen zullen aan ondervoeding lijden wegens binnenlandse conflicten. Ook zal meer dan een half miljoen nomaden door hongersnood worden getroffen, aldus commissielid Simon Mechale. Deze zei dat de voornaamste oorzaken van het dreigende gevaar worden gevormd door een verstoring van het klimaat in het noorden van het land (Tigray en Gondar) en het zuiden (Hararghe) en de totale vernietiging van de oogst door sprinkhanen in Tigray en Wollo.

Mechale die sprak op een bijeenkomst met hulpgevers, zei dat de afgelopen jaren sprake is geweest van een groot verschil tussen de toegezegde en daadwerkelijk gegeven voedselhulp. Van de toegezegde 86 procent op een miljoen ton benodigde voedselhulp was 27 procent ook geleverd, aldus het commissielid. Hij zei dat het land op dit moment een zeer moeilijke tijd doormaakt en riep de internationale gemeenschap op de situatie niet te laten verslechteren.

Palestijnse basis in Libanon gebombardeerd

RASHAYA - Israelische vliegtuigen hebben dinsdag een aanval uitgevoerd op een basis van een Palestijnse guerrillagroep in de Bekaa-vallei in het oosten van Libanon, zo is vernomen in Libanese veiligheidskringen.

De Israelische toestellen vuurden raketten af op een basis van het Volksfront voor de bevrijding van Palestina-Algemeen commando (PFLp-GC) in het dorp Sultan Yacoub. Er waren vooralsnog geen berichten over mogelijke slachtoffers. Het was de 25e luchtaanval van Israel tegen doelen in Libanon dit jaar. Bij vorige acties van de Israelische luchtmacht kwamen 35 mensen om het leven en raakten 145 personen gewond.

Dienst onderwijs zwicht

Vermeende stakingsdagen worden alsnog uitbetaald

WILLEMSTAD — Docenten van het Peter Stuyvesant College die niet gestaakt hebben, maar ook de presentielijst niet getekend hebben, krijgen het salaris over de ingehouden dagen of uren alsnog uitbetaald. Dit schrijft het waarnemend hoofd van de dienst onderwijs A.F. Bernardina in een fax aan de rector van de school, Lesly Bradshaw.

Docenten die de presentielijst niet getekend hadden, maar wel aanwezig waren geweest om les te geven, merkten tot hun verbazing dat zij eind november minder salaris kregen dan gebruikelijk. Door niet te tekenen hadden zij zich volgens de dienst onderwijs aan plichtsverzuim schuldig gemaakt. Dus werden de 'niet gewerkte' uren volgens het principe 'no work, no pay' niet uitbetaald.

De terugbetaling zal 'bij hoge uitzondering' plaatshebben en wel - om administratieve redenen - eind januari. In de fax aan de rector staat "Willens en wetens hebben enkele docenten die bij uw school werkzaam zijn de lijst niet getekend. Zij hebben derhalve nagelaten een opgelegde verplichting na te komen, hetgeen plichtsverzuim oplevert". Bernardina spreekt namens de dienst onderwijs zijn 'misnoegen' uit over de 'weigerachtige houding van de dienstdoende docenten'.

Volgens Ger Post, de docent die een aanmaning tot restitutie van niet uitbetaald salaris aan het eilandgebied Curaçao stuurde, hebben zeker niet alle docenten 'willens en wetens' niet getekend. "Sommige docenten wisten niets van een presentielijst af. De brief waarin melding van die lijst gemaakt wordt, werd pas op de dag van de staking onder de docenten verspreid", aldus Post. Hij meent dan ook dat het voor een leerkracht zinloos is om een opdracht uit te voeren als hij tevoren al weet dat de organisatie rondom die opdracht niet correct verloopt. Daarmee doelt hij op de onzorgvuldige verspreiding van de bewuste brief aan de docenten.

Het is overigens onder veel docenten van het Peter Stuyvesant College algemeen bekend dat op 1 oktober de presentielijst nog in de pauze getekend kon worden. Docenten die tot 10 uur aan de acties hadden deelgenomen konden daarna op school alsnog de presentielijst tekenen.

Ger Post heeft met deze fax aan de rector echter nog geen antwoord op zijn vorige week verzonden aanmaning ontvangen. Daarin vraagt hij onmiddellijke restitutie van de ingehouden uren alsmede terugbetaling van de kosten van de aanmaning. "Als de uren eind januari terugbetaald worden, heb ik de door mij gemaakte kosten voor het versturen van de aanmaning via een advocaat nog niet teruggekregen", aldus Post. Hij zal zich vanmiddag met zijn advocaat beraden over eventueel verder te nemen stappen. Hij weet nog niet of hij het hierbij zal laten of dat hij toch nog een deurwaarder stuurt.

Bernardina meent dat de fax aan de rector impliciet een antwoord aan Post inhoudt. "Wij betalen terug wat we hadden moeten terugbetalen. Over de extra gemaakte kosten van de heer Post wil ik voorlopig geen uitspraak doen. Maar de advocaten zijn bezig dat uit te zoeken", aldus Bernardina in een reactie.

Het R.K. schoolbestuur weet wel van de maatregel van de dienst onderwijs, maar wacht eerst een officiële reactie van het bestuurscollege af, alvorens zij tot terugbetaling overgaat. De voorzitter van het bestuur Vigdis Jonckheer zei vorige week in een reactie op deze kwestie dat naar haar mening alle schoolbesturen een gezamenlijk standpunt zouden moeten innemen, omdat de bewuste brief ook een brief van alle schoolbesturen was. Dat is nu dus niet gebeurd.

Weeber wordt voorzitter Bond van Architecten

AMSTERDAM/WILLEMSTAD — Prof. ir. Carel Weeber (54) wordt eind dit jaar de nieuwe voorzitter van de Koninklijke Maatschappij tot Bevordering der Bouwkunst / Bond van Architecten, de BNA.

Hij volgt daarmee ir. C. Knol op. De bekende architect Weeber, die van Antilliaanse afkomst is en onlangs op Curaçao verbleef voor het houden van een lezing voor Bouw Maatschappij Curaçao, is als hoogleraar verbonden aan de faculteit voor Bouwkunde aan de Technische Universiteit in Delft.

De Zoete Inval geopend

■WILLEMSTAD — *De Zoete Inval: de naam zegt alles. Gisteravond vond in het bijzijn van vele genodigden de opening plaats van dit nieuwe cafe-restaurant, terras-stijl op De Savaan. Eigenaars zijn Milly en Wotty Pandt. Deze nieuwe gelegenheid op de EEG-weg valt direct op door de rood-witte luifels die als afdak dienen, maar tegelijkertijd zeer feestelijk aandoen. Bij de Zoete Inval kan men terecht voor een lekkere kop koffie of een hapje. De inrichting is tropisch en gezellig. Gedeputeerde Ruben Page en mevrouw Pandt knipten samen het lint door, waarna de zaak officieel als geopend werd verklaard.*

'Antilliaans verhaal'

WILLEMSTAD — De NOS-televisiedocumentaire 'Antilliaans verhaal', die vijf jaar geleden in het avondprogramma van de NOS werd uitgezonden, zal in april '92 worden herhaald in acht afleveringen van een half uur.

NOS-regisseur Cees Langeraad verblijft op dit moment op Curaçao, nadat hij eerder een bezoek bracht aan St. Maarten. Hij onderzoekt hier op locatie of de serie, die de geschiedenis van de Antillen in beeld brengt vanaf het geologische ontstaan van de eilanden tot aan de Status Aparte van Aruba, inhoudelijk wellicht moet worden bijgeschaafd.

Stephan Schoor (Media Club):

'Voorlichting op de hellin[g] voor beter imago Antille[n]'

WILLEMSTAD — "De voorlichting bij de Antilliaanse overheid dient tegen het licht te worden gehouden en daarna grondig geherstructureerd. Dat is absoluut noodzakelijk, willen de Antillen een beter imago opbouwen in de Nederlandse media", aldus Stephan Schoor, algemeen secretaris van de Media Club International gistermiddag tijdens een cocktail speech in landhuis Zeelandia.

De heer Schoor, in het dagelijks leven directeur van Continental Public Relations, een Nederlands zusterbedrijf van Rowland Worldwide, was speciaal voor de bijeenkomst van de Media Club naar Curaçao afgereisd. Onder zijn gehoor bevonden zich vertegenwoordigers van de plaatselijke pers, het bedrijfsleven en zelfs van de NOS-televisie. De Papiamentstalige pers en de overheid schitterden door afwezigheid.

De spreker betoogde dat het onevenwichtige en soms duidelijk negatieve beeld van de Antillen in Nederland niet in de laatste plaats te wijten is aan de ongestructureerde en ongecoördineerde voorlichting van de Antillen (overheid, vakbonden, bedrijfsleven) richting Nederland. Hij deed diverse aanbevelingen om in de situatie verbetering te brengen. Zo zou de voorlichting door de overheid totaal moeten worden geherstructureerd.

Zo bepleitte hij om correspondenten van Nederlandse kranten en journalisten van de lokale bladen serieuzer te nemen. Hij haalde in dit verband aan dat premier Liberia-Peters bij haar aankomst afgelopen zondag op Schiphol een persman van het ANP niet, en een stagiaire van de NCRV-radio wel te woord had gestaan.

Het eenrichtingsverkeer van persconferenties en 'meet the press'-bijeenkomsten zou volgens Schoor moeten worden opengebroken door het instellen van een vragenuurtje.

Bovendien zouden vele, tijdvretende persconferenties, beter kunnen worden vervangen door goede persberichten. De bereikbaarheid van de Antilliaanse bewindslieden voor vertegenwoordigers van de pers achtte Schoor voorts onvoldoende. Hij stelde de ministers en gedeputeerden in dit verband voor om woordvoerders te benoemen met een grote mate van eigen verantwoordelijkheid, die er niet uitsluitend in getraind worden om de boot af te houden. Voorlichters en journalisten zouden er -ook op de Antillen- verstandig aan doen om elkaar om te gaan op [...] van de 'Gedragscode [...] Journalisten', zoals va[...] steld in Bordeaux, 1954.

Om voorlichting o[...] bouwen tot een belei[...] strument in plaats van een noodzakelijk kwaa[...] volgens de spreker ook [...] geld nodig om onderzo[...] kunnen doen naar wensen van het publiek.

DRAAIDEUR

Dat niet langer gewacht worden met het werken [...] een beter imago voor [...] Antillen beargumenteerde [...] phan Schoor met de be[...] stelling --zelfs vanuit Ja[...] voor de 'draaideurfunctie' hier zou kunnen worden vuld tussen de EG, de V[...] Zuid-Amerika. "Maar de[...] dringt, en Hong Kong, [...] gapore en Brunei liggen [...] de loer."

De consul van de M[...] Club voor de Nederla[...] Antillen en Aruba, de [...] Jos van Vliet, deelde [...] slotte mee dat het kome[...] jaar elke twee maanden [...] bijeenkomst van de M[...] Club op Curaçao zal wor[...] belegd. De bedoeling is [...] vertegenwoordigers [...] media, overheid en bedr[...] leven elkaar daar in [...] mele sfeer kunnen tre[...] om, desgewenst met ina[...] neming van de Nieuwsp[...] code (geheimhouding), [...] gedachten te wisselen [...] zaken die het belang va[...] Antillen aangaan.

Tijdens de kerstborrel [...] afloop van de inleiding [...] de heer Schoor werd op [...] komende bijeenkomsten [...] een gezellig voorsc[...] genomen.

Liberia blijft langer in Nederland

Voges krijgt mogelijk toch zegen van Den Haag

DEN HAAG/WILLEMSTAD — Het ziet er naar uit dat de 'Antilliaanse' gezaghebberskandidaat voor St. Maarten, Russel Voges, tòch mogelijk de zegen krijgt van minister Hirsch Ballin. Dit zeggen waarnemers na het gesprek "onder zes ogen" dat gisteren in Nederland plaats vond tussen premier Maria Liberia, premier Ruud Lubbers en minister Hirsch Ballin. Officieel wordt via de RVD in Willemstad echter enkel meegedeeld dat het gesprek in een "constructieve en vruchtbare sfeer" is verlopen. Iets waar de RVD geen melding van maakt, is de blijkbaar iets pittiger verlopen ontmoeting tussen Liberia en de Vaste Kamercommissie voor Antilliaanse zaken. De Kamer besloot aan de hand hiervan na het kerstreces een uitvoerig debat te zullen wijden aan de problemen op St. Maarten. "We zullen ons niet tevreden houden met vage toezeggingen," verklaarde een van de leden van de commissie. Door het KabNA werd vandaag te kennen gegeven dat nog geen enkele voordracht werd gedaan voor de functie van gezaghebber. Liberia-Peters, die gisteren zou terugkeren naar Curaçao, blijft nu waarschijnlijk tot vrijdag om prive-redenen in Nederland, waar ze nog enkele gesprekken te voeren heeft. Ze legt geen verklaringen af aan de pers.

Er is in geen geval iets officieels bekend gemaakt over een nieuwe gezaghebber voor St. Maarten, aan de hand van de bespreking gisteren in 'het torentje' bij Lubbers. De RVD in Willemstad publiceerde een vrij lang bericht waarin met vage bewoordingen melding wordt gemaakt van dat gesprek. Ook wordt - voor het eerst - meegedeeld dat SER-sekretaris Russel Voges met de premier is meegereisd en dat hij op eigen verzoek minister Hirsch Ballin heeft ontmoet.

Volgens niet bevestigde berichten zou het gesprek dermate goed zijn verlopen dat Hirsch Ballin niet zo afwijzend meer staat tegenover de benoeming van Voges als eerste burger van St. Maarten. Hij had zoals bekend liever Dennis Richardson daar gezien.

Ook is kennelijk minister van volksgezondheid Stanley Inderson (FOL/SI) een van de mensen waarop Hirsch Ballin zijn oog liet vallen voor de post. Dat zou hij in besloten kring gezegd hebben, werd vandaag bevestigd.

Volgens de voorlichtingsdienst op Curaçao werden tijdens de besprekingen "verschillende aspecten t.a.v. de relatie Nederland-Antillen besproken... waarbij ook de bestuurlijke situatie op St. Maarten en de procedure welke gevolgd moet worden bij de benoeming van de gezaghebber op eilanden aan de orde is geweest." Het vervolgt: "Na afloop van het gesprek kon met tevredenheid worden vastgesteld dat dergelijke persoonlijke gesprekken en ontmoetingen tussen de Nederlandse en Antilliaanse bewindslieden frequenter dient plaats te vinden omdat hierdoor het wederzijds begrip voor elkaars standpunten wordt bevorderd en stoornissen al in een vroeg stadium kunnen worden onderkend en opgelost."

Liberia-Peters, vervolgt het bericht, had ook een aparte ontmoeting met Hirsch Ballin, die vergezeld was van directeur generaal van het ministerie van defensie mr Suyver. Rechtshandhaving was het centrale thema. Over de ontmoeting met de Vaste Kamercommissie wordt in het bericht enkel gezegd dat de premier een uiteenzetting heeft gegeven van de motieven die ten grondslag liggen van haar bezoek aan Nederland. De Kamerleden hebben de relatie Antillen-Nederland en de bestuurlijke situatie op St. Maarten aan de orde gesteld. Ook hier was de "procedure ter benoeming van een gezaghebber" een van de onderwerpen. Verder wordt in het persbericht gezegd dat de onderzoekscommissie die de besluitvorming op St. Maarten gaat onderzoeken reeds bij landsbesluit werd ingesteld (Daarover was hier in Willemstad niets gezegd; ook namen zijn niet bekend gemaakt, RED).

Ten aanzien van de staatkundige ontwikkelingen gaf de premier de commissie informatie over het laatste topoverleg "en de voorgang van de procedure en de toch wel ingrijpende stappen die ondernomen moeten worden waarbij rekening gehouden moet worden met de wens van elk eiland afzonderlijk voor wat betreft haar uiteindelijke status."

Tijdens het gesprek met Russel Voges werd van gedachten gewisseld over "de mogelijke wijze waarop de problemen waarmee St. Maarten momenteel kampt kunnen worden opgelost." Dit gesprek verliep, aldus de RVD in een "prettige, constructieve sfeer en in een goede verstandhouding."

Frank Willem van UPAH :

'BZV te snel van start'

WILLEMSTAD — De oprichting van het Buro Ziektekosten Voorziening (BZV) is te snel door de eilandsraad goedgekeurd. Aldus schrijft voorzitter Frank Willem van de vereniging van overheidsgepensioneerden UPAH in een perscommuniqué.

De centrale regering zou een hoofdrol moeten spelen in de hele kwestie rond de nieuwe ziektekostenregeling, maar die heeft zich nog niet uitgesproken. De directeur van het FZOG (fonds ziektekosten overheids gepensioneerden) heeft bij voorbeeld nog geen machtiging van de centrale regering gehad om de stichtingsakte te tekenen. "Hoe kun je in de eilandsraad de oprichting van het BZV goedkeuren, als de centrale regering zich er nog niet over heeft uitgelaten?", aldus Willem.

Het is de bedoeling dat straks iedereen via de AZV (algemene ziektekosten verzekering) verzekerd is, dus ook de overheids gepensioneerden. Het fonds van overheidsgepensioneerd[en] zal in de AZV overgaan. D[...] heeft de voorzitter van UPAH geen bezwaar te[...] maar hij vindt wel dat d[...] eerst vastgesteld m[...] worden, wat de premie wor[...] wat er voor terug komt e[...] er een overgangsregeli[...] komt voor mensen die [...] meer vergoed krijgen dan [...] de nieuwe AZV straks.

"De UPAH is niet tegen [...] AZV, maar het moet [...] goed geregeld worden. E[...] dit moment is van alles [...] niet geregeld", aldus Wille[...] Hij vervolgt met de mede[...] ling dat er dingen in [...] concept-stichtingsakte sta[...] die strijdig zijn met de vi[...] rende wetgeving. Verd[...] worden er bevoegdheden [...] de directeur van de ZOG [...] de raad van commissariss[...] beknot.

Willem hoopt dat de tw[...] overheden (landelijk en eila[...] delijk) deze kwestie beter [...] elkaar afstemmen en [...] belangen van de betrokkene[...] goed in het oog houden.

ALM: "Slechts enkele vertragingen"

Venezolaans luchtverkeer labiel door acties piloten

WILLEMSTAD/CARACAS — De vluchten van de ALM hebben tot nu toe slechts enkele vertragingen opgelopen als gevolg van de acties van de luchtverkeersleiders in Caracas en de staking van de piloten van Viasa. Gisteren vertrokken vier ALM-toestellen later dan gepland, aldus ALM-woordvoerster Isa Henriquez. Voor vandaag werden acties gemeld in de ochtenduren, die echter - voor zover bekend - niet tot aanpassing van de vliegschema's hebben geleid.

Het wordt mogelijk geacht dat de staking van de Viasa-piloten kan gaan uitbreiden naar andere vliegmaatschappijen. De acties die al drie weken aanhouden bij Venezuela's eerste commerciële vliegmaatschappij lijkt nu ook over te slaan naar de twee nationale vliegmaatschappijen Aeropostal en Avensa, waardoor het Venezolaanse vliegverkeer ernstig verstoord dreigt te raken. Dit zou ook gevolgen kunnen hebben voor Curaçao, daar zowel Avensa als Aeropostal op ons eiland vliegen, wat niet voor de initiator van de staking, Viasa, geldt.

De piloten van Aeropostal en Avensa zijn van plan zich solidair te verklaren met de 300 vliegers van de Viasa, die acties voeren voor betere salarissen. Duizenden passagiers, van plan om naar Amerika en het Caribisch gebied te reizen, strandden op de Venezolaanse vliegvelden.

Inmiddels is de minister van arbeid van Venezuela, Ruben Rodriquez, met een voorstel voor de dag gekomen, dat vandaag door de vakbonden zal worden bekeken. De minister heeft al te kennen gegeven dat hij juridische stappen gaat ondernemen als de vakbond niet op zijn voorstel wenst in te gaan.

Van deze ontwikkeling zal het mede afhangen of Curaçao de komende dagen te maken krijgt met problemen met vluchten van en naar het buurland.

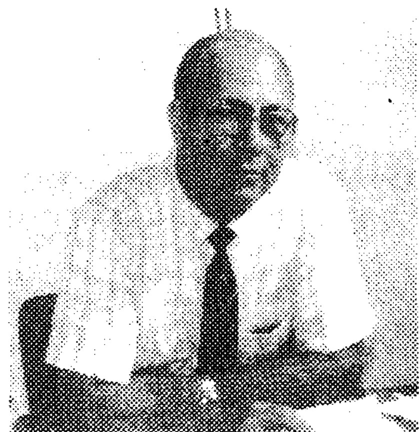
Prinses Margriet: Kerst op Curaçao

WILLEMSTAD — Prinses Margriet, mr. Pieter van Vollenhoven en hun zoons brengen de Kerstvakantie door op Curaçao. Het prinselijk paar neemt met deze tropische Kerst een voorschot op de viering van zijn zilveren bruiloft op 10 januari.

Het prinselijk gezelschap wordt 24 december op het eiland verwacht. Naar verluidt wordt op 2 januari de terugtocht naar Nederland aanvaard.

Yutchi Romero: "Geen achterban"

Vertegenwoordiger ouders stapt op na tweeënhalf jaar Presidium

WILLEMSTAD — Yutchi Romero houdt het na twee en een half jaar als vertegenwoordiger van de ouders voor gezien in het onderwijspresidium. Hij stapte onlangs uit de oudercommissie van het MIL en heeft dit gemeld aan de leden van het Presidium. "Het was niet echt een lekkere periode. Ik voelde mij verstoken van enige ruggesteun." In al die dertig maanden vergaderde Romero slechts één maal met een oudercommissie. Hij vindt het nu tijd geworden dat een ander het roer overneemt.

Op zijn brief heeft hij nog geen antwoord ontvangen. Als het nodig mocht zijn zal hij als oudervertegenwoordiger aanblijven tot er een nieuwe is gekozen. "Ik heb in al die maanden nooit een vergadering gemist. Als het van mij gevraagd wordt blijf ik nog even aan", zegt een plichtsgetrouwe Romero. Officieel mag een ouder maar een jaar in het Presidium zitting hebben. Door gebrek aan opvolging en de grote Sitek-onderwijsstaking werden het er ruim twee, vertelt hij.

Als het aan hem ligt gaat er heel wat veranderen in het systeem van oudervertegenwoordiging. Op de eerste plaats is het raadzamer twee in plaats van één ouder te verkiezen in het Presidium, het hoogste onderwijsorgaan dat naleving van het Kompromiso Nashonal beoogt. Een plaatsvervanger is een 'must', vindt hij. "Met z'n tweeën sta je sterker en kan je zorgen dat het contact met de oudercommissies soepel verloopt."

Elke week vergaderen met vertegenwoordigers van alle oudercommissies is volgens Romero eveneens een noodzaak. Maar eerst moet er gezorgd worden dat alle scholen daadwerkelijk een dergelijke commissie oprichten. De activiteiten van het R.K. schoolbestuur in deze onderneming steunt hij dan ook van harte.

UNANIEM

Zijn grote frustratie is dat hij vrijwel nooit unaniem voor 'de' ouders kon spreken. "Altijd waren er onderlinge verschillen en kreeg ik te horen dat ik niet namens alle ouders kon spreken." Dat staat volgens hem in schril contrast met de Sitek en haar vertegenwoordiger Errol Cova, die volgens hem altijd de onderwijzers als één man achter hem heeft staan.

Ook is het volgens hem hoog tijd dat er een nieuwe structuur komt. In de algemene oudercommissie zouden wat hem betreft van alle schooltypen drie ouders vertegenwoordigd moeten zijn. Zowel kleuter-, basis-, voortgezet- als BVO-Ladvo. Voor de broodnodige voeling met het onderwijs is het mede raadzaam om een of twee leerlingen aan de commissie te laten deelnemen. "Dat hoeft niet full-time te gebeuren, maar het gaat uiteindelijk om de leerlingen. Zij hebben nu wel per school een stem in de leerlingenraad, maar dat zou uitgebreid kunnen worden naar de eilandelijke oudercommissie."

Ouders die zitting willen nemen in een oudercommissie zouden daarvoor wat hem betreft alleen maar in aanmerking mogen komen als ze kinderen op school hebben. Hem zijn gevallen bekend van 'ouders' die al tien, twintig jaar in een oudercommissie zitten; ouders waarvan de kinderen allang niet meer op school zitten. Romero's kinderen volgen voortgezet onderwijs aan het MIL. "Hoewel zij nog ongeveer twee jaar te gaan hebben, heb ik mij teruggetrokken uit de MIL-ouderraad. Het is tijd voor nieuw bloed." Een goede opvolger vinden is volgens Romero niet zo moeilijk. "Ik ken genoeg capabele ouders. Er zijn gelukkig uitzonderingen. Niet iedereen is ongemotiveerd."

De invoering van het BVO/Ladvo onderwijs noemt hij een 'echt probleem'. Dat gedeputeerde Mendes en Sitek-voorzitter Cova in een gezamenlijke verklaring hebben laten weten dat alle beslissingen aangaande dit type onderwijs éérst met de vier leden van het Presidium moeten worden besproken, stemt hem tevreden. "Zo hoort het."

■WILLEMSTAD-Bestuur en directie van Stinapa samen met de gouverneur, gedeputeerde Page en andere gasten bij de onthulling van het bord van de grotten van Hato.

Opening grotten van Hato:

Natuur presenteert haar rekening voor vandalisme

WILLEMSTAD — Voor velen zijn de grotten van Hato een herinnering aan hun kindertijd, een mysterieuze donkere plek, die een ieder wel eens bezocht heeft. Een aantal jaren geleden is de grot in verval geraakt door vandalisme. Nu, na een lange periode, zijn de grotten in ere hersteld en kunnen ze met alle eer dienen als toeristische attraktie.

Voorzitter van Stinapa, Richard Pieternella, nam de aanwezigen tijdens de officiële opening in vogelvlucht mee langs de geschiedenis van de grotten, die in 1901 al werden aangeprezen op een Amerikaans pamflet voor toeristen. De bevolking kreeg de rekening gepresenteerd door moeder natuur, aldus Pieternella, en heeft zodoende duur moeten betalen voor de verrichte vernielingen.

De Stinapa-voorzitter gebruikte de woorden uitgesproken door Parlatino (Parlamento Latino Americano) om een ieder aan te sporen zich in te zetten voor het behoud van de natuur: "Het milieu is ons aller zorg."

"Wij zelf zijn schuldig aan de vervuiling van het milieu, als de zogenaamde moderne mens die gebruik maakt van zijn talenten, en nieuwe technologiën uit te vinden voor produktie en vernietiging."

Pieternella schaarde zich daarom achter de aanbevelingen van Parlatino om de overheid op te roepen tot evenwichtige ontwikkeling, rekening houdend met het milieu."Maar, de gemeenschap, de bevolking, moet delen in de verantwoordelijkheid", aldus de Stinapa-voorzitter. De werkelijkheid, aldus Pieternella, is dat de manier waarop we de natuur behandelen veel te wensen overlaat.

Met een quote uit de 'Second World Conservation Strategy', opgesteld door diverse wereldorganisaties, maakte Pieternella duidelijk dat de bevolking een levensstijl moet aangaan, die past binnen de limieten van de natuur. De wereldbevolking kan zich in zestig jaar verdubbelen, maar de aarde is niet bij machte om dit te dragen, tenzij we ons aanpassen."

ATTRAKTIE

Ook gedeputeerde Ruben Page toonde zich bij de opening zeer verheugd over de nieuwe toeristische attraktie waar Curaçao trots op kan zijn en waar andere bestemmingen jaloers op zullen zijn. Ze zullen een bijdrage zijn aan de toeristische infrastructuur. Volgens Page is het noodzaak om te werken aan een variëteit aan toeristische attrakties die andere bestemmingen in de regio niet hebben.

ALM Fairchilds: één jaar te koop

WILLEMSTAD — Na een jaar geleden buiten bedrijf te zijn genomen, is er nog steeds geen koper gevonden voor de twee Fokker Fairchild toestellen van de ALM. Er is met verschillende gegadigden onderhandeld, maar geen der kandidtaten kon instemmen met de voorwaarden van de ALM. Met de gehele transactie is vijf miljoen dollar gemoeid.

De Fokker-toestellen werden eind november vorig jaar vervangen door de ruimere Dash-8 vliegtuigen, die evenals de Fokkers vooral ingezet worden voor interinsulaire vluchten. De twee afgestoten toestellen staan al een jaar op het platform op Hato. Ze worden wel regelmatig gestart en onderhouden, waardoor ze, zodra een koper is gevonden, vliegklaar gemaakt kunnen worden.

Om potentiële kopers te vinden en de transactie af te wikkelen schakelde de ALM een Amerikaanse'broker' in, die met verschillende kandidaten op de proppen kwam: geen van deze firma's bleek echter in staat tegemoet te komen aan de financiële eisen van de ALM. Derhalve is nog steeds weinig nieuws te melden met betrekking tot de verkoop van de Fairchild-toestellen, zo lichtte de voorlichter van de ALM de Amigoe in.

Isebia: "Zeven weken extra"

DOK-personeel deelt in winst van zes miljoen

WILLEMSTAD — Werknemers van de Curaçaose Dok Maatschappij gaan eind van het jaar naar huis met een winstdeling van zeven weken salaris. Gedeputeerde Isebia zei verder dat de CDM dit jaar ongeveer zes miljoen gulden winst zal boeken en dat het daarom gerechtvaarigd is dat de ruim 500 werknemers een graantje meepikken.

"Het is zeker een goede zaak als je bedenkt dat DOK geen vakantie-uitkering of kerstbonus uitkeert noch loonindexering voor haar werknemers hanteert", aldus de gedeputeerde.

De winst over 1991 is aanmerkelijk hoger dan vorig jaar, toen DOK slechts 3,4 miljoen gulden winst boekte op grond waarvan het personeel drie weken salaris extra kreeg aan het einde van het jaar. De vakbond CADMU was hierover indertijd zeer teleurgesteld.

In 1989 was namelijk een recordwinst van 10 miljoen gerealiseerd. De Raad van Commissarissen en de aandeelhouders van de CDM besloten toen het personeel 3 maanden extra salaris uit te betalen, omdat er jarenlang geen winstdeling was uitgekeerd. Het jaar daarvoor werd bij voorbeeld slechts een miljoen winst gemaakt.

Isebia : "Dat extraatje in 1989 hadden de werknemers verdiend. Dat het toen tegenviel dat het jaar daarop slechts drie weken kon worden uitbetaald is begrijpelijk."

Hoe de verwachting voor 1992 is, valt nog moeilijk te voorspellen, daar de CDM onlangs een joint-venture aanging met een Cubaanse scheepswerf. Dat betekent dat de gezamenlijke winst gedeeld gaat worden op 50/50 basis.

Isebia voorziet dat deze joint-venture niet onmiddellijk vruchten af zal werpen voor wat betreft bedrijfswinst. "Het samengaan met Cuba heeft op de eerste plaats tot doel het voortbestaan van de CDM Curaçao veilig te stellen."

De afgelopen acht jaar bleek Cuba, dat over een nationale vloot van 119 schepen beschikt, de grootste klant was van de Dokmaatschappij. Landen als Japan maar ook Nederland toonden grote interesse in samenwerking met de Cubaanse scheepswerf Asymex. "Dankzij onze goede relatie met de Cubanen kwamen wij uiteindelijk als geschikste kandidaat naar voren en daar mogen we heel blij mee zijn."

Wiebenga: "Verhouding Antillen-Nederland slecht"

DEN HAAG/WILLEMSTAD — De verhouding tussen Nederland en de Antillen in momenteel slechter dan dat in lange tijd het geval is geweest. Dat verklaarde gisteren de voorzitter van de Vaste Kamercommissie voor koninkrijkszaken, mr. Jan Kees Wiebenga, aan de Amigoe. Hij liet dit weten na het gesprek tussen die commissie en premier Maria Liberia-Peters. Dat gesprek was niet gemakkelijk. "Maar het is goed dat we het gehad hebben." Over de bekoelde relatie tussen Den Haag en Willemstad zei hij dat ze momenteel "slechter is dan ze in de toekomst moge worden." Maar er is desondanks geen sprake van een dieptepunt. "Het kan altijd nog erger," aldus de VVD-er.

Elders in deze editie wordt al melding gemaakt van de bepreking die gisteren plaats vond tussen de Kamercommissie en de premier van de Antillen. Aan de hand hiervan werd besloten begin volgend jaar een Kamerdebat te houden. Dan zal minister Hirsch Ballin verslag uitbrengen van zijn Antillen-reis van medio januari. De Kamerleden verwachten een pittig debat want de kwestie St. Maarten zit de parlementariërs hoog.

Het gesprek van gisteren spitste zich toe op de uitleg van het zelfbeschikkingsrecht:de Antilliaanse interpretaie daarvan blijkt anders dan de Nederlandse, zo vernam deze krant. De Antilliaanse premier meent dat de Antillen zelf kunnen bepalen hoe hun positie zal zijn, terwijl de Kamerleden menen dat Nederland een vinger in de pap zou moeten kunnen hebben als de zaken niet lopen zoals dat zou moeten. De Kamerleden maakte gisteren aan de premier duidelijk dat een status aparte voor Curaçao zonder onafhankelijkheid niet mogelijk is en dat een positie in het koninkrijk van drie grenzen stelt. Op dit punt werd geen overeenstemming bereikt. De Antillen blijven te veel bemoeienis van Nederland beschouwen als inmenging in interne aangelegenheden, zo werd duidelijk.

Naast het gezaghebberschap voor St. Maarten - waarover officieel nog geen beslissing viel - werd ook gesproken over de kwestie regeringscommissaris: die blijkt nu van de baan. Liberia zou voor haar felle verzet tegen het plaatsen van zo iemand wel enig begrip hebben geoogst. Vermoedelijk zal vrijdag tijdens de laatste zitting van de koninkrijksministerraad voor het kerstreces de functie van gezaghebber ter sprake komen.

WILLEMSTAD — Vanmorgen vond er bij het pand van Fatum aan de Cas Cora-/Schottegatweg een brandontruimingsoefening plaats. Dit houdt in dat op een vooraf niet bekend gemaakt tijdstip het brandalarm afging. Alle in het pand aanwezigen moesten het pand dan zo snel mogelijk via de kortste route (de nooduitgangen) verlaten. Van groot belang is dat de ontruiming op een veilige manier, zonder ongelukken verloopt.

Het Fatum-evacuatieteam, gevormd door Fatum-personeel, zag hierop toe. Dit team coördineert de ontruiming en onderhoudt contacten met de brandweer. Het team heeft tevens een evacuatieplan opgesteld, waarin haarfijn wordt aangegeven hoe te handelen in geval van noodsituaties als brand, en hoe dergelijke situaties te voorkomen. Dit evacuatieplan is uitvoerig met het personeel doorgenomen.

De ontruimingsoefening vond plaats in nauwe samenwerking met de brandweer. Het ligt in de bedoeling om een dergelijke oefening jaarlijks te doen plaatsvinden. Op deze manier willen we eraan bijdragen dat Fatum een veilige werkomgeving is voor alle medewerkers.

Nieuwe bezoekregeling voor Elisabeth hospitaal

WILLEMSTAD — Het St. Elisabeth hospitaal zal met ingang van 1 februari zijn bezoekregeling aanpassen. Het huidige bezoekuurtje tussen half twaalf en half één 's middags blijft onveranderd bestaan, maar de namiddaguren voor visite worden drastisch ingekort.

Voorheen konden bezoekers bij hun zieke familie en kennissen terecht tussen 16.00 uur en 19.00 uur, per februari mogen ze binnen van 17.30 tot 19.00 uur.

De achterliggende reden voor dit besluit is dat het veel te druk werd in het ziekenhuis en dat zowel patiënten als het verplegend personeel werd overbelast, vertelt woordvoerster Joan de Windt. Zo kwam bij voorbeeld het avondeten helemaal in het gedrang omdat het midden in het bezoekuur viel. "De patiënten voelen zich soms gegeneerd om in hun eentje met een bord op schoot te zitten, wanneer er gezelschap is. Dat maakt dat ze slechter eten, terwijl ze dat nu net nodig hebben om aan te sterken."

Aan de andere kant wordt het personeel belemmert in hun verpleegkundige werkzaamheden tijdens de aanwezigheid van het bezoek. "Wanneer iemand om de po vraagt, voelt hij zich beschaamd als een ander visite heeft", aldus De Windt. "Het komt er dus op neer dat de verpleegkundigen gedurende het bezoekuur op halve kracht werken."

Een veelgemaakte fout die de bezoekers maken volgens De Windt is dat ze denken dat ze verplicht drie uren lang moeten blijven. "Dat hoeft niet, het is de bedoeling dat ze tien minuutjes of een kwartier langskomen en dan worden afgelost door iemand anders." Daarom zal het ziekenhuis voortaan ook een maximum aantal patiënten van drie toelaten. Zijn er meer gegadigden dan kan een even op de gang wachten om de ander daarna af te lossen.

KINDEREN

Een andere maatregel is dat er voortaan geen kinderen beneden de twaalf jaar op bezoek mogen komen (met uitzondering van de kinderafdeling). "Het liep echt de spuigaten uit", vertelt Joan de Windt. "De kinderen worden vaak de gang op gestuurd, waar ze heen en weer hollen, schreeuwen en met de liften spelen. Als er een van de liften uitvalt, is dat een ramp omdat we de patiënten beneden dan niet naar de operatiekamers kunnen vervoeren. Die moet dan bij de trap worden opgesjouwd." Sowieso werd kinderbezoek al niet toegejuicht vanwege de vatbaarheid voor bij voorbeeld kinderziektes.

"Voor de kinderen van ouders die daar liggen, wordt uiteraard een uitzondering gemaakt", vertelt De Windt. "Als zij de naam van hun kinderen even opgeven, dan wordt dat doorgegeven aan de bewakers, zodat die hen dan kunnen binnenlaten."

Ariane succesvol gelanceerd

KOUROU - De Europese Ariane-raket is maandagavond vanaf het ruimtevaartcentrum Kourou (Frans-Guyana) gelanceerd. Een half uur na de lancering werden de twee communicatiesatellieten in de ruimte geplaatst.
Het gaat om twee 3,5 ton zware satellieten: een van Franse en een van internationale makelij. Het was de 48e keer dat een Ariane-raket de ruimte werd ingeschoten. De internationale satelliet, de Inmarsat, moet de scheepvaartcommunicatie vergemakkelijken.

AGENDA
ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/ 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON: 24333. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. Pageboy 127-257.

TELEFAX: 22368.

BANKREK. nr 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
DRIVE-IN: 20.30 uur **Problem Child 2** (comedy, 14 jr.).

****

BOTICA (nachtdienst)
Pabao brug: Eagle, tel.: 29011.
Pariba di brug: San Lucas, tel.: 45119.

****

WACHTREGELING DOKTOREN
(van 18.00-07.00 uur):
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta Cruz: dokter J. Croes, Madiki Kabel 23, tel.: 34482/24797. Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter D. Bislipvia Centro Medico San Nicolas (tel.: 48833) of via Alarmcentrum (115).

****

VOOR BRANDGEVALLEN, ongelukken of een of ander ongeluk, gelieve Alarmcentrale op te bellen, **tel.: 115.**

****

CENTRO MEDICO CARABOBO (Engelandstraat 7, tel.: 21777): de wachtheeft dra L.G. Beke-Martinez, tel.: 24696.

****

WIT GELE KRUIS ARUBA
ZUIGELINGENBUREAU (Koningstraat 22, tel.: 24444): dagelijks van 07.30-12.00/13.50-17.00 uur.
Maandag te Paradera (tel.: 25543) van 08.00-11.00 uur; dinsdag: San Nicolas (45906)/Noord (23425) van 08.00-11.00 uur; woensdag: Santa Cruz 28288) van 08.00-11.00 uur; donderdag: Dakota (29008), Oranjestad (23168), Savaneta (47020) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 uur.

****

INFORMATIECENTRUM KONINGIN WILHELMINA FONDS (voor de kankerbestrijding op Aruba): geopend van maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30 uur - J.E. Irausquinplein 3 (juist achter de pastorie van Oranjestad).

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE: tel.: 38989 (24 uur per dag).

****

AIDS-HOTLINE: Vragen? Bel dan 23040/27352 tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

****

FADA/PRIDE (Van Walbeeckstraat 25, tel.: 32999): geopend op dinsdag, woensdag en donderdag van 14.00-18.00 uur voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

****

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA: P.O. Box 1029, tel.: 27808/48124.

****

TELEARUBA
WOENSDAG: 18.00 Cartoons; 18.50 The Art of Mime; 19.10 Showbiz Today; 19.30 Salud pa Un y Tur; 20.00 Telenoticias; 20.30 Gobierno ta Informa; 21.00 CNN International News; 21.45 Hill Street Blues; 22.30 Freddy's Nightmare; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

****

Nieuwe stewardessen Air Aruba

■ *ORANJESTAD — Air Aruba werd uitgebreid met twaalf jongedames die hun 'wing' in ontvangst namen en zich nu officieel stewardessen kunnen noemen.*

Op de foto: een trotse Air Aruba-directeur, Tawa Irausquin, met Saskia Klaphaak, Jaqeline da Costa Zattera, Myrna Croezé, Rhona Lemminga, Zuhaila Marchena, Jane Geerman, Sueyenne Dammerman, Manon Toppenberg, Christine Haidl, Cunera Kiewit, Sita Booi-Groenhart en Petra Davis.

Formulieren voor tennis

ORANJESTAD — De wedstrijdcommissie van de Arubaanse Tennisbond (ALTB) heeft bekend gemaakt dat op 11 januari de Arubaanse tenniskampioenschappen begint in de categorie dames- en herenenkel in de A-klasse.

Inschrijfformulieren zijn verkrijgbaar aan de bar van het Marlboro Tennispark van maandag tot en met zaterdag van zes uur 's middags tot elf uur 's avonds tot 6 januari. Op 8 en 9 januari moet het schema worden afgehaald, waarna op 11 januari de strijd begint.

Minister-president Oduber:

"Ottinger had geen geld mogen krijgen"

ORANJESTAD — Minister-president Nelson Oduber vertelde de pers niet bepaald ingenomen te zijn met het feit dat de Aruba Investment Bank (AIB) aan de groep Ottinger drie miljoen dollar leende om haar schuld aan de Aruven te betalen voor aankoop van het Aruba Palmbeach Hotel.

Dit kon worden opgemaakt uit de verklaring van de premier, dat de AIB, die opgericht werd om kleine industrieën te helpen, thans een dergelijk groot bedrag beschikbaar stelde om een schuld aan het volk af te lossen.

Aan de andere kant liet de premier horen de beslissing van de AIB te respecteren omdat deze bank niet alleen van de overheid is. De premier was niet ingenomen over de wijze waarop de groep Ottinger het hotel zo gemakkelijk kon kopen. Geen bank wilde de groep drie miljoen dollar lenen, doch Ottinger ging naar de AIB die uiteindelijk ten doel heeft nieuwe investeerders te helpen.

"Hoeveel van onze mensen krijgen nu door dit grote bedrag geen krediet van de AIB?" zo vroeg Oduber zich af. Volgens Oduber is deze lening niet aan het doel van de bank beantwoord. De politiek die de AIB in deze volgt, is er een die vragen oproept.

Drs. Lin Wong, directeur van de Aruba Investment Bank (AIB), had de opmerking van premier Nelson Oduber over het beschikbaar stellen van die drie miljoen dollar aan de groep Ottinger niet gehoord, maar meende wel op wat hij hierover gelezen had te moeten reageren. Drs. Wong zei dat het doel van de AIB volgens de statuten is projecten in het belang van Aruba te helpen. In dit geval overwoog de AIB, dat de toeristenindustrie van Aruba reeds genoeg geleden heeft door hotels die in problemen kwamen, zoals Golden Tulip, Concorde, Beta, Ramada Renaissance en Plantation Bay.

Voorts wees drs. Wong op de kwestie van Air Aruba en stelde dat de AIB zes offertes heeft uitgebracht om de luchtvaartmaatschappij te financieren. Hieruit zou blijken dat Air Aruba bij de AIB alle aandacht kreeg. De verklaring van premier Oduber dat geen bank op Aruba drie miljoen florin aan de groep Ottinger wilde lenen, kwam niet omdat het project niet goed was, aldus drs. Wong, maar door restricties van de Centrale Bank en de lokale banken.

Drs. Wong merkte nog op dat eind van dit jaar de AIB veertig miljoen florin aan leningen heeft uitstaan. Daarbij is inbegrepen de twintig miljoen florin die aan de AIB ter beschikking werd gesteld. Deze twintig miljoen beginkapitaal moet worden terugbetaald en om dat te bewerkstelligen, moet de bank winst maken.

DONDERDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 0f 25111).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN 'MAN NA OBRA': elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om produkten te kopen in het oude gebouw van Bibito Pin, t/o protestantse kerk, Piedra Plat.

****

Beleidsplan brandweer goedgekeurd

ORANJESTAD — In de ministerraad werd door de expert Maarten van IJzerloo, in het bijzijn van directeur Brandweer ing. Juan Lopez en Rob van der Bent, adviseur van de minister van justitie, een uiteenzetting gegeven over het beleidsplan dat voor de brandweer is opgesteld. Het geheel werd opgesteld om de brandweer gelijke tred te laten houden met de ontwikkelingen op Aruba. Hetgeen thans niet het geval is, en de veiligheid van burgers en gasten in gevaar brengt. Onder meer komt een nieuwe hoofdkazerne bij Ponton, het personeelsbestand wordt uitgebreid, modernisering van het brandweermateriaal, toezicht op stelsels van vergunningen en ten slotte de coördinatie bij de rampbestrijding. De ministerraad ging akkoord met deze aanpak.

Van IJzerloo, die een deskundige is op het gebied van de brand en rampenbestrijding en managementsadviseur is voor de openbare veiligheid, benadrukte nogmaals de verantwoordelijkheid van de overheid voor de brandweerzorg en de absolute noodzaak tot verbeteringen, welke in hoofdzaak zijn:

De bouw van een nieuwe kazerne te Ponton, waardoor Noord, het ziekenhuis, de hotelsector en het tussenliggende gebied binnen aanvaardbare tijd door de brandweereenheden kunnen worden bereikt. Een schets van deze kazerne is reeds door de DOW ontwikkeld aan de hand van het ontwerp van architect U.J. Croes.

Wat de uitbreiding van het personeelsbestand betreft, dient onderzocht te worden of er naast beroepskrachten vrijwillig personeel kan worden aangetrokken. Met uitbreiding van beroepspersoneel is reeds een begin gemaakt. Nog deze maand zal de brandweer opnieuw worden geüniformeerd zodat de brandweerman weer als zodanig herkenbaar zal zijn. Met de modernisering van het brandweermateriaal werd een begin gemaakt. Een voertuig voor de luchthaven en een voertuig voor de stadsbrandweer zijn vernieuwd, terwijl er begin 1992 een nieuwe tankwagen wordt geleverd.

Een landsbesluit met betrekking op het toezicht op de brandpreventie in hotels, restaurants, nachtclubs en casino's is inmiddels van kracht. Andere besluiten moeten nog worden ontwikkeld. Ten slotte de voorbereiding van de coördinatie bij de rampenbestrijding, waarbij de dienst Brandweer een zeer belangrijke taak heeft. Hieronder vallen tevens het actualiseren van bestaande plannen en het opstellen van een rampenplan en rampbestrijdingsplannen. Dit geschiedt uiteraard in overleg met de Calamiteitencommissie.

In het beleidsplan worden de vele onderwerpen, die betrekking hebben op de hiervoor genoemde hoofdlijnen, opgesomd. Van IJzerloo benadrukt dat deze punten het beste in onderlinge samenhang kunnen worden aangepakt. Alléén zo kunnen de schaarse middelen, mankracht en geld, zo nuttig mogelijk worden gebruikt. In het beleidsplan wordt geadviseerd om de uitvoering van een project aan te pakken. In zo'n opzet zullen naast medewerkers van de dienst Brandweer, ook functionarissen van andere diensten hun inbreng kunnen hebben. De diensthoofden van de betrokken diensten verlenen daartoe hun volle medewerking.

De verantwoordelijkheid voor het project berust bij een stuurgroep, waarin alle betrokken ministeries en diensten hun inbreng hebben. De minister van justitie is voorzitter van deze stuurgroep. De taak van de stuurgroep is om alle belangrijke stappen in het proces met haar goedkeuring te bekrachtigen.

De leiding van de uitvoering wordt opgedragen aan de directeur Brandweer, die daartoe zal worden benoemd tot projectmanager. Hij zal zich in Nederland op de hoogte stellen van de uitvoering van soortgelijke projecten. Voor het uitvoeren van de verschillende onderwerpen zullen kleine werkgroepen worden geformeerd. Zo'n werkgroep staat onder leiding van de meest deskundige en meest betrokkene voor het betreffende onderdeel.

Aan Nederland zal worden gevraagd om het beschikbaar stellen van een tweetal deskundigen, waarvan de een als projectbegeleider, zal worden belast met het dagelijks begeleiden van de uitvoering van het project, terwijl de ander zal worden ingezet bij de uitwerking van de projectonderdelen en met het actualiseren en ontwikkelen van nieuwe plannen op het gebied van rampbestrijding en de coördinatie tussen de verschillende organen die een taak hebben bij het bestrijden van rampen. Dit laatste in nauwe samenwerking met de Calamiteitencommissie.

Overleg met Staten over AZV

ORANJESTAD — De Staten van Aruba gaan met de groeperingen praten, die betrokken zijn bij de invoering van de Algemene Ziekteverzekering (AZV).

Dat werd gisteravond besloten nadat de Staten in de eerste ronde over dit onderwerp had gesproken. Bij deze eerste ronde kwam duidelijk naar voren, dat ook bij de Statenleden nog vele vragen bestaan over de invoering van de AZV.

Toen de Staten gistermorgen met behandeling van het veelbesproken wetsontwerp begon, kwam de AVP-fractieleider mr. Henny Eman met een motie van orde, waarin werd voorgesteld dat minister Charro Kelly, voordat de Staten de wet aannemen, eerst met de groeperingen gaat praten, die bij deze wet betrokken zijn. In zijn voorstel zette Eman uiteen dat wel duidelijk gebleken is dat de betrokken groeperingen onvoldoende gehoord werden. Hij noemde daarbij de vakbonden, de handel, de medische groep en verzekeringsmaatschappijen.

Een beroep werd op de Staten gedaan om behandeling van het wetsontwerp aan te houden totdat de minister met de groeperingen heeft gesproken en vele nog onbeantwoorde vragen heeft afgehandeld. De motie van orde werd door de coalitie afgewezen doch tijdens behandeling van het onderwerp bleek dat ook de coalitie van mening was dat eerst met de groeperingen wordt gepraat.

ADN-Statenlid Pedro Bislip kwam met het verrassende voorstel, dat niet zijn partijgenoot minister Kelly gaat praten, maar de Staten. Een voorstel dat werd aangenomen, waarna de vergadering na afloop van de eerste ronde voor onbepaalde tijd werd geschorst.

ONVERMOGEN

Uit een verklaring van de AVP blijkt dat men in deze kringen van mening is dat in feite aan minister Kelly een brevet van onvermogen werd gegeven door zijn eigen partij. Volgens de AVP werd door het voorstel van Pedro Bislip de minister gedesavoueerd en besloten de Staten de minister opzij te schuiven en deze wetgeving zelf aan te passen totdat het een aanvaardbare wet is geworden.

In de praktijk betekent de houding van de coalitie ten aanzien van minister Kelly een motie van wantrouwen, aldus de AVP in een verklaring. In ieder geval is het duidelijk dat men in de coalitie geen vertrouwen heeft in de minsiter over de deelname van de belangengroepen. Hij heeft de overtuiging gewekt bij de coalitie dat hij in ieder geval niet in staat is om tot een vergelijk te komen met de belangengroepen.

De AVP verwacht echter niet dat dit enig gevolg zal hebben voor het kabinet. De Staten gaan het werk van minister Kelly doen, hij blijft rustig aan en laat het allemaal over zich heengaan. "Een trieste situatie", aldus besluit de AVP haar verklaring, "maar de werkelijkheid op ons eiland".

Regering moet 1,1 miljoen betalen aan Trias Resort

ORANJESTAD — Niet minder dan 1.1 miljoen florin moet de Arubaanse regering betalen aan Justo Lopez en Trias Resort van het project Laguna Dorado. Dat was het vonnis dat het Hof van Justitie wees in het beroep dat de regering aantekende tegen het vonnis van de rechter in eerste aanleg, toen de regering veroordeeld werd negen ton te betalen.

In juni 1991, toen de rechter vaststelde dat de regering met behandeling van dit project onrechtmatig handelde, werd de regering, in afwachting van een bodemprocedure, veroordeeld een voorschot van negen ton te betalen. Tot grote verrassing tekende de regering beroep aan, waarna Trias Resort een bedrag van anderhalf miljoen eiste en veroordeling in de kosten.

Ook het Hof was van mening dat de regering onrechtmatig handelde door te lang te wachten met het afronden van de toegezegde garantie voor het project.

Bij behandeling van het hoger beroep kwam vast te staan dat voor het project door Justo Loppez reeds bedragen tot 1.1 miljoen waren uitgegeven. Gezien de twee vonnissen kan verwacht worden dat de regering, wanneer begin januari 1992 het bodemgeschil wordt behandeld, een derde veroordeling krijgt om nog eens schadevergoeding te betalen.

Naast de opdracht om aan Trias Resort 1.1 miljoen te betalen, werd de regering eveneens veroordeeld in de proceskosten, welke voor Trias Resort ruim 25 duizend bedragen.

Duizenden vergunningen

ORANJESTAD — Tot en met 30 november dit jaar werden er 1.798 vergunningen ingevolge het nieuwe systeem (versnelde procedure) gegeven aan vreemdelingen voor verblijf op Aruba.

De vergunningen werden als volgt afgegeven: horecabedrijven: 427 (24%), contructie: 315 (18%), diverse bedrijven/handel: 368 (19%), stagiaires: 51 (3%), inwonende dienstbodes: 237 (14%), zelfstandige werkvergunning: 21 (1%) en ziekenverpleging: 31 (2%).

Een schatting levert het volgende beeld op: 95 Dominicaanse vrouwen van 21 jaar of ouder zijn een huwelijk/schijnhuwelijk aangegaan met een op Aruba geboren man van Nederlandse nationaliteit en dat van de andere nationaliteiten; 104 vrouwen van 21 jaar en ouder zijn gehuwd met een op Aruba geboren man van Nederlandse nationaliteit. In totaal werden er 106 kinderen en jeugdigen van nul tot zeventien jaar toegelaten.

Voorts liggen er nog bij de Directie Openbare Orde en Veiligheid (DOOV) 343 toelatingsverzoeken, die in principe zijn geaccordeerd door de minister van justitie. Tot 30 november 1991 zijn er 555 van zulke verzoeken met beslissing van de minister van justitie ontvangen.

ORANJESTAD — Het Nederlandse paspoort zal op Aruba per 1 januari 1992 tachtig florin gaan kosten.

Voorheen kreeg Aruba altijd het paspoortboekje gratis uit Nederland. Nu zal Nederland per 1 januari 1992 vijftig florin per boekje in rekening brengen. Dat geld wordt opgeteld bij de dertig florin die men tot nu toe een paspoort betaalt. Zo komt de nieuwe prijs per paspoort op tachtig florin.

Premier Nelson Oduber zei gisteren dat het Nederlandse paspoort erg in trek is, zelfs onder niet-Nederlanders. Het is een paspoort die alle deuren van de wereld opent.

Palestijnse leider in Zuid-Libanon vermoord

SIDON-Onbekendegewapendepersonenhebbenzondagavondeenfundamentalistische Palestijnseleiderin een vluchtelingenkamp in zuid-Libanondoodgeschoten. VeiligheidsbeambtenenPalestijnse bronnen hebben dit meegedeeld.

Sjeik Hisham Al-Shraideh, een 38-jarige pro-Iraanse Sunni-Moslimgeestelijke en een tegenstander van PLO-leider Yasir Arafat, werd gedood toen hij terugkeerde van een bijeenkomst in het kamp, dat dicht bij de havenstad Sidon ligt. Kort na de dood van de sjeik braken er gevechten uit tussen zijn aanhangers en lijfwachten van de El-Fatahgroep van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO), die onder leiding staan van Amin Kayed.

Uitslagen en stand amateurvoetbal

DEN HAAG - De uitslagen en de standen in de hoogste drie klassen van het zondag-amateurvoetbal is:

Hoofdklasse A

Aalsmeer-RCH	afg
DWV-EDO	3-0
AFC-Papendr	1-0
Stormvog-ADO '20	1-1
DHC-DCV	0-3
Hollandia-Elinkwijk	2-2
Wilhelmus-Alphense B	1-2

Stand:

1. DWV	13	18
2. AFC	13	18
3. EDO	13	17
4. ADO '20	13	15
5. RCH	12	14
6. Alphense B	13	14
7. Hollandia	13	13
8. Aalsmeer	12	12
9. DCV	12	11
10. Wilhelmus	13	10
11. DHC	13	10
12. Elinkwijk	12	09
13. Stormvog	13	09
14. Papendr	13	08

Hoofdklasse B

Treffers-WKE	4-2
AGOVV-Quick '20	0-3
Babberich-STEVO	1-1
FVC-HSC '21	3-0
Enschede-SVBO	1-1
Achill.'94-Sn. Hovis	afg

Stand:

1. Rheden	12	19
2. Quick '20	13	18
3. Enschede	13	15
4. Treffers	13	14
5. FVC	13	14
6. Achill.'94	12	13
7. Babberich	13	13
8. Achill.'29	12	12
9. Sn. Hovis	12	12
10. STEVO	13	12
11. WKE	13	10
12. SVBO	13	10
13. HSC '21	13	09
14. AGOVV	13	07

Hoofdklasse C

DESK-Wilhelm.08	afg
Margriet-Baronie	3-1
Halsteren-UDI '19	2-0
SVN-Venray	1-1
Meerssen-EHC	0-2
TSC-Geldrop	afg
Panningen-LONGA	afg

Stand:

1. TSC	11	17
2. Halsteren	13	17
3. EHC	13	17
4. Meerssen	13	16
5. Venray	13	16
6. LONGA	11	14
7. SVN	13	13
8. Geldrop	12	12
9. Baronie	12	11
10. Margriet	13	11
11. UDI '19	13	08
12. Panningen	12	07
13. Wilhelm.08	12	07
14. DESK	11	06

■*CRISTINE AAFTINK: definitief naar Winterspelen*

Na NK volgt tweede selectie

Zes schaatsers definitief op lijst voor Winterspelen

PAPENDAL - Het Nederlands Olympisch Comité (NOC) heeft in eerste termijn zes schaatsers op de definitieve lijst van deelnemers geplaatst voor de Olympische Spelen in Albertville februari volgend jaar.

Cristine Aaftink, Lia van Schie, Carla Zijlstra, Yvonne van Gennip, Falko Zandstra en Bart Veldkamp kunnen zich in alle rust voorbereiden op de zestiende Winterspelen.

Els van Breda, binnen het NOC belast met het schaatsen, maakte op sportcentrum Papendal na een bestuursvergadering de namen van het eerste groepje uitverkorenen bekend. Na het NK afstanden in Heerenveen (2-4 januari) wordt een tweede voorselectie gemaakt. In principe kunnen een week voor het begin van de Winterspelen de laatste deelnemers worden gekozen.

Ook nomineerde het NOC een vijftal schaatsers. Sandra Voetelink, Gerard van Velde, Arie Loef, Rintje Ritsma en Robert Vunderink zijn toegevoegd aan het lijstje met kanshebbers voor een Olympisch schaatsticket, waarop ook Marieke Stam, Ben van der Burg, Thomas Bos en Leo Visser voorkomen. Het laatste groepje heeft volgens het NOC dit seizoen nog niet voldoende gepresteerd om in een vroegtijdig stadium voor een Olympisch startbewijs in aanmerking te komen.

Tijdens de vergadering kwamen ook de Zomerspelen in Barcelona aan de orde. Het badmintonduo Eline Coene/Erica van den Heuvel werd op basis van de vijfde positie op de wereldranglijst (dubbelspel) genomineerd.

Richard Krajicek, Nederlands kampioen, 30e op de wereldranglijst.

Past niet in zijn programma

Richard Krajicek bedankt voor uitnodiging Spelen

DEN HAAG - Richard Krajicek heeft afgezien van een eventuele plaats in het Olympische tennistoernooi van Barcelona. Dat heeft de 20-jarige Hagenaar directeur sportief Stanley Franker van de KNLTB laten weten.

Franker heeft bij het Nationale Olympische Comité drie mannen en drie vrouwen voor uitzending voorgedragen. Dat zijn Brenda Schultz, Manon Bollegraf, Nicole Muns-Jagerman, Paul Haarhuis, Jan Siemerink en Mark Koevermans. De koppels Schultz/Bollegraf en Haarhuis/Koevermans zijn kandidaat voor het dubbelspel.

Half februari volgt nominatie aan de hand van de wereldranglijsten. De internationale tennis federatie heeft als norm voor Barcelona gesteld een plaats bij de eerste veertig. Voorts worden er nog kwalificatietoernooien gehouden.

"Krajicek vindt dat Barcelona niet past in zijn programma. Hij neemt dan deel aan toernooien in de Verenigde Staten", aldus Franker. "Hij denkt in 1996 in Atlanta ook een kans te hebben. Ik kan niet anders dan dat besluit respecteren. Al ben ik van mening, dat je beter nu kunt nemen wat zich voordoet.

Over vier jaar sta je er misschien weer heel anders voor. De moeilijkheid in het tennis is, dat de Olympisch Spelen niet zo heel erg aanspreken. Iedereen droomt altijd van Wimbledon en de andere grand slamtoernooien. Dan is er ook nog de Davis Cup. Het programma is al overladen."

Typische counterploeg heeft twee Nederlanders

Van Gaal niet gelukkig met AA Gent als tegenstander EC III

DEN HAAG - AA Gent, tegenstander van Ajax in de kwartfinales van het UEFA-bekertoernooi, boekt Europees succes met typisch Belgisch voetbal. Met dank aan de tegenaanval. Van de zes Europese wedstrijden dit seizoen is er een verloren, zijn twee gelijkgespeeld en drie gewonnen, waarvan twee buitenshuis. De zuinige doelcijfers: Vier voor, een tegen.

Ajax-trainer Louis van Gaal, die hoopte op Liverpool, had een lijstje met twee namen die hij niet wilde tegenkomen: Sigma Olomouc en AA Gent. Ajax won in de voorbereiding op het seizoen met 2-0 van Gent tijdens het toernooi van die club.

Verdediger Danny Blind reageerde tevreden op de paring. "Gent is geen Europees topteam, maar een counterploeg pur sang, moeilijk bespeelbaar. De halve finales zijn haalbaar. Ik denk dat we tegen Osasuna een voorproefje hebben meegemaakt van wat ons te wachten staat. Gent geeft weinig kansen weg, loert op die ene mogelijkheid met spitsen als Viscaal en Vandenbergh. We zullen niet in de messen lopen en zullen ons systeem aanpassen, net als tegen de Spanjaarden."

Het is nog onbekend of Ajax de thuiswedstrijd op 18 maart in de Meer of het Olympisch stadion speelt. Volgens penningmeester Van Os valt de beslissing spoedig. Als het Olympisch stadion wordt gekozen, dient Ajax het duel 's middags af te werken vanwege het ontbreken van lichtmasten.

Ajax speelt zijn eerste thuiswedstrijd die de naam mag dragen sinds de Europese straf die werd uitgedeeld na het zogenaamde staafincident. In de Meer is langs het vak van de F-side een glazen wand geplaatst als alternatief voor een hekwerk.

Trainer Rene Vandereycken van AA Gent sprak eveneens van een goede loting. AA Gent, vijfde in de Belgische competitie op zeven punten van Anderlecht, vreesde eigenlijk alleen Sigma Olomouc, vooral vanwege de reis naar Oost-Europa. AA Gent diende de uitwedstrijd in de derde ronde tegen Dinamo Moskou af te werken in Simferopol op de Krim, in het uiterste zuiden van in de Oekraïne.

Het spelershotel lag op anderhalf uur rijden van het stadion. Omdat de competitie in de Sovjetunie afgelopen was, zag Vandereycken assistent de club slechts een keer voetballen in een zaaltoernooi. Vandereycken: "Ajax is veel gemakkelijker te bekijken en voor supporters is de uitwedstrijd eenvoudig te bezoeken."

Kwalitatief maakte het de oud-international niet veel uit tegen welke club Gent zou loten. "In de kwartfinales zitten geen slechte clubs meer. Wat ik van Ajax weet? Dat ga ik niet vertellen."

AA Gent is een van de verrassingen in het UEFA-bekertoernooi. Vooral de prestaties buitenshuis zijn goed. In de eerste ronde verloor Gent thuis met 0-1 van Lausanne. Uit wonnen de "Buffalo's" met dezelfde cijfers, waarna ze de strafschoppen beter namen. Tegen de Duitse topclub Eintracht Frankfurt bleef het thuis 0-0, waarna Gent uit met 1-0 won. Dinamo Moskou werd thuis met 2-0 verslagen, in Simferopol eindigde Dinamo met negen spelers en de wedstrijd in 0-0.

MARK VERKUYL

Met verdediger Mark Verkuyl, overgenomen van Ajax, en aanvaller Eric Viscaal heeft Gent twee Nederlanders onder contract. Andere bekende spelers zijn de spitsen Erwin Vandenbergh en Mark van der Linden en de talenten Frank Dauwen en Dirk Medved. Verdediger Medved zal het eerste duel missen omdat hij al twee gele kaarten opliep.

Na de omkering van het duel door de UEFA speelt Gent voor de vierde keer op rij eerst thuis. Vandereycken: "Veel kenners zeggen dat het een nadeel is." Wij hebben het tegendeel al drie keer bewezen."

De Nederlandse spits Eric Viscaal wilde twee clubs per se niet treffen in de kwartfinales: Sigma Olomouc en Ajax. "Ik hoopte op Real, om de sfeer eens mee te maken. Maar ik ben niet bang voor Ajax. Zo'n sterke indruk maakt Ajax niet in de competitie."

Traditie KHFC in gevaar gebracht

Twintig oud-internationals zeggen Nieuwjaarsstrijd af

DEN HAAG - Volgens Joop Stoffelen, ruim 25 jaar begeleider van het elftal van oud-internationals, hebben zich voor de traditionele nieuwjaarswedstrijd van voormalige Oranje-spelers tegen KHFC twintig man afgemeld.

Onder hen, zo deelt Stoffelen mee in een persbericht, Ruud Krol, Piet Schrijvers, Arnold en Gerrie Muhren, Ruud Geels en Wim Rijsbergen.

Met ingang van 1 januari vallen de wedstrijden van de voormalige spelers van het Nederlands elftal onder de verantwoording van de KNVB, die daartoe verplicht is volgens de reglementen van de UEFA en FIFA. Stoffelen zegt begrip te hebben dat internationale wedstrijden door de KNVB geregeld worden, maar hij had van de voetbalbond verwacht dat de duels in Nederland volgend jaar door hemzelf georganiseerd zouden kunnen worden.

"Voor 1992 hebben wij al tal van contracten afgesloten met clubs. De bond wil ons geen uitstel verlenen. We hebben de KNVB voorgesteld de nieuwe regel met ingang van 1993 van kracht te laten worden, maar daar wil de bond zelfs niet over praten", aldus Stoffelen.

Stoffelen heeft inmiddels alle clubs waarmee afspraken zijn gemaakt laten weten dat ze contact met de KNVB dienen op te nemen. Hij zegt te betreuren dat de tegenstanders van oud-Oranje de dupe worden van de halstarrige houding van de bond.

■*RUUD KROL: afgezegd*

Voetbal competitie 'Moeder alle gevechten'

BAGHDAD - Saddam Hussayn bewaart geen vrolijke herinneringen aan de Golf-oorlog.

Toch wil de president van Irak de strijd met de Amerikanen om Kuwayt niet zomaar in de vergetelheid laten geraken.

De strijd om de nationale voetbaltitel krijgt voortaan de benaming "Moeder van alle gevechten" mee, ter herinnering aan de oorlog.

De eerste winnaar werd in september de club Al-Zawraa, die daarvoor een bedrag van 150.000 dinar (op de zwarte markt goed voor circa 30.000 gulden) toucheerde.

Saddam's oudste zoon Uday zei zondag dat zijn vader nog meer ideeën heeft om het voetbal in Irak te stimuleren. In Baghdad moet een hypermodern stadion met plaats voor 150.000 toeschouwers verrijzen.

Eind januari in eerste ronde tegen Zwitserland

Alle Nederlandse toptennissers beschikbaar voor Davis Cup-duel

DEN HAAG - De topspelers uit het Nederlandse tennis stellen zich opnieuw volledig beschikbaar voor de Davis-bekerploeg, die over ruim zes weken in de eerste ronde van de wereldgroep tegen Zwitserland speelt.

Het voorlopig aangewezen zestal, Siemerink, Haarhuis, Krajicek, Koevermans, Schapers en Eltingh heeft coach Stanley Franker toegezegd bij de open Australische kampioenschappen in Melbourne geen gemengd-dubbel te zullen spelen.

"Daar willen Nederlandse combinaties het nog wel eens ver brengen", constateerde Franker tijdens een persconferentie in Den Haag. "Spelers die in Melbourne worden uitgeschakeld, gaan terug naar Nederland, om zich daar voor te bereiden op de strijd met Zwitserland, die vijf dagen na de laatste wedstrijd in Australië begint."

De spelers trekken daarmee de lijn door, die in september ook voor de promotiewedstrijd in Mexico-Stad werd gevolgd. Toen immers werden twee weken uitgetrokken voor het acclimatiseren en afstand gedaan van een toernooiweek, die direct financieel gewin had kunnen opleveren.

De Davis-beker is trouwens ook niet onaantrekkelijk. De internationale tennis federatie stelt de landen die in de eerste ronde van het wereldtoernooi worden uitgeschakeld, 81.000 dollar, zo'n 150.000 gulden, beschikbaar. Verliezers in de tweede ronde, de winnaar van Nederland - Zwitserland speelt uit tegen Frankrijk of Engeland, krijgen het dubbele bedrag. De KNLTB zal een wezenlijk deel van het binnenkomende geld ter beschikking van de spelers stellen.

■*PAUL HAARHUIS: beschikbaar voor Davis Cup-team*

De tennisbond doet trouwens meer. Hoewel tennis om de Davis-beker Nederland nooit echt geld heeft gekost, is de voorbereiding op Nederland - Zwitserland (31 januari, 1 en 2 februari) professioneel aangepakt. Er is voor drie jaar een contract afgesloten met een managementsbureau (Advantage, dat ook Haarhuis en Krajicek in zijn stal heeft), waarbij de KNLTB geen strop kan hebben aan de organisatie van de wedstrijd in Houtrust.

OPBRENGSTEN

Er wordt gerekend op 4000 toeschouwers per dag en een recette van 400.000 gulden, ongeveer de helft van het budget voor de ontmoeting. De andere inkomsten moeten komen uit de opbrengst van sponsorboxen en de tv-rechten van vrijwel zeker live-uitzendingen, waar nog over onderhandeld wordt. Grote sommen uit reclame zijn niet te verwachten, aangezien de ITF voor het hele toernooi contracten heeft met sponsors.

Franker is uiteraard gelukkig met de opnieuw gebleken bereidheid van zijn selectiegroep van wie Siemerink en Krajicek in Melbourne samen in het dubbel uitkomen en met het gegeven dat het om een thuiswedstrijd gaat.

"Thuis kun je zelf de locatie en de baansoort bepalen en je hebt natuurlijk het voordeel van eigen publiek. In januari en februari moet je echter binnen spelen en dat is niet in ons voordeel, want van de Zwitsers Hlasek en Rosset is Hlasek een uitgesproken indoorspeler. Hij heeft drie toernooien gewonnen, steeds binnen, hij heeft daarnaast vijf finales gehaald en daarvan was er maar een buiten."

Uitslagen loting Europa Cup III

GENEVE - Ajax speelt in de kwartfinales van het toernooi om de UEFA-beker tegen AA Gent.

Dat is het resultaat van de in Geneve gehouden loting. Ajax zou eerst op 4 maart thuis spelen, en twee weken later de tweede wedstrijd in Gent. De UEFA keerde twee duels van de loting in de kwartfinales van de UEFA-beker echter om.

Ajax speelt nu op 4 maart uit. Het was onmogelijk op 18 maart in Brugge te spelen, omdat in Brugge dan al de wedstrijd Club Brugge - Atletico Madrid plaatsvindt. Ook Liverpool speelt eerst uit in plaats van thuis, omdat anders de stadgenoten Genua en Sampdoria op een dag in hetzelfde stadion zouden moeten uitkomen.

LOTING

Het definitieve programma van de loting is:

Torino (Ita) - KB Kopenhagen (Den), Sigma Olomouc (Tsj) - Real Madrid (Spa), Genua (Ita) - Liverpool (Eng) AA Gent (Bel) - Ajax (Ned)

Vergif in bloed en urine spelers

Rennes vermoedt vergiftiging voor duel tegen Marseille

RENNES - Rennes heeft bij de Franse justitie een civiele klacht ingediend tegen een onbekende, die de spelers zou hebben vergiftigd voor de wedstrijd van het afgelopen weekeinde in Marseille.

Volgens clubvoorzitter Rene Ruello heeft onderzoek van het bloed en de urine van de spelers Mario Baltazar en Kustim Shala maandag in Rennes de aanwezigheid van een opmerkelijke hoeveelheid vergif aangetoond.

Volgens getuigen zou het vergif zijn toegediend via glazen sinaasappelsap, die de spelers voor de wedstrijd tegen de Franse lijstaanvoerder in hun Marseillaanse hotel hebben gedronken. Rene Ruello acht het uitgesloten dat Marseille, winnaar van het duel met 5-1, bij deze zaak direct betrokken is.

"Olympique heeft dat soort zaken niet nodig om ons te verslaan. Het is zonder twijfel het werk geweest van een geestelijk gestoorde, of een groep dwazen. Wij zullen de Franse bond wel vragen de wedstrijd ongeldig te verklaren en opnieuw vast te stellen."

De voorzitter van de vereniging uit Bretagne voegde er aan toe dat hij tot nu toe geen contact had opgenomen met collega-bestuurders van Marseille.

Komende zondag Kodak Ocean Race

SOV Asiento hoopt op veel deelnemers sunfish-zeilen

WILLEMSTAD - Zeilvereniging Asiento organiseert zondag 22 december de Kodak Sunfish Ocean Race voor sunfish-zeilboten.

Deze wedstrijd wordt mogelijk gemaakt door een nauwe samenwerking met Hagemeyer Curaçao nv. Deze handelmaatschappij stelt voor de winnaar de Kodak wisselbeker beschikbaar.

Er worden die dag twee races gevaren: de ochtendrace start om 11.00 uur; de middagrace begint 14.00 uur. De startlijn is gelegen voor de kust van Barbara Beach en er wordt tussen boei Fuikbaai en boei Caracasbaai gevaren.

Naast de wisselbeker is er een beker voor de eerste, tweede en derde plaats. Voor de beste dame is een aparte beker beschikbaar. Tussen beide races is op het strand van Barbara Beach iets te eten en te drinken klaar gezet.

Men kan zich voor deze wedstrijd, -waarbij men verwacht dat vele prominente sunfish-zeilers aanwezig zijn- , inschrijven aan de bar van zeilclub Asiento te Brakkeput. Het inschrijfgeld bedraagt tien gulden per boot, te voldoen bij de wedstrijdleiding voor aanvang van de race.

Meer informatie wordt verschaft door H. Hernandez (663080 of 675975) of Klaas Giliam (612984).

Geslaagden cursussen voor Oefenmeester en arbiter

WILLEMSTAD - In het afgelopen weekeinde werden de diploma's uitgereikt aan de deelnemers van de cursussen Bestuurskadervorming, Voetbal oefenmeester III en Scheidsrechter. Deze cursussen werden door docenten van de KNVB onder auspiciën van de NAVU gegeven.

Aan de volgende personen werd een diploma uitgereikt:

Bestuurskader vorming: Elsio Casiana, Stanley Coffie, Erquiles Hooi, Jan Oldenziel, Ethline Ortela, Elvy Doran, Gildo Constancia, Rob Spong, Mariana Marchena, Hubert Isenia en Wilfrido de Lima.

Volledig diploma Oefenmeester III: Cloudio Gomez, Purcey Pareira, Bildo Curie, Humprey Andrade, Ronnie van der Veen, Angel Christina, Eusebio Margaretha, Egidius Martinez, Anthony Bernardus, Raymond Schotborg, Sidney Rosa, Edsel Melfor, Hensley Koeiman, Kenneth Margaretha, Elbert Serbony, Wilbert Martijn, Elfried Romano, Antonio Martina, Rudney Rosalia, Norman Girigorie, Virgilio Constancia, Lennox Calmes, Hubert Albertus, Errol Virginie, George Sille, Jozef Nivillac, Mourits Maria, Edsel Maria, Marcelo Marceli, Aquiles Jandroep, Panfilo Faneyte, Sidney Douglas, Hubert Braafhart, Ciro Basilio, Aquiles Alberto, Robert de Jezus, Rene Spong en Edsel van Blarcum.

Voetbal Oefenmeester III (alleen bevoegd voor de jeugd): Melvin Hoefnagel, H. Corea, Michael Biliosо, Silvio Alberto, Dudley Jansen, Kenneth Doran en Anthonio Meulens.

Certificaat voor het bijwonen van de Oefenmeester III: Sigmund Thode, Ludwig Thode, Harold Doortje en Wendel Virginie.

Scheidsrechter Cursus: Presencio Adelina, Ruben Damon, Urvin Faneyte, Marcel Lichtenberg, Norwin Nisbeth, Frank Pietersz, Manfred Sabina, Erwin Leito, Harry Davelaar, Norwin Daal en Ruben Alberto.

Katrin Krabbe sportkampioene

PARIJS - Het Europese klassement voor sportkampioenen is gewonnen door de Duitse atlete Katrin Krabbe.

De jury, die bestaat uit toonaangevende sportbladen in Europa, gaf Krabbe 310 punten.

Leontien van Moorsel vertegenwoordigt Nederland in de top van de ranglijst. De wielrenster uit Boekel deelt de tiende plaats met de Deen Rolf Soerensen. Op 24 februari worden de prijswinnaars in Parijs gehuldigd.

De ranglijst ziet als volgt uit:

1. Krabbe (Dui) 310, 2. Indurain (Spa) 257, 3. Forget (Fra) 218, 4. Bugno (Ita) 194, 5. Girardelli (Lux) 161, 6. McColgan (GBR) 146, 7. Scifo (Bel) 114, 8. Futre (Por) 102, 9. McAuley (Ier) 90, 10. Van Moorsel (Ned) en Soerensen (Den) 64, 12. Koukodimos (Gri) 44.

* * * * *

ORANJESTAD — Taco Bell geeft aan de eerste vijfhonderd bezoekers van de voetbalwedstrijden tegen het Colombiaanse team Deportivo Independiente Medellin op donderdag en op die van zondag een coupon voor een gratis taco bell. Duizend stuks in totaal.

Voorts heeft Taco Bell restaurant voor aanstaande zaterdag het Colombiaanse team voor de lunch uitgenodigd. De lokale voetballers hebben daar de gelegenheid kennis te maken met de Colombianen.

* * * * *

AUTOSPORT / LONDEN - De Fin Mikka Hakkinen en de Brit Johnny Herbert bemannen volgend jaar in de strijd om de wereldtitel Formule 1 een Lotus met een Ford HB V8-motor.

* * * * *

VOETBAL / KOPENHAGEN - Elfvoudig Deens international Johnny Molby van Vejle BK staat tot eind van dit seizoen onder contract bij FC Nantes. De 22-jarige middenvelder is met de Argentijn Burruchaga en de Kroaat Vulic de derde buitenlander in dienst van de Franse eerste divisieclub.

Sport Agenda

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Rif)
geopend op woensdag van 14.00-16.45 uur; vrijdag van 20.00-22.00 uur; zaterdag van 13.00-17.00 uur en zondag van 09.30-12.30/14.00-17.00 uur.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00-02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

VOETBAL
(Kopa Antiyano)
finale
20.00 uur Sithoc/Hubo vs Jong Colombia/ CWZ - Sentro Deportivo Korsou.

Olympisch elftal loot tegen Zweden

GENEVE - Het Olympisch elftal speelt in de kwartfinales van de Europese titelstrijd voor spelers tot 21 jaar tegen Zweden.

De winnaar van de dubbele ontmoeting plaatst zich voor de Olympische spelen in Barcelona. Als Nederland de halve finales haalt, is de winnaar van het duel Duitsland - Schotland de volgende tegenstander.

De ploeg van trainer Nol de Ruiter speelt eerst thuis. De data van de kwartfinales zijn nog niet bekend, maar ze dienen voor 31 maart te worden afgewerkt. Voor de halve finales hebben de nationale bonden tot 30 april de tijd.

De kwartfinales zijn: Denemarken - Polen, Nederland -Zweden, Tsjechoslowakije - Italië, Duitsland -Schotland.

Halve finales:

Denemarken of Polen - Tsjechoslowakije of Italië Duitsland of Schotland -Nederland of Zweden.

Edberg en Seles wereldkampioenen tennis

LONDEN - De internationale tennis-federatie heeft Stefan Edberg (foto) en Monica Seles, aanvoerders van de wereldranglijsten, aangewezen als wereldkampioen van 1991.

Edberg heeft in het bijna voltooide jaar de open Amerikaanse kampioenschappen gewonnen, was halve finalist in Wimbledon en Melbourne en bereikte de laatste acht van Parijs.

Seles speelde in 1991 zestien toernooien en kwam even vaak in de eindstrijd. Zij won bovendien drie van de vier grand-slamtoernooien, Melbourne, Parijs en New York. Voor Wimbledon meldde zij zich af wegens een blessure.

Groots zeil-spektakel in Annabaai

Weer Eindjaarsrace voor alle vaartuigen met zeil

WILLEMSTAD - Op zondag 29 december wordt weer de traditionele Eindejaars-zeilrace georganiseerd. Dit laatste zeil-evenement van 1991 staat open voor elk vaartuig dat door middel van een zeil wordt voortbewogen.

Het bijzondere van deze race is elk jaar weer het feit dat alle zeilvaartuigen de Annabaai moeten invaren en ter hoogte van Rum Runners keren. Dit is gezien de verraderlijke wind aldaar beslist niet gemakkelijk. Vele zeilers hebben juist op deze plaats vele minuten verloren of gewonnen.

De start is op het Spaanse Water ter hoogte van de Zeeverkenners vanwaar men eerst via boei Fuikbaai en een boei ter hoogte van Rumours naar de Annabaai vaart om aldaar de terugreis te aanvaarden. Het schouwspel in de Annabaai levert jaarlijks weer een prachtige gelegenheid op om de camera ter hand te nemen.

Een speciaal berekend handicap-systeem maakt het mogelijk dat het minst snelle vaartuig en het snelste vaartuig in één klasse kunnen varen. Er zijn gewoon verschillende starttijden voor alle deelnemende type boten.

De prachtige prijzen worden gesponsord door het Curaçao Tourism Development Bureau en Rum Runners/Rumours. De captainsmeeting is op vrijdag 27 december in Rumours bij het Lion's Dive Hotel. Aanvang 19.00 uur. Nadere informatie geeft Ivo van Dooren (675996).

Denemarken en Italië stand-by

Twee reserve-landen EK voetbal aangewezen

GENEVE - De Europese voetbal unie heeft Denemarken en Italië aangewezen als reserve voor de eindronde van het toernooi om het Europese voetbalkampioenschap 1992 in Zweden.

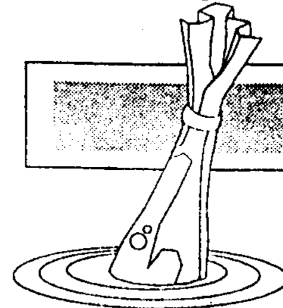
De twee landen zullen worden opgeroepen indien Joegoslavië en de Sovjetunie niet in staat zouden blijken een elftal af te vaardigen.

De UEFA acht het niet onmogelijk dat de Sovjetunie door het uiteenvallen van de natie en Joegoslavië door de burgeroorlog zullen moeten afzien van deelneming aan de eindronde.

In een bijeenkomst van het organisatiecomité voor het EK is daarom besloten eventuele plaatsvervangers aan te wijzen.

Het besluit van de commissie moet nog worden goedgekeurd door de vergadering van de UEFA op 16 januari, die de dag voor de loting voor het eindtoernooi zal plaats vinden.

Denemarken was als tweede geëindigd in de groep die door Joegoslavië werd gewonnen, Italië was tweede achter de Sovjetunie. De onlangs opgerichte voetbalbond van de Oekraïne heeft bekend gemaakt dat zijn spelers voor de Sovjetunie kunnen uitkomen in Zweden.

Dokter van de wacht

IK WILDE graag iedereen op de hoogte brengen van de zogenaamde goede service die we krijgen bij de dierenkliniek op Parera. Die service is namelijk helemaal niet zo goed als we allemaal wel denken.

Zaterdag werd onze acht maanden oude Rottweiler ziek en we gingen met hem naar de dokter. Het bleek parvo te zijn en we kregen enkele medicijnen. De dokter zei dat hij er wel weer bovenop zou komen.

De volgende dag, zondag 15 december, zagen we hem steeds meer achteruit gaan en we belden de dierenkliniek. Na lang proberen kregen we de portier aan de lijn en die vertelde ons dat de dokter van de wacht niet aanwezig was en dat hij opdracht had gekregen om hem niet te storen. Mijn ouders waren dus helemaal kwaad en probeerden enkele andere dokters te bereiken om toch te proberen om iemand naar onze hond te laten kijken. Dit alles had geen succes.

Met dit alles zijn we zeker drie kwartier bezig geweest en ondertussen ging onze hond steeds meer achteruit. En daarna ging hij zelfs dood. Dat heeft ons zoveel pijn gedaan, want dit alles is gebeurd doordat er geen dokter van de wacht aanwezig was of beter gezegd die was wel aanwezig, maar had wel iets beters te doen.

Ik schrijf deze brief alleen maar omdat ik niet wil dat andere mensen dit ook overkomt. Ik dacht, dat we van onze huisdieren moeten houden en voor ze moeten vechten; nou dat hebben we gezien. Gedane zaken nemen geen keer dat weet ik, maar toch vind ik dat deze dokter (wie de schoen past, trekke hem maar aan) tot de orde geroepen moet worden, want dit is geen zaken doen. We zijn ons hondje kwijt en zo zijn er misschien nog wel meer mensen.

NANDA VAN HOVEN
Curaçao

VOETBAL / MILAAN - AC Milan heeft bekend gemaakt dat Dejan Savicevic van Rode Ster Belgrado nog deze week zijn contract met de Italiaanse lijstaanvoerder zal tekenen. Voor de middenvelder, die pas in het nieuwe seizoen naar Italië komt, zal AC Milan ongeveer 14 miljoen gulden betalen.

Enquête wijst uit:

Organisatie EK '96 is haalbaar

DEN HAAG - De meeste voetbalsupporters achten Nederland in staat de eindronde van de Europese titelstrijd in 1996 te organiseren.

Dat blijkt uit een onderzoek van de voetbal-enquêtelijn, onderdeel van de voetbaltelefoon.

Voor het onderzoek gaven 574 fans hun mening. De deelnemers mochten alleen antwoorden met ja of nee. Liefst 94 procent was van mening dat de KNVB de organisatie kan rondkrijgen. Volgens 77 procent van de ondervraagden zal het Nederlands elftal de Europese titel komend jaar in Zweden prolongeren.

Sport in het kort

TENNIS / PERTH - Henri Leconte vervangt Guy Forget in het Franse tennisteam voor het 'mixed'-toernooi om de Hopman Cup in Perth. Forget, zevende op de wereldranglijst, moet afhaken vanwege een blessure aan de rechterknie. Leconte speelt met Julie Halard in de eerste wedstrijd 28 december tegen Engeland. Voor Nederland komen Brenda Schultz en Richard Krajicek uit.

* * * * *

DAMMEN / DEN HAAG - Dammers uit de drie Baltische republieken zullen uitkomen in de strijd om het Europese kampioenschap, die 25 februari in Parthenay (Fra) begint. Het toernooi dient tevens als kwalificatie voor het toernooi om de wereldtitel. Van de vier spelers die een plaats voor de wereldtitelstrijd kunnen verwerven, kan er echter slechts een uit Estland, Letland of Litouwen komen.

* * * * *

MOTORSPORT / MELBOURNE - Wilco Zeelenberg is licht gewond geraakt door een schuiver tijdens de training op het circuit van Eastern Creek. Zeelenberg testte in Australië zijn nieuwe kwart-liter Suzuki.

* * * * *

BOKSEN / TOKYO -Hiroki Ioka (Jap) heeft de wereldtitel in het licht-vlieggewicht, WBA-versie, veroverd op Yuh Myung-Woo. Het verlies op punten in Tokyo betekende de eerste nederlaag van de 27-jarige Koreaan in zijn loopbaan als professional. Yuh heeft de titel ruim zes jaar in zijn bezit gehad.

* * * * *

ZWEMMEN / TUNIS - De Tunesische zwemster Senda Gharbi is achttien maanden geschorst. Zij werd betrapt op het gebruik van dope tijdens de Afrikaanse Spelen in september in Cairo. Daar won ze vijf keer goud.

* * * * *

ATLETIEK / LONDEN -De internationale atletiekbond (IAAF) heeft de periode waarin de limiet voor de marathon - vastgesteld op 2 uur en 14 minuten - uitgebreid met twaalf maanden. Aanvankelijk zouden tijden neergezet tussen 1 januari 1991 en 10 juli 1992 gelden. Door de nieuwe maatregel zijn ook de prestaties vanaf 1 januari 1990 geldig.

* * * * *

ALGEMEEN / MANCHESTER - De Britse regering wil Manchester bijna zeven miljoen gulden beschikbaar stellen voor een reclamecampagne voor de organisatie van de Olympische Spelen van 2000. De stad heeft zich officieel nog niet kandidaat gesteld. De inschrijvingstermijn sluit volgend jaar april.

* * * * *

Pronk, zeer teleurgesteld, houdt knip op Nederlandse beurs:

Paramaribo: Op verzoek van vakbeweging uitstel saneringsplan

PARAMARIBO - Suriname geeft op uiterlijk 17 januari 1992 een reactie op het programma tot aanpassing en structurele hervorming van zijn economie. De regering in Paramaribo die aan de Europese Commissie had toegezegd dinsdag op het zogeheten rapport "Coopers en Lybrand" met aanbevelingen over hervormingen te reageren, heeft om een maand uitstel gevraagd. Minister Jan Pronk van Ontwikkelingssamenwerking in Nederland houdt de knip nog op de beurs voor wat de overbruggingshulp aan Suriname betreft.

Op aandrang van de Raad voor de Vakcentrales Ravaksur die het grootste deel van de werkende bevolking vertegenwoordigt heeft de Surinaamse regering om het uitstel met een maand gevraagd. "De regering kan niet aan het verzoek van de Ravaksur voorbijgaan", aldus vice-president Jules Ajodhia. De Europese Gemeenschap die het consultantsbureau Coopers en Lybrand inschakelde, en Nederland hebben volgens Ajodhia begrip voor het verzoek om uitstel. "Er zijn contacten geweest en de reactie was niet negatief", aldus de vice-president dinsdag in een vraaggesprek. Hij benadrukt dat de Europese commissie en de Nederlandse regering steeds hebben aangedrongen op een gemeenschappelijk standpunt van de sociale partners in Suriname.

AFHANKELIJK

Ajodhia zegt dat de regering al een antwoord in concept gereed heeft. Ravaksur zou tot nu toe niet hebben aangegeven dat ze het niet eens is met die concept-reactie. "Het is geenszins zo dat de regering geen huiswerk heeft gemaakt maar het is beter even te wachten". De vakcentrales willen de aanbevelingen in het economisch saneringsprogramma diepgaander bestuderen.

Nederland heeft betalingsbalanssteun aan Suriname afhankelijk gesteld van de reactie op het Coopers en Lybrand-rapport. Hieruit zou moeten blijken hoe groot de deviezenbehoefte van Suriname is. De regering in Paramaribo wil in de eerste helft van 1992 een bedrag van 150 miljoen gulden aan betalingsbalanssteun.

HULPAFSPRAKEN

Minister Pronk wil vooralsnog niet de aan Suriname toegezegde overbruggingshulp geven nu de Surinaamse regering er opnieuw niet in geslaagd is een definitieve versie van een economisch saneringsplan op tafel te leggen. De minister maakte dat woensdag duidelijk voor de VARA-radio, nadat Suriname had laten weten niet voor 17 januari volgend jaar met zo'n plan te komen.

Bij de overbruggingshulp gaat het om 25 miljoen gulden betalingsbalanssteun per maand gedurende een half jaar. Pronk is zwaar teleurgesteld dat de totstandkoming van het plan opnieuw is uitgesteld. De betalingsbalanssteun maakt deel uit van de hulpafspraken die vorige maand op Bonaire tussen Suriname en Nederland zijn gemaakt.

Doordat de Surinaamse regering een maand uitstel heeft gevraagd voordat zij met een visie komt op een saneringsplan voor de Surinaamse economie, kan het overleg over de omvang en modaliteiten van de tijdelijke betalingsbalanssteun evenmin plaatsvinden. Minister Pronk heeft dat woensdag aan de Tweede Kamer laten weten. Pronk wil over de hoogte en de invulling van deze steun echter pas praten als de Surinaamse regering duidelijk heeft gemaakt hoe dat saneringsprogramma eruit moet zien.

Noordkoreaans vliegtuig weg zonder Honecker

MOSKOU - Het Noordkoreaanse vliegtuig dat heeft gewacht op de voormalige Oostduitse leider Erich Honecker is zonder de omstreden ex-leider vertrokken.

Honecker zit sinds verleden week als gast in de Chileense ambassade in Moskou. Om zijn uitlevering is gevraagd door Duitsland omdat hij indertijd het bevel zou hebben gegeven tot schieten op Oostduitsers die de DDR probeerden te ontvluchten ondanks de beruchte Muur. Noord Korea heeft aangeboden aan Honecker de noodzakelijke medische verzorging aan te bieden. Rusland heeft gezegd geen geweld tegen de Chileense ambassade te zullen gebruiken waar Honecker zijn toevlucht heeft gezocht.

JAKARTA - Acht van de 32 Oosttimorezen die na het bloedbad van 12 november op het kerkhof van Dili gearresteerd werden zullen van "subversie" beschuldigd worden, een misdrijf waarop in Indonesie de doodstraf staat. Dat hebben Indonesische kranten woensdag gemeld.

De vice-procureur generaal voor Inlichtingenzaken, M.Sukarno, zei tegen de "Jakarta Post" dat zijn medewerkers naar Dili zijn gereisd om de dossiers van de acht verdachten voor te bereiden. Hij zei niet of de andere arrestanten ook voor de rechter moeten verschijnen en waarvan zij beschuldigd worden. Sukarno onderstreepte dat de gerechtelijke procedure doorgaat, wat ook de conclusie zal zijn van de officiele commissie die een onderzoek instelt naar de gebeurtenissen in Dili.

Slachting in Colombia

■ *CALOTO - Een bende van zestig zwaar gewapende mannen overviel de boerengemeenschap Caloto in de Colombiaanse provincie Cauca. Er werd onder de inwoners een slachting aangericht waarbij twintig doden vielen. Naar verluidt was het een actie van een der drugskartels van Colombia.*

(AFP-satellietfoto)

Oppositie boos van Bangladesh:geen militaire parade

DHAKA - De regering van Bangladesh heeft maandag 663 gevangenen amnestie verleend ter ere van de herdenking van de overwinning op Pakistan in de onafhankelijkheidsoorlog twintig jaar geleden. De oppositionele Awami liga boycotte de plechtigheden op deze nationale feestdag omdat de regering een militaire parade heeft afgelast. In plaats daarvan marcheerden kinderen in vrolijke kostuums zingend en dansend door de straten van de hoofdstad.

Met gevangenhouding zonder vorm proces

AI:Ghana intimideert politieke opponenten

LONDEN - De regering van het Westafrikaanse Ghana probeert de oppositie het zwijgen op te leggen door politiek andersdenkenden zonder vorm van proces in de gevangenis te gooien. Het bewind hanteert deze methode sinds het tien jaar geleden aan de macht kwam. Dat heeft de mensenrechtenorganisatie Amnesty International (AI) in een woensdag verschenen rapport verklaard.

Amnesty stelt in het rapport dat "het dreigen met de doodstraf en willekeurige detentie" mensenrechtenschendingen zijn. De organisatie roept de Ghanese autoriteiten op deze praktijken te staken. "Politieke veroordelingen en detentie zonder enige vorm van proces worden aanhouden gebruikt om kritikasters en politieke tegenstanders het zwijgen op te leggen", aldus Amnesty. Het zou daarbij gaan om enige honderden gevangenen die vervolgens na enkele weken tot maanden weer op vrije voeten worden gesteld.

De Ghanese regering zegt dat in het land geen politieke gevangenen zijn. Amnesty verklaart echter in het rapport dat tot voor kort zeker vijftig burgers om politieke redenen vastzaten. Sommigen van hen zouden al tien jaar cel achter de rug hebben. De mensenrechtenorganisatie wijst met een beschuldigende vinger naar de leiding van het Westafrikaanse land. President Jerry Rawlings en het hoofd van de nationale veiligheidsdienst Kojo Tsikata "keuren kennelijk alle politieke detenties goed", zo oordeelt Amnesty.

De HYAT
wenst U en
Prettige K
en
Gelukkig N

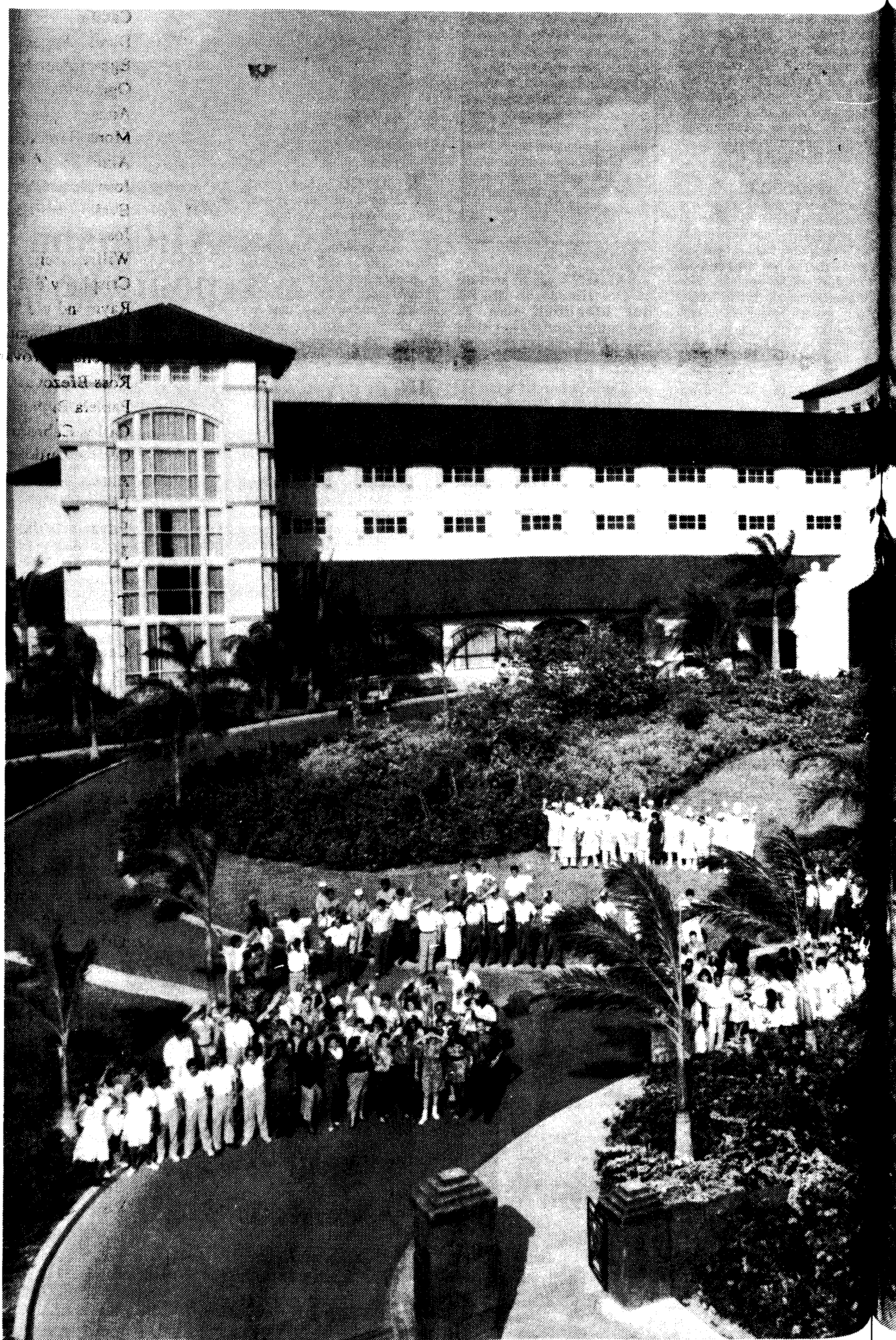
Vanavond viert Hyatt zijn 2de CHRISTMAS AWARD\ PARTY

Employees die zullen worden erkend:

2 - 5 jaar
Louella Brezovar
Thomas Cleary
Catherine Eddins
Marnie Gee
Corey Guest
Ron de Jong
Pieter Knot
Geraldine Coutinho Meyers
Jim Myers
Janet Plank
Schack von Rumohr
Roger Wilson

5 - 10 jaar
Ross Brezovar
Rene Fernandez
Michael Sengelmann

10 - 15 jaar
Carlos Cabrera
John D'Orazio
Michael Walsh

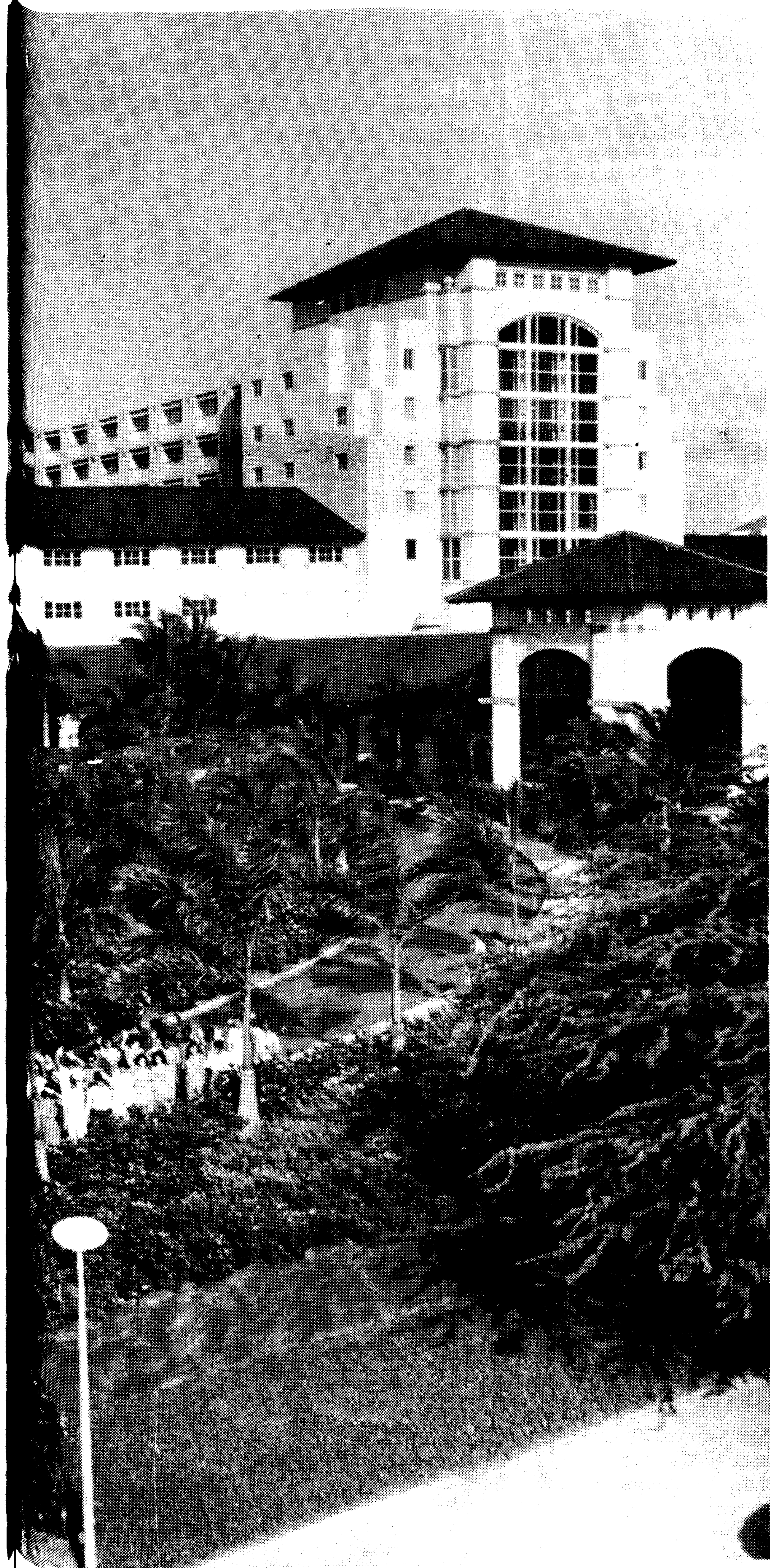

Familie
lw familie
stdagen

euwjaar

HYATT REGENCY ARUBA OPENING TEAM

Maria Abath.
Rosimbo Almary
Roxanne Alphonso
Cathlin
Danilo Angela
Egbert Arends
Ogenio Arrindell
Anna Babijn
Mona Bardouille
Alida Becker
Jose Bermudez
Evelina Bernadina
Jose Berry
Wilfred Beijde
Crispina v/d Biezen
Raymond v/d Biezen
Erik Boekhoudt
Louella Brezovar
Ross Brezovar
Pamela Bryson
Carlos Cabrera
Cecilia Cardoze
Azalee Carter
Elaine Carter
Edgar Castillo
Jerry Chirino
Jeffrey Chong
Tom Cleary
Ely Conreras
Carlo Coronel
Cedrick Croes
Lucien Croes
Magali Croes
Margarita Croes
Myanou Croes
Pedro Croes
Sergio Croes
Sherwin Croes
Chinta de Cuba
Rodney de Cuba
Jacky Dabian
Orlando Diaz
Junior Dijkhoff
Marlyn Dijkhoff
Florentina Dirks
Vivian Dirksz
Susan Eckmeyer
Gladis Ellis
Mauricio Engelhart
Marcelino Farro
Wendy Feliciano
Frits Felten
Rene Fernandez
Ana Rosa Figaroa

Lamberto Figaroa
Clara Fingal
Hubert Fingal
Mary Fingal
Daniel Flanders
Jose Antonio Garcia
Diana Geerman
Alexander Geurts
Adriaan Giel
Juan Gomez
Ogalina Gomez
Magali Gonzalez
Corey Guest
Carlton Gumbs
Josephine Haddocks
Ruben Helder
Susanana Henry
Gunther Herbst
Rene Hermans
Segundo Higuera
Janet Hodge
Violet Hodge
George Hoek
Fred Hofmann
Maureen van Ierland
Clara Isabella
Jacqueline Jameson
Louis Javois
Bobby Jiao
Ron de Jong
Frida Kelly
Hendrick Kelly
Simon Kelly
Susana Kelly
Pieter Knot
Alvin Kock
Franklin Kock
Henry Kock
Ingrid Kock
Kitty de Kort
Aurita Koolman
Fernando Koolman
Steve Lacle
Lourdes Lake Geerman
Dianne van Lamoen
Leonardo Lansiqout
Herman Lantman
Gregorie Leonardo
Maurice van der Linden
Swinda van der Linden
Augustino Maduro
David Maduro
Elston Maduro
Maria Maduro
Stanley Vlaun
Anthony Vrolijk
Giovanni Vrolijk
Michael Walsh
Anna Werleman

Venancio Maduro
Primkoemar Manna
Marisol Croes Marchena
Jose Marin
Sylvia Matinburgh
Geraldine Coutinho Meyers
Arnols Murray
Sergio Navarette
Alfonso Nedd
Albert Neuman
Gregory Nicolaas
Bob Odor
Maritza Panneflek
Johann Pantin
Beverly Perez
Ken Peterson
Renato Petrocchi
Janet Plank
Janine Ponson
Glenda Prescott
Pedro Quandt
Evelyn Quandus
Michael Ras
Severino Ras
Mayra Rasmijn
Anthony Ramiro
Alfred Richardson
Kevin Richardson
Wilma Rossina
Cecilia Ruiz
Schack von Rumohr
Joe Sanchez
Errol Scharbaay
Irene Schwengle
Ronald Schwengle
Mervin Semeleer
Micheal Sengelmann
Humphrey Simmons
Helena Solognier
Roycy Solognier
Octavien Spanner
Florence Stadwijk
Carlos Stamper
Marselino Stamper
Robertico Stamper
Rouel Starke
Jasmine Stokkel
Calvin Sulbaran
Elindio Thomasia
Shannon Thysen
Raquel La Torre
Frans Tromp
Juan Tromp
Miguel Tromp
Pedro Wernet
Jeanette Wilson
Astrid Winterdal
Sylvia Wolter
Vivian Ruiz

Hongaarse rechtbank:
Liberale abortus wet ongrondwettig

BUDAPEST - Het hoogste gerechtshof van Hongarije heeft bepaald dat de liberale regelingen inzake abortus strijdig zijn met de grondwet. Het hof heeft het parlement tot eind 1992 de tijd gegeven om de bepalingen te veranderen, zo meldt het Hongaarse persbureau MTI dinsdag.

Artsen in Hongarije voerden vorig jaar negentigduizend abortussen uit, dat zijn er 74 voor elke 100 geboortes, op grond van liberale regelingen die tijdens het communistisch bewind ingevoerd werden. Laszlo Solyom, de president van het constitutionele hof, verklaarde dat de bepalingen niet voldoen aan het grondwettelijke vereiste dat alle basisrechten vastgelegd moet worden in specifieke wetten. Het hof ging niet in op de vraag of de Hongaarse grondwet abortus toestaat.

Isla in de kerststemming

■WILLEMSTAD — De Isla raffinaderij hield onlangs de traditionele receptie in verband met Kerst en Oud en Nieuw. Een groot aantal genodigden woonde deze happening in het Caribbean hotel bij. Ze konden toen ook kennis maken met Isla en Maraven-president Arnold Volkenborn (vierde van links), die eerder die dag een lezing hield voor de VBC over de toekomstperspectieven van de Curaçaose raffinaderij. Uit zijn speech bleek dat PDVSA wel heil ziet in voortzetting van de operatie, mits ook andere partijen bereid zijn in de verouderde raffinaderij te investeren. Ook wees hij op de noodzaak tot kostenverlaging. Volkenborn noemde toen ook een onderzoek naar de mogelijke installatie van flexicoker unit om milieu-vervuiling tegen te gaan. Op deze foto ziet men (vlnr): Ivan de Windt en echtgenote, het echtpaar Volkenborn, Ronchi Isa, Isla-directeur Cardenes, het echtpaar Mario Evertsz, mevrouw Cardenas en Humberto Vidal van de Isla-directie.

WILLEMSTAD — Twaalf zaal- en tafelchefs van het Plaza Casino zijn gisteren met een driedaagse managementcursus begonnen in landhuis Kortijn. Het is de eerste training op management niveau die wordt verzorgd door Feffik, die daarvoor specialisten van IMD consultancy heeft aangetrokken.

De training beoogt de casino medewerkers bewust te maken van methoden om hun relatief zware baan beter aan te kunnen. Zaal- en tafelchefs ondervinden veel stress als gevolg van hun werk, aldus de heer Vink, plaatsvervangend hoofd van de CHTTC (Feffik). Het aanleren van communicatieve vaardigheden maakt tevens onderdeel uit van de training, die zal worden verzorgd door IMD-medewerkster drs. Elly Hu-An-G.

Het CHTTC beschouwt de training als een eerste van een reeks op managementniveau en is van plan volgend jaar januari te starten met cursus 'supervisor', zo liet Vink weten.

Richart Hart, directeur van het casino in het Van der Valk Plaza hotel, is de initiatiefnemer. "Deze twaalf medewerkers zijn de pioniers van het casinopersoneel op het eiland", zei hij bij de aanvang van de cursus.

Feffik voorzitter Everts benadrukte dat Feffik met deze training wil laten zien dat de Stichting vakopleidingen meer in haar mars heeft dan wat zij tot nu toe liet zien. "Het is de eerste keer dat we een dergelijke cursus verzorgen. Ik hoop dat we daarmee een goed visitekaartje achterlaten", aldus de voorzitter.

Ook gezaghebber Wilsoe sprak een woordje tot de cursisten en benadrukte het belang van de casino's voor Curaçao. "Het casinoleven bloeit en daarom moeten we er werk van maken", aldus de gezaghebber.

Ziekenhuis en instellingen boordevol activiteiten
Kerst 1991: zieken, bejaarden en psychisch gestoorden niet in de kou

WILLEMSTAD — Kerst in het ziekenhuis: zowel patiënten, verplegend personeel als de specialisten proberen het hospitaal tijdens de feestdagen te vermijden, maar voor ernstige- en spoedgevallen zit er niets anders op dan te blijven of zich te laten opnemen voor de Kerst. Traditiegetrouw heeft het St. Elisabeth Hospitaal voor de patiënten een Kerstprogramma uitgedacht dat deze week al in volle gang is.

Vanaf afgelopen zaterdag zijn er elke dag missen met de bijdragen van verschillende koren en zangroepen. Ook gaan de groepjes langs de afdelingen om op de afdeling te zingen tot groot enthousiasme van de patiënten.

De bezetting is nu al gedaald tot 286 patiënten op de ruim zeshonderd bedden waarover het Sehos beschikt. Gedurende het jaar ligt de bezetting op tachtig procent, maar met Kerst en carnaval proberen de meeste mensen toch thuis te zijn, aldus Joan de Windt, voorlichter van het hospitaal. "Sommigen hebben een kwaal waar ze toch al een half jaar mee rondlopen en opname in het ziekenhuis kan dan best tot januari worden uitgesteld."

Hilary Straal, die de Kerstactiviteiten coördineert vertelt dat ook de specialisten er aan meewerken zoveel mogelijk mensen voor de feestdagen te ontslaan en andere opnames uit te stellen.

Met Kerst in het vooruitzicht zijn ook overal in de gangen versieringen opgehangen en staat er op de kinderafdeling een Kerstboom met cadeautjes eronder. Iedere patiënt krijgt met Kerst een presentje. De winkeliersvereniging van Otrobanda komt jaarlijks langs met door hun beschikbaar gestelde pakjes die worden uitgedeeld onder muzikale begeleiding van troubadours.

Vanmiddag hebben de kinderen bezoek gehad van verschillende stripfiguren zoals Mickey, Bart Simpson en Ninja Turtle.

Zaterdag 21 december is er een concert in de kerk met bijdragen van verschillende groepen en op Kerstavond de 24ste wordt er ook een mis gehouden, wederom met muzikale assistentie. Na de dienst kan er in de hal wat gedronken worden.

Vanzelfsprekend kunnen de ziekenhuisgasten rekenen op een Kerstmenu. De keuken bereidt zich extra voor op de feestdagen en er zal terdege rekening worden gehouden met de mensen die een speciaal dieet moeten volgen. Het intern verzorgde radioprogramma is deze dagen ook afgestemd op de Kerst. Twee patiëntenverenigingen, de Curaçaose Hartstichting en Sokudi (de vereniging voor diabeten) geven een Kerstboodschap en diverse tips, bij voorbeeld over de diëten waaraan de patiënten zich moeten houden.

Ook voor de Capriles-patiënten wordt er met Kerst het nodige georganiseerd. Op 20 december, vrijdag aanstaande, wordt er een culturele avond gehouden met optredens van verschillende lokale bands die onder meer tambú en bigbandmuziek ten gehore zullen brengen. Op Kerstavond wordt een 'nochi buena' gehouden met een heilige mis, gevolgd door een etentje opgeluisterd met muziek. Oudjaarsdag wordt 'final di aña' vroeg op de avond gevierd met dansen, oliebollen en vuurwerk. Om tien uur gaat ieder zijns weegs om in de eigen kring het oude jaar uit te zitten.

Uit de informatie van de kant van de bejaardentehuizen blijkt dat de gemeenschap de ouden van dagen niet in de steek heeft gelaten. Huize Welgelegen is bij voorbeeld door verschillende maatschappelijke instellingen benaderd die iets willen komen doen met Kerst. Rond de Kerst en met oud en nieuw staat er veel op het programma, zoals de International School die een opvoering komt doen.

Ook worden groepen bejaarden mee uitgenomen door mevrouw Korsjes. Zij is vandaag op stap met een groep van twintig naar de golfclub. Donderdag kunnen de ouderen terecht bij Zuikertuintje waar ze ook de gelegenheid krijgen om inkopen te doen. In de namiddag komen een stuk of veertig kinderen tussen de zes en twaalf jaar een voorstelling geven.

In huize Welgelegen wordt beide Kerstdagen een heilig[e] mis gehouden. In de namid[dag] kunnen de bejaarde[n] rekenen op muziek van Ne[w] Song (25 december) en h[et] koor van Sta. Maria (26 de[cember]).

De inwoners van het Ri[cardushuis] komen er iets b[e]kaaider af. Kerst- en Nieuw[]jaarsvieringen worden d[] gewoontegetrouw niet geh[o]uden. Alleen zondag aanst[a]ande wordt er 'in huis' ee[n] dagje georganiseerd door d[e] Kiwanis Club, waarbij oo[k] de bejaarden van andere in[]stellingen zijn uitgenodig[d]. Volgens de woordvoerster wor[]den er met de Kerst wel ee[n] voordrachten gehouden of m[u]zikale optredens, maar vo[or] dit jaar heeft het Ricard[us]shuis nog geen aanbieding[en] gehad.

In Nos Lanterno ten slott[e] is ook een druk programm[a] opgezet, met wederom ee[n] helige mis op de 24ste, ge[]volgd door een gezellig s[a]menzijn, met eten en drin[]ken. De bejaarden van No[s] Lanterno zijn bij diverse in[]stellingen uitgenodigd vo[or] Kerstvieringen, waaraan [z]kunnen meedoen. Op oudj[a]arsdag is er ook een gebe[d]sdienst gevolgd met ee[n] avondje gezellig.

Relatie Antillen-Nederland naar absoluut dieptepunt

WILLEMSTAD — De verhoudingen tussen Nederland en de Nederlandse Antillen zijn de laatste tijd in ijltempo naar een absoluut laagtepunt geduikeld. Dat is de mening van diverse politieke waarnemers en kritische kranten op de Antillen. Werden de verhoudingen tot nog toe van beide zijden steeds aangeduid als hartelijk en zelfs broederlijk, op de Antillen nemen de heersende politici steeds meer de termen 'paternalisme' en 'neo-kolonialisme' in de mond. Woordvoerder Shon Garcia van de regeringspartij SI/FOL zei deze week dat "Den Haag niet moet denken dat de Antillen een Nederlands dorp zijn", aldus de aanhef van een ANP-uitvoerige analyse van de Antilliaans-Nederlandse verhoudingen.

Zo ernstig dreigt de relatie verstoord te raken, dat premier Maria liberia besloot de langer dan een etmaal durende heen- en terugreis naar Den Haag af te leggen voor een gesprek van anderhalf uur met Hirsch Ballin. Mevrouw Liberia kwam maandag in Nederland aan en zou vandaag naar Willemstad terugkeren.

Volgens krantenberichten op de Antillen heeft de Antilliaanse premier nadrukkelijk gevraagd dat premier Ruud Lubbers bij het gesprek met Hirsch Ballin aanwezig is. Dat is door de Nederlandse premier toegezegd. Maar vooral hieruit blijkt, dat het helemaal niet botert tussen Liberia en Hirsch Ballin.

STATUS APARTE

Over een aantal uiteenlopende zaken is langzamaan een reeks van meningsverschillen ontstaan. Allereerst is daar de kwestie van de staatkundige herstructurering, een zaak die speelt door sedert de aan Aruba verleende status aparte in 1986. De vijf Antilliaanse eilanden zijn er tot vandaag niet in geslaagd onderling en met Nederland overeenstemming te bereiken over nieuwe vormen van constitutionele samenwerking.

Hirsch Ballin lanceerde verleden jaar zijn gemenebestplan, maar dat werd op de Antillen al snel van tafel geveegd. Doordat de Nederlandse bewindsman - in tegenstelling tot hetgeen sedert de afscheiding van Aruba had gegolden - de verplichte onafhankelijkheid niet expliciet meer verbond aan de status aparte, zette de bom: Binnen een paar maanden eisten vier eilanden de status aparte op. Hirsch Ballin noch de Tweede Kamer ziet echter het heil in een opdeling van de Antillen-van-vijf. Geen van de Antilliaanse eilanden kan evenwel de status aparte verkrijgen, als de twee overige koninkrijkspartners Nederland en Aruba - daar niet mee akkoord gaan.

dat het enkel en alleen de Antillen zijn, die over hun staatkundige toekomst moeten beslissen. "De Tweede Kamer mist het recht grenzen en voorwaarden te stellen, waarbinnen de staatkundige herstructurering zich dient te voltrekken. Wij geven geen dubbeltje noch een millimeter van ons zelfbeschikkingsrecht op."

Intussen had gedeputeerde Dito Mendes de Gouveia, op Curaçao belast met zaken rond de herstructurering, gezegd: "Wij zullen aan de hoogste bel trekken en desnoods het dekolonisatiecomite van de Verenigde Naties inschakelen, als wij de status aparte niet van Nederland kunnen verkrijgen."

WERKBAAR

Hirsch Ballin meent intussen, dat de Antillen zich niet aan de afspraak hebben gehouden. Volgens hem was bepaald, dat er "praktische en werkbare oplossingen" voor de herstructurering moeten worden aangedragen. Dat is de status aparte in de ogen van Nederland niet. De Antilliaanse premier liet een aantal weken geleden aan de Staten doorschemeren, dat er een afspraak geen sprake is geweest. "Wij moeten hier op de antillen niet te reageren op uitspraken, die Hirsch Ballin voor een bepaald politiek doel doet," merkte ze op.

Maria Liberia laat er ook geen twijfel over bestaan,

ST. MAARTEN

Dreigt het over een maand op de Antillen te houden overleg met Hirsch Ballin derhalve al op een regelrechte aanvaring te zullen uitlopen, de gang van zaken rond de situatie op het bovenwindse eiland St. Maarten heeft de door de staatkundige kwestie al verstoorde relatie nog sterker bekoeld. Al heel lang blijkt namelijk uit diverse zaken, dat er veel schort aan de wijze, waarop St. Maarten wordt bestuurd.

Hirsch Ballin wil een onderzoek naar de wijze waarop op dat eiland de besluitvorming tot stand komt, teneinde tegemoet te komen aan de wens van de Tweede Kamer de mogelijkheden te onderzoeken om een Nederlandse regeringscommissaris in Philipsburg te stationeren. Ook in deze kwestie lopen de standpunten ver uiteen. Zo ver, dat ze zelfs tot uitdrukking komen in persberichten die de Kabna, het kabinet voor Antilliaanse zaken, en de Antilliaanse regering dit weekeinde in de twee rijksdelen uitgaven.

ONDERZOEK

Volgens KabNA zal er gebeuren wat Hirsch Ballin wil, zij het dat de Antilliaanse regering de commissie bij landsbesluit zal instellen in nauw overleg met het Nederlandse kabinet. Volgens de regering in Willemstad gebeurt wat de antilliaanse regering wil, namelijk "een eigen onderzoek". Volgens Kabna zal Hirsch Ballin op korte termijn enkele bestuursdeskundigen in de commissie benoemen, uit het persbericht van de Antilliaanse regering valt op te maken, dat de commissie alleen uit Antillianen zal bestaan.

Een even ernstig punt van wrijving wordt veroorzaakt door de benoeming van een nieuwe gezaghebber voor St. Maarten. De Nederlandse regering ziet er een bijzonder goede kans in om te beginnen schoon schip te maken op dat Bovenwindse eiland. Voor het eerst echter heeft de Nederlandse regering een voordracht voor een nieuwe gezaghebber van tafel geveegd. Die voordracht wordt door de Antilliaanse regering gedaan en is steeds zonder problemen door de Kroon goedgekeurd.

VOGES

Op verzoek van het Bestuurscollege van St. Maarten heeft de Antilliaanse regering Russel Voges als gezaghebber voorgedragen. Voges is echter niet alleen een neef van de door Nederland gewantrouwde Claude Wathey, een antecedentenonderzoek heeft volgens dagbladen op Curaçao aangetoond, dat hij voor het bekleden van genoemde functie niet de juiste kwaliteiten heeft. "Hij is voor ons onaanvaardbaar," zou een hoge ambtenaar op het ministerie van Hirsch Ballin hebben verklaard.

De kwestie rond de benoeming van een nieuwe gezaghebber - ook de tweede en derde aangedragen kandidaat bleken "niet zwaar genoeg" voor die post te zijn - heeft premier Liberia doen besluiten hoogst persoonlijk naar Nederland te gaan om te wijzen op in de Antillen groeiende overtuiging, dat Nederland zich steeds veelvuldiger begint in te laten met de interne Antilliaanse aangelegenheden.

De steeds scherper wordende verwijten over en weer komen in een periode, waarin het niet goed gaat op de Antillen. Op Curaçao kampt het eilandsbestuur met zulke liquiditeitsproblemen, dat een gedeputeerde deze week erkende dat "er een moment komt" waarop de overheid de salarissen van de ambtenaren niet meer zal kunnen betalen. Op St. Maarten zijn de moeilijkheden niet veel geringer: Daar weigeren bepaalde particuliere instellingen nog kredieten te verstrekken aan het plaatselijke Bestuurscollege.

Het begrotingstekort van Curaçao komt dit jaar wellicht tegen de 200 miljoen te liggen, een even groot tekort is becijferd voor volgend jaar. De Curaçaose overheid heeft in de begrotingstekorten overigens nog niet eens enkele grote schulden, zoals 180 miljoen aan het algemeen pensioenfonds, opgenomen. Een dekkingsplan voor het opvangen van de tekorten is er niet.

BEGROTING

Intussen zijn in de loop der jaren de overheidsuitgaven enorm gestegen, ondanks het sedert 1986 bekende vooruitzicht dat de inkomsten uit de off-shore sector met enkele honderden miljoenen zouden teruglopen. Ongeveer de helft van de bevolking wordt nu medisch behandeld op kosten van de overheid, de lijsten van onvermogenden en werklozen tellen tal van personen, die er niet op thuis horen. Chata-voorzitter Frank Maynard zei vorige week: "de politici leren alleen maar dat het volk rechten heeft. Hierdoor dreigt een gemeenschap van parasieten en bedelaars te ontstaan."

De overheid heeft een reeks inkomstenverhogende maatregelen in petto, maar onder druk van de vakbeweging is de uitvoering daarvan uitgesteld. Een structureel bezuinigingsplan, waar zowel het particuliere bedrijfsleven en de vakbonden al lange tijd op aandringen, is echter nooit opgesteld.

WANORDE

Aan de blikken van Hirsch Ballin is niet ontgaan wat er zich op de Antillen afspeelt. Hij noemde de toestand op de Antillen "geen financieel probleem, maar bestuurlijke wanorde."

Tegen deze achtergrond startte vandaag het gesprek tussen Hirsch Ballin en Maria Liberia. Met premier Ruud Lubbers erbij als "vredesstichter". "Het zal in gelijke mate van de gesprekspartners afhangen of de ontstane botsing alleen maar blikschade of een total loss oplevert", aldus het Antilliaanse dagblad Beurs- en Nieuwsberichten zaterdag. "In ieder geval is een nieuwe spuitbeurt noodzakelijk."

■WILLEMSTAD — Elk jaar wordt op de kleuterscholen aandacht besteed aan de voorbereiding op de 'grote' basisschool door middel van een serie projecten. Op de Maria Goretti kleuterschool is onlangs het 'feestproject' afgesloten. Alle meisjes mochten hun pop mee naar school nemen om hun verjaardag te vieren. De jongens kregen opdracht om cadeautjes mee te nemen voor de jarige poppen. Er werden spelletjes gedaan, gezongen rondom een taart en natuurlijk mocht de bolo ook worden aangesneden. Ook het schoolbestuur heeft meegefeest. Diamel Martis, dienstdoende voor het kleuteronderwijs, had ook een presentje meegenomen voor een van de poppen. Het hoofd van de Maria Goretti kleuterschool Helen Labordus-Pole en haar team van juffen kijken terug op een geslaagd project.

Vampires: 'back to the '60's eindejaarsfeest

WILLEMSTAD — Op de laatste zaterdag van dit jaar, 28 december, wordt op Asiento/ Rust & Burgh het traditionele 'back to the sixties' einde-jaarsfeest gehouden met de Vampires en Happy Peanuts. Het rock & roll-geweld begint om 8 uur en duurt tot 3 uur 's nachts. Kaarten, à f.17,50 per persoon, zijn verkrijgbaar bij de leden van de Vampires en wel Tony Prins, Ruud Reijnaart, Herschel Rosario, Lesley Zieck en Marco Tjon.

WILLEMSTAD — Een werknemer van een autoonderdelenzaak die al geruime tijd van diefstal verdacht werd, kon gisteren aangehouden worden. De eigenaar van de zaak betrapte de 19-jarige R. toen hij bezig was een carburator in een vloerkleed te wikkelen. De politie werd gebeld en R. werd voor verhoor naar de recherche overgebracht.

Kerstkleurwedstrijd Van der Valk

WILLEMSTAD — Speciaal voor de jeugdige bezoekers organiseert het Van der Valk/Plaza Hotel een tekenwedstrijd tijdens de Kerstdagen. De Kerstman zelf geeft aan alle kinderen een mooie kleurplaat. Iedereen die met zijn ouders meegaat naar het Kerstdiner, de evenementen rond het zwembad of de brunches maakt kans op een van de leuke prijzen.

De kleurplaat moet vóór 1 januari 1992 bij het hotel worden ingeleverd. Maak er een mooie tekening van, want de winnaar mag met tien vriendjes en vriendinnetjes een dagje naar het zwembad in het Van der Valk/Plaza Hotel. Aan het eind van de dag is er een heerlijk diner met een lekker ijsje toe. Voor tien kinderen is er een pluche knuffeldier als troostprijs.

Sovjetunie:74 jaar moderne geschiedenis

MOSKOU - Een overzicht van belangrijke gegevens uit de geschiedenis van de Sovjetunie sinds de Bolsjevistische revolutie van 1917 begint uiteraard met de Februarirevolutie. Op 2 maart wordt tsaar Nicolaas II afgezet en op 25 oktober maken de Bolsjevieken zich meester van de macht.

Daarna krijgt men in grote lijnen het volgende beeld: **1918** -Lenin sticht de Sovjetrepubliek Rusland waarvan Moskou de hoofdstad wordt. De burgeroorlog breekt uit. Nicolaas II en zijn familieleden worden terechtgesteld. **1919** - In maart wordt de Komintern opgericht, de Communistische Internationale. **1921** - Het Xe congres neemt de nieuwe economische politiek (NEP) aan en proclameert de Communistische partij tot de enig toegestane partij. **1922** - Ondertekening van het unieverdrag dat als basis dient voor de Sovjetgrondwet van 1924. Stalin wordt gekozen tot secretaris-generaal van de Communistische partij. **1924** - Lenin sterft op 21 januari. Het driemanschap Stalin-Zinovjev-Kamenev neemt de macht over. **1927** - Trotski wordt uit de partij gezet; hij wordt in 1940 in Mexico vermoord). Stalin wordt alleenheerser en vaardigt een versnelde collectivisatie van de grond uit. **1936** - Golf van Stalinistische zuiveringen die verscheidene jaren aanhouden. **1939** - Hitler-Stalin-pact. De Sovjetunie valt Finland binnen. **1941** - Duitsland valt de Sovjetunie binnen. De invasie wordt twee jaar later bij Stalingrad gestopt. **1953** - Stalin sterft. Na een korte overgangsperiode onder Malenkov neemt Chroesjtsjov voor tien jaar de macht in handen. **1956** - XXe congres van de Communistische partij (rapport van Chroesjtsjov over de ontsporingen als gevolg van de "persoonscultus" van Stalin, ontbinding van de Komintern, militaire interventie in Hongarije). **1962/63** -Breuk tussen SU en China. **1964** - Chroesjtsjov wordt aan de kant geschoven en als partijleider opgevolgd door Leonid Brezjnev. **1968** - Militaire interventie onder Sovjetleiding in Tsjechoslowakije. **1974** - Verbanning van de schrijver Aleksandr Solzjenitzyn uit de SU. **1975** - In Helsinki wordt de slotakte getekend van de Conferentie over Veiligheid en samenwerking in Europa (CVSE). **1979** - Militaire interventie in Afghanistan. **1982** - Brezjnev sterft. Joeri Andropov komt in zijn plaats. **1984** - Andropov sterft. Konstantin Tsjernenko wordt partijleider. **1985** - Tsjernenko sterft. **Michail Gorbatsjov** wordt partijleider. **1986** - Het XXVIIe congres van de CPSU bevestigt de machtspositie en het hervormingsbeleid van Gorbatsjov. Eind **1989** - De communistische regeringen van de landen in Midden- en Oost-Europa komen een voor een ten val. De Berlijnse muur valt op 9 november. **1990** - Gorbatsjov geeft zijn zegen aan de Duitse eenwording; het Centraal comite van de partij effent het pad voor een meer-partijenstelsel. **1991** - 12 juni - Boris Jeltsin wordt bij algemene verkiezingen gekozen tot president van de Russische federatie.

19-21 augustus - Staatsgreep door conservatieven die mislukt, met name door het verzet onder leding van Jeltsin. De coupplegers worden gearresteerd en Gorbatsjov, die drie dagen op de Krim heeft "vastgezeten", keert naar Moskou terug.

24 augustus - Gorbatsjov treedt af als secretaris-generaal van de partij en roept het Centraal comite ertoe op zich te ontbinden.

6 september - De Sovjetunie erkent de onafhankelijkheid van de drie Baltische republieken.

25 november - De leiders van zeven republieken besluiten hun handtekening te onthouden aan een ontwerp-unieverdrag dat een confederaal systeem zou scheppen. Dat unieverdrag was door Gorbatsjov voorgesteld.

8 december - Bijeen in Minsk (Wit-Rusland) verklaren de presidenten van Rusland, de Oekraine en Wit-Rusland officieel dat de Sovjetunie "niet meer bestaat". Zij besluiten een gemenebest van onafhankelijke staten op te richten.

13 december - De vijf republieken in Centraal-Azie besluiten tot dit gemenebest toe te treden.

17 december - Gorbatsjov en Jeltsin besluiten, de Sovjetunie nog in 1991 op te heffen.

Indiaans bezoek bij president

■ *BRASILIA - President Fernando Collor de Mello van Brazilie (links) had een ontmoeting met het hoofd van de Txucarramae-indianen: Raoni (rechts). Dit gebeurde na het uitvaardigen van het decreet voor het vastleggen van de grenzen van het Menkragnotir-indianenreservaat met een oppervlakte van 4,6 miljoen hectare.*

Geirriteerd Servië voorziet toename van strijd

Belgrado reageert gematigd op erkenningsbesluit van EG

BELGRADO - Het besluit van de twaalf EG-landen om - onder voorwaarden - Kroatie, Slovenie en andere Joegoslavische republieken op 15 januari te erkennen als onafhankelijke staten betekent een forse klap voor Servie. Van federale zijde werd overigens toch vrij gematigd gereageerd. Servie toonde zich gepikeerd. In Kroatie liep men niet over van enthousiasme, maar in Slovenie verwelkomde men het EG-besluit.

Servie heeft met hulp van het federale leger tot nu toe steeds geprobeerd de Joegoslavische federatie overeind te houden. Belgrado reageerde dinsdag dan ook geïrriteerd. Volgens de Servische televisie zal het besluit "slechts bijdragen tot een verheviging van de gevechten in Kroatie". De Servische onderminister van Buitenlandse zaken, Dobrosav Vejzovic, sprak van "een ultimatum" aan Belgrado. "Waarschijnlijk zullen de gevechten alleen maar toenemen", voorspelde ook hij. "Er valt nog maar weinig te bespreken met de twaalf nu zij Joegoslavie uit elkaar willen laten springen en zich onder druk van Duitsland aan Kroatische zijde scharen", zei de onderminister.

WEINIG ENTHOUSIAST

Zagreb reageerde weinig enthousiast op het EG-besluit en toonde zich enigszins teleurgesteld dat Kroatie niet dit jaar wordt erkend. "Het is teleurstellend voor de mensen op wie wordt geschoten en die nu door natte, koude loopgraven kruipen", zei Mario Nobilo, adviseur van president Franjo Tudjman. De Kroatische minister van Buitenlandse zaken, Zvonimir Separovic, noemde het besluit echter "een stap in de goede richting". "Europa heeft begrepen dat Joegoslavie niet meer bestaat", constateerde hij.

Slovenie verwelkomde de EG-belofte. Premier Lojze Peterle voelde zich duidelijk minder teleurgesteld door het uitstel dan de Kroatische leiders. "We hebben hier al eeuwen op gewacht, een maand kan daar nog wel bij", zei hij.

NIET OPTIMISTISCH

Na urenlange beraadslagingen kwam het Joegoslavisch romp-staatspresidium met een gematigde reactie op het EG-besluit. In een door het persbureau Tanjug verspreide verklaring werd gesproken van een "ongeoorloofde inmenging in binnenlandse aangelegenheden" die slechts "nieuwe problemen" zal veroorzaken. Het rompstaatspresidium verklaarde niettemin aan de verdere hulp van de Verenigde Naties en voortzetting van de EG-vredesconferentie te willen vasthouden om "acceptabele oplossingen" te vinden voor de Joegoslavische crisis.

De voorzitter van de Joegoslavische vredesconferentie Lord Carrington toonde zich dinsdag niet erg optimistisch over groeiende vredeskansen als gevolg van het EG-besluit. Met een verwijzing naar de tegengestelde meningen van Bonn, dat zegt dat door snelle erkenning van de republieken de gevechten zullen stoppen, en van VN-secretaris-generaal Javier Perez de Cuellar, die verwacht dat de strijd slechts zal verergeren, merkte hij op: "Ik denk dat we moeten afwachten wie van deze twee gelijk heeft". Carrington zei te verwachten dat Kroatie aan de EG-voorwaarden voor erkenning zal voldoen.

Israël:Door Den Haag uitgezette joden krijgen hulp

JERUZALEM - De 43 Sovjetjoden die door Nederland naar Israel zijn uitgezet, zullen kunnen profiteren van "humanitaire hulp". Dat heeft de Israelische minister van Immigratie, rabbijn Yitzhak Peretz, woensdag gezegd. De groep immigranten was uit teleurstelling over hun leven in Israel naar Nederland gegaan en hoopte daar asiel te krijgen of vandaar naar een ander land te kunnen reizen. Een ander opvangland kon niet worden gevonden en Nederland stuurde de 43 terug nadat hun asielaanvragen waren afgewezen.

President: Zuid-Korea kernwapenvrij

SEOUL - In Zuid-Korea zijn geen kernwapens meer gestationeerd. Dat heeft de Zuidkoreaanse president, Roh Tae-Woo, woensdag gezegd in een toespraak voor de radio en de televisie.

De president riep Noord-Korea op het voorbeeld van zijn land te volgen en het Koreaanse schiereiland kernwapen-vrij te maken. Roh bevestigt met zijn verklaring dat de Verenigde Staten hun kernwapens uit Zuid-Korea hebben teruggetrokken. Noord-Korea heeft noch een reden, noch een excuus om kernwapens te maken of internationale inspecties van nucleaire installaties te weigeren nu Zuid-Korea kernwapen-vrij is, aldus het Zuidkoreaanse staatshoofd.

Washington gaf Seoul krachtige steun in haar streven Noord-Korea ertoe te bewegen te stoppen met de ontwikkeling van kernwapens. Vermoed wordt dat Pyongyang beschikt over een programma om deze wapens te maken. De VS hebben dat het ernstigste gevaar voor de regionale veiligheid genoemd. Noord-Korea zegt dat zijn nucleaire installaties slechts vreedzame doeleinden dienen en dat het inspecties daarvan zal toestaan indien de VS een begin maken met het weghalen van hun kernwapens uit Zuid-Korea.

Volgens Roh kan zonder een oplossing van de nucleaire kwestie er geen verzoening tussen de twee Korea's en geen vrede op het schiereiland komen. De Zuidkoreaanse president verwees naar het principeakkoord dat de premiers van beide Korea's vorige week ondertekenden. Noord- en Zuid-Korea spraken daarbij af de kernwapens van het schiereiland te verwijderen. Over de invulling van het akkoord moet nog deze maand verder worden onderhandeld.

Acht doden bij geweld Zuid Afrika

JOHANNESBURG - Bij gevechten tussen rivaliserende politieke groeperingen zijn sinds het weekeinde in Zuid-Afrika acht mensen om het leven gekomen. Dat heeft de Zuidafrikaanse politie woensdag gemeld.

Gewapende mannen vielen dinsdag het huis van een politie-agent in de zwarte woonwijk Vosloorus binnen ten oosten van Johannesburg. Toen de politieman niet thuis bleek vermoordden zij een meisje van twee jaar. Bij gevechten in het zwarte getto Khayelitsha, bij Kaapstad kwamen dinsdag twee mannen en een vrouw om het leven. De andere doden vielen het afgelopen weekeinde in de zwarte wijk Imbali bij Pietermaritzburg, aldus de politie.

lgend jaar regeling met Aruba:

Landsloterij kijkt erug op goed jaar

WILLEMSTAD — De adsloterij heeft een d jaar gehad, aldus recteur L.E. Didiez. danks meer concurtie van casino's en ere loterijen, is de verp van landsloten staI gebleven. Hoe het in toekomst wordt, wanr de lokale overheid ch mengt in de numerverkoop, durft Didiez iet te zeggen.

Vorig jaar na een wereldd congres had ik minder ede verwachtingen", aldus directeur. "Diverse staatserijen in verschillende den, die werden belaagd r nieuwe systemen voor sspelen, hebben de rengst terug zien lopen. niet. Er is een hele ophef weest over het invoeren n een giroloterij en andere temen, maar die ontwikingen zijn voor ons niet uw. Door het congres ren we er op voorbereid. de effecten voor de toest zijn kunnen we nog voorzien."

Ook de toename van het tal casino's heeft de winst de Landsloterij niet negakunnen beïnvloeden. e dat kan, dat weet ik ", aldus Didiez. "Het is duidelijk of wij een uwe markt hebben aangerd of dat we onze vaste nten hebben behouden."

Toch zal de Landsloterij in t kader van alle nieuwe twikkelingen een aantal euwe ideeën uitwerken. or volgend jaar bij voorld zit in de planning dat niet tweewekelijks, maar maal per maand een trekng wordt gehouden, omdat hoofdprijs dan kan rden verdubbeld. "De tjes worden dan ook rder, maar we houden ening met het budget dat koper gemiddeld besteedt n het kopen van loten."

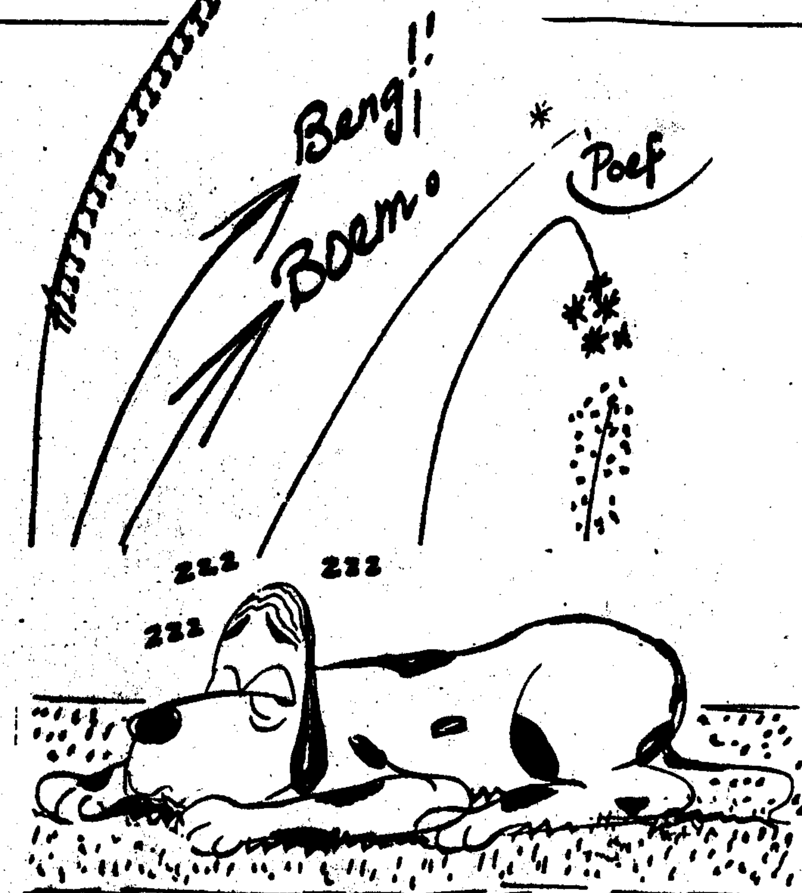
Aruba is momenteel ontevreden over het feit dat er een grote achterstand is in het uitkeren van de winstdeling, waarvan een deel aan Aruba toekomt. Volgens Didiez worden er begin januari baanbrekende onderhandelingen gehouden op dit punt. "We zitten in een procedure van boedelscheiding en een discussie over het solidariteitsfonds. De wetgeving daarvoor is in de maak, maar de puntjes moeten op de i worden gezet."

Doden in Nagorno-Karabach

MOSKOU - Bij botsingen in de Armeense enclave Nagorno-Karabach tussen Armeense vrijwilligers en Azerbajdzjaanse strijders, die ook Sovjet-soldaten aanvielen, zijn sinds maandag zeker vijftien mensen omgekomen en twintig gewond geraakt. Dit heeft het persbureau TASS gemeld.

"Azerbajdzjaanse paramilitaire eenheden voerden verscheidenen brutale aanvallen uit op Sovjet-militairen, met name bij Agdam, waarbij een soldaat van troepen van het Sovjet-ministerie van Binnenlandse zaken werd gedood", aldus Tass. Het leger en de veiligheidstroepen van het ministerie zijn steeds vaker doelwit van Azeri's die de militairen ervan beschuldigen de separatistische Armeniers in Nagorno-Karabach te steunen. De Armeniers in de enclave vechten al vier jaar voor onafhankelijkheid van Azerbajdzjan. Een woordvoerder van de veiligheidstroepen beschuldigde de republiek er ook van een economische en vervoersblokkade te hebben ingesteld tegen Sovjet-troepen.

Dieren: vuurwerk liever niet!

WILLEMSTAD — De meeste honden en katten zijn ontzettend bang voor het geknal van rotjes en donderbussen en het gesis van vuurpijlen. Het gehoor van deze dieren is veel scherper dan het onze, waardoor al dat lawaai voor hun onverdraaglijk wordt.

Aan het eind van het jaar rennen dan ook vele dieren in panische angst voor al dat geknal en gesis de straat op. Vaak weten ze daarna de weg naar huis niet meer terug en beginnen ze te zwerven. Deze dieren lopen gevaar om aangereden te worden of gewond te raken door afgestoken vuurwerk. Ook zijn er honden, die, woest geworden door het hinderlijk geknal, op het vuurwerk afgaan, er proberen in te bijten en vreselijke verwondingen oplopen als zo'n ding in hun bek ontploft. De Dierenbescherming doet daarom een beroep op alle huisdiereigenaren om hun dieren goed in de gaten te houden zodra er begonnen wordt met vuurwerk afsteken.

Eigenaars moeten ervoor zorgen dat hun dieren een identificatiepenning aan hun halsband hebben met 'hun' adres en telefoonnummer erop. De Dierenbescherming beschikt sinds kort weer over een graveerapparaat, dus het publiek kan op het asiel de penningen met inscriptie bestellen. Steek geen vuurwerk af in de buurt van dieren en maak kinderen attent op het gevaar hiervan. Zorg ervoor dat het tuinhekje goed afgesloten is. Sluit de dieren tijdens de jaarwisseling op in een afgesloten ruimte zodat ze niet op de vlucht kunnen slaan. Kalmeringspillen zijn bij de dierenarts te koop. De dieren moeten van te voren gewogen worden, zodat de dierenarts de juiste hoeveelheid van de pillen kan bepalen. Heeft het dier ondanks alle voorzorgsmaatregelen toch de benen genomen, bel dan onmiddellijk het Dierenasiel (tel.: 54300 of 656213) op. Als iedereen de volle verantwoording draagt voor zijn eigen dieren, wordt veel ellende voorkomen.

Tot slot verzoekt de Dierenbescherming eenieder die een hond heeft geadopteerd in de loop van het jaar 1991 en geen penning heeft ontvangen, om contact op te nemen met het Dierenasiel. Men kan dan de penning bestellen en gratis afhalen. De penning is inbegrepen bij het bedrag van de adoptiekosten.

BANGKOK - De "schaduwregering" van de Myanmarese (Burmaanse) oppositie heeft maandag het royement van Nobelprijswinnares Aung San Suu Kyi uit haar partij, de Nationale liga voor de democratie (NLD), "scherp gehekeld en van de hand gewezen".

De uitsluiting is volgens haar tot stand gekomen onder druk van de in Rangoon regerende junta. Doel is de oppositie te breken. De in Bangkok uitgegeven verklaring is afkomstig van de nationale coalitieregering voor de Unie van Burma (Ncub), waarin oud-politici van de NLD zitting hebben die vorig jaar Myanmar ontvlucht zijn en een "schaduwregering" gevormd hebben in het oerwoud, dicht bij de grens met Thailand.

Twintig jaar heamodialyse bij het Sint Elisabeth

WILLEMSTAD — De afdeling Heamodialyse in het Sint Elisabeth Hospitaal bestaat twintig jaar. Het betreft hier een bijzondere afdeling in het ziekenhuis, daar de heamodialyse-patiënten gewoon thuis wonen en gemiddeld drie maal per week de afdeling bezoeken. Zij verblijven er dan zo'n drie uur — dit verschilt per patiënt — om zich te laten dialyseren. Heamodialyse-patiënten zijn patiënten waarvan de nieren niet meer optimaal functioneren. De nieren hebben hulp nodig bij het verwijderen van vocht en vuil uit het lichaam. Deze hulp verschaffen de acht dialyseermachines op de afdeling. De afdeling groeide in de afgelopen tien jaar behoorlijk: werden in 1982 tweeduizend behandelingen gedaan, dat zijn er intussen 4500.

Door het jarenlange veelvuldige bezoek aan de afdeling ontstaat er een hechte band tussen patiënten en verpleegkundigen. Aan deze laatsten worden dan ook hoge professionele eisen gesteld. Men moet goed met mensen kunnen omgaan, maar ook technisch moet men hoog geschoold zijn. Alvorens een patiënt aan de machine aan te sluiten, moeten er verschillende berekeningen worden gedaan aan de hand van bepaalde formules. Het is belangrijk precies te berekenen hoeveel vocht er aan de patiënt mag worden onttrokken. Als men teveel vocht onttrekt, kan de patiënt in shock raken.

Ook de snelheid waarop de machine mag spoelen, moet exact berekend worden. Tijdens de dialyse wordt er ureum aan de patiënt onttrokken, dit is een eiwit-afbraakprodukt. Bij dialyse-patiënten is het ureumgehalte zeer hoog vóór de dialyse. Wanneer er te weinig ureum aan het lichaam wordt onttrokken, kan de patiënt ernstig ziek worden en moet dan worden opgenomen in het ziekenhuis.

Op Curaçao zijn er zo'n veertig dialyse-patiënten. De afdeling heeft acht dialysemachines, waarvan de meerderheid werd gedoneerd door het Alex Curiel Brandao Fonds. Een van deze machines wordt alleen voor patiënten met een besmettelijke ziekte gebruikt. Door met diensten te draaien lukt het om alle patiënten te behandelen.

Op Curaçao werken er zo'n vijf nierpatiënten met het CAPD-systeem (Continue Ambulant Peritoneal Dialisys). Dit houdt in dat zij geheel zelfstandig thuis spoelen. Zij doen dit zo'n vier keer per dag voor de duur van twintig minuten. De CAPD-methode stelt hoge eisen aan de patiënt voor wat betreft hygiëne en het vermogen om de juiste handelingen te verrichten. Alvorens met het CAPD-systeem te werken worden patiënten drie weken lang intensief getraind. De methode stelt hun in staat om hun leven wat normaler in te richten. Men kan gewoon werken en hoeft niet zo'n intensief eiwitarm dieet te volgen als andere nierpatiënten. Gemiddeld hoeven deze patiënten nog maar eens per maand de dialyse-afdeling te bezoeken voor controle.

Vrijwel elke nierpatiënt droomt van een niertransplantatie. Deze operatie geeft een aanzienlijke verbetering van de kwaliteit van het leven. Tot nu toe hebben tien patiënten van ons eiland de transplantatie kunnen ondergaan. Niertranplantaties worden op Curaçao niet gedaan. De patiënt moet ervoor naar Nederland of de Verenigde Staten. In Nederland kost deze verrichting negentig tot honderdduizend gulden. In de Verenigde Staten is dat 125.000 dollar. In Nederland echter komen pp-patiënten na een aantal maanden automatisch in het ziekenfonds. Alle kosten voor hun behandeling komen dan verder voor rekening van Nederland. De 125.000 dollar die een niertransplantatie in de VS kost, komen wel geheel voor rekening van het eilandgebied Curaçao.

Wanneer een patiënt in aanmerking wil komen voor een transplantatie in Nederland moet de patiënt zich daar vestigen en bereid zijn zo'n twee tot vier jaar te wachten. Dat is de tijd die het kan duren voor er een geschikte nier gevonden wordt. Voor een transplantatie in de VS moet de patiënt eerst een week voor onderzoek naar dat land gaan. Daarna komt de patiënt terug en moet op het moment dat er een passende nier beschikbaar is meteen terug naar de VS. Ook dit kan een tijdje duren.

De laatste tien jaar is de afdeling Heamodialyse van het Sint Elisabeth Hospitaal erg gegroeid. Gaf men in 1982 nog zo'n tweeduizend dialyse-behandelingen, inmiddels is dat 4.500 per jaar. Ook op andere gebieden is er grote vooruitgang geboekt. Men werkt tegenwoordig met betere machines. Zeven van de acht machines werken nu met bicarbonaat in plaats van acetaat. Dit betekent voor de patiënten veel meer comfort tijdens het spoelen. Sinds tien jaar is de eerdergenoemde CAPD-methode mogelijk. Binnenkort gaat men in het Sehos ook de RHEH-methode introduceren. Dit is de Rapid High Efficiency Heamodialysis. Door het invoeren van deze methode zal de duur van het spoelen aan de machine met 25 tot vijftig procent kunnen worden verkort. Onlangs vertrokken twee verpleegkundige van de afdeling naar de VS voor een training in het werken met de RHEH.

Een ander belangrijke verandering was de verhuizing van de afdeling een aantal maanden geleden. De afdeling is nu ruimer behuisd in een droge ruimte — bij dialyse-patiënten geldt: hoe droger de ruimte hoe meer comfort. Ook is de nieuwe ruimte zodanig te lokaliseren dat patiënten meteen binnen kunnen komen zonder eerst door het ziekenhuis te hoeven te lopen. Dit is een psychologisch voordeel. Het ziekenhuiseffect — ik moet naar het ziekenhuis dus ik ben ziek — wordt erdoor geminimaliseerd. Mede door al deze verbeteringen is spoelen niet meer zo'n vervelende bezigheid. Patiënten praten wat, lezen, luisteren naar muziek of bekijken een video gedurende hun tijd aan de machine.

INGEZONDEN

Pensioenen

DE AMERIKAANSE pers is razend over de wijze waarop persmagnaat Robert Maxwell de pensioenfondsen van twee van zijn maatschappijen heeft leeggeroofd. Openlijk noemt men hem een oplichter en een bedrieger. Kennelijk had de man nog wel enig schaamtegevoel, want hij pleegde zelfmoord. Het personeel kan fluiten naar de 1.38 miljard Antilliaanse gulden die hij zich wederrechtelijk toeëigende.

In de Nederlandse Antillen kennen wij iets dergelijks, zij het op ietwat bescheidener schaal. Daar gaat het om slechts een kwart miljard gulden. Deze aderlating wordt dan goedgepraat met de argumentatie dat het hier een broek- en vestzakkwestie betrof. Kent u de term 'drogreden'?

Kennelijk is er ook hier enig schaamtegevoel bij de betrokken autoriteiten, want men belooft het ontbrekende geld in twintig jaar terug te betalen. Als wij bij dat kwart miljard het door de APNA gederfde rendement optellen, komen wij op ongeveer zeshonderd miljoen gulden, dus dat eist een aflossing van dertig miljoen per jaar, 'give or take a few millions'.

Ik eis van geen Antilliaanse politicus dat-ie van de brug springt, maar een 'bemande' schandpaal op Marichi zou een aardige toeristische attractie zijn, denkt u niet, Mr. Page?

PIET W. SYBRANDY
(geen APNA-klant)
Curaçao

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-20.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur.
(**openingstijden** voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken om 15.30 uur; gewone stukken om 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Lions: informatie H. van Bommel, tel.: 8896.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Restaurant Beefeater.

GALERIA DI ARTE BONAIRE (Kaya Grandi 70): openingstijden: maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): open op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

LVV: **openingstijden Slachthuis** i.v.m. afwezigheid van de keurmeester zal tot nader order uitsluitend op donderdagen en vrijdagen geslacht en gekeurd worden.

****

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk, Kralendijk:
maandag t/m zaterdag om 18.45 uur; zondag om 08.00 en 19.00 uur.
Coromotokerk, Antriol:
maandag t/m zaterdag om 19.30 uur; zondag om 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk, Rincon:
maandag t/m zondag om 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan de heer E.A. van der Ree, Kaya Lisboa 9.

****

Oudejaarsloop

KRALENDIJK — Op 31 december wordt de traditionele Oudejaarsloop weer gehouden door de Comcabon. Om vier uur 's middags is de start en de lopers kunnen zich inschrijven bij het voetbalstadion van Kralendijk waar het beginpunt is.

De route, die gevolgd wordt, loopt via Sabanna door Kralendijk naar Zuid Nikiboko en zal eindigen bij Ons Hoekje te Nikiboko Noord. Verschillende bedrijven sponsoren deze laatste wedstrijd over vijf kilometer. Volgens de voorzitter van de Comcabon, Richi Pietersz, zullen er ook enkele lopers zijn uit Curaçao en Aruba.

Kaarttelefoon voor Rincon

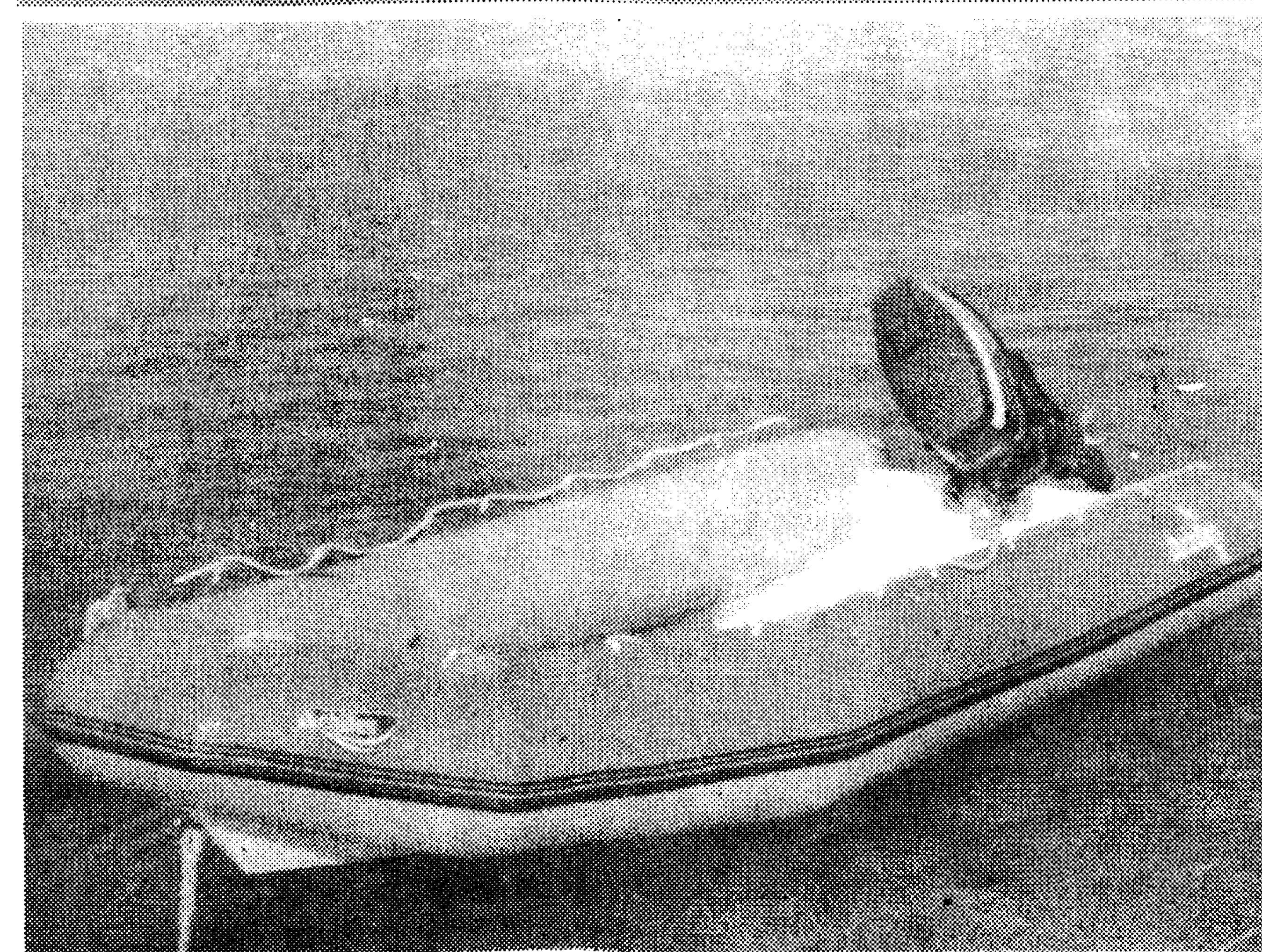
KRALENDIJK — Op maandag 23 december zullen de kaarttelefoon en het project kabeltelevisie officieel geïnstalleerd worden op Rincon. Op beide hebben de bewoners lang moeten wachten.

Om zes uur in de middag zal gedeputeerde Ramoncito Booi officieel het eerste telefoongesprek voeren door met het daarvoor bestemde kaartje een gesprek aan te vragen. Met de introductie van de 'knipkaart' voor de telefoon, is de muntjestelefoon verleden tijd geworden.

Gedeputeerde Arthur Domacassé zal de officiële opening verrichten op de dependance van de afdeling Bewaking. Dat kantoor is gevestigd aan de Plaza Commerce. Ten slotte zal Juny Jeserun het woord voeren als directielid van de Flamingo TV.

Na het officiële gedeelte is er een optreden van het koor Kanta Orquidea uit Rincon, gevolgd door de groep Los Caneros. Het sluitstuk is een optreden van de bekende muziekgroep uit Rincon, Glenn & Friends Combo.

Nieuwe boten voor controle

■ *KRALENDIJK — Op de foto een van de aangeschafte boten, die gebruikt zal worden voor het uitoefenen van de controles in en rond de baai van Kralendijk.*

Betere controle op onderwaterpark

KRALENDIJK — De komende weken zal er een betere controle worden gehouden in het onderwaterpark van Bonaire. In een perscommuniqué wordt door het management van het onderwaterpark gevraagd om aandacht te besteden aan de nieuwe eilandsverordeningen.

Zoals bekend, heeft de Eilandsraad onlangs een aantal eilandsverordeningen goedgekeurd, die zullen moeten bijdragen tot een betere conservatie van het leven onder water. Een van de belangrijkste punten bij de zorg voor bij voorbeeld rifformaties voor de Bonaireaanse kust is de mogelijkheid tot afmeren van kleinere boten. Het uitgooien van ankers kan enorm veel schade toebrengen aan het rif en daarom zijn er speciaal boeien aangebracht, waaraan afgemeerd kan worden. Momenteel zijn alle boeien rond Klein Bonaire in een uitstekende staat en boten tot een lengte van dertien meter (38 voet) kunnen daar afmeren.

Ook nabij het nationale park Washington/Slagbaai zijn boeien geplaatst, zodat boten groter dan twaalf voet ook daar kunnen ankeren. Boten groter dan twaalf voet mogen niet ankeren bij de riffen die gevormd zijn voor Bonaire. De enige uitzondering op die regel is het water in de baai van Kralendijk en die zone loopt van Playa Lechi tot aan de oude pier. Er wordt een uitzondering gemaakt als het een noodgeval betreft.

Wellington vraagt niet uitlevering Franse Rainbowspion

WELLINGTON - Nieuw-Zeeland zal Zwitserland niet om de uitlevering vragen van de vermeende Franse spion Gerald Andries die wordt beschuldigd van betrokkenheid bij de aanslag op het Greenpeace-schip Rainbow Warrior in 1985, waarbij een Nederlandse fotograaf omkwam. Dat heeft minister van Justitie Doug Graham dinsdag verklaard. De aanslag was een actie van de Franse geheime dienst.

COMMENTAAR

Gekissebis

DE UPB HEEFT kennelijk algemeen secretaris Papy Cecilia in stelling gebracht om de fractieleider van de Paboso te bestrijden. Een bekend systeem van de UPB om de echte leiders te vrijwaren van aanvallen. De hoop is dat Nochi Willem zich zal laten verleiden zijn geschut te richten op raadslid Papy Cecilia.

Op zich heeft Cecilia natuurlijk alle recht om Willem te bekritiseren. De manier waarop Cecilia dat doet, is echer een rechtstreekse aanval op de intelligentie van iedereen die niet geheel vreemdeling is in het politieke Jeruzalem. Ongetwijfeld is Nochi Willem een gevaarlijke tegenstander voor de UPB. Hij is in zijn kritiek gedocumenteerd, weet waarover hij praat en weet vooral ook hoe hij het naar voren moet brengen. Zoals Willem momenteel optreedt, moet hij het voordeel krijgen van de twijfel, die hij de afgelopen jaren door zijn houding op Bonaire heeft gezaaid.

Er is een meer politiek ervaren en met meer intelligentie gezegende opponent nodig om Willem in zijn opgang te stoppen. De manier waarop secretaris-generaal Felix 'Papay' Cecilia dat meent te doen, kan de toets van de kritiek niet doorstaan. Als de verklaringen van het UPB-raadslid Felix Cecilia van het gehalte blijven waarmee nu de lokale pers bestookt wordt, dan moet de Amigoe afhaken.

Cecilia leeft nog in het tijdperk van de politieke pamfletten.

MOSKOU - De Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken, James Baker, is dinsdag uit Moskou vertrokken voor een tweedaagse rondreis door vier republieken. Dat heeft het Sovjetpersbureau Tass gemeld.

Na een kort bezoek aan Bisjkek, de hoofdstad van Kirgizie, zou Baker doorreizen naar Alma Ata voor overleg met president Noersoeltan Nazarbajev van Kazachstan. Vandaag (woensdag) zou de Amerikaanse minister Minsk (Wit-Rusland) en Kiev aandoen voor een ontmoeting met de Oekrainse president Leonid Kravtsjoek. Behalve in Kirgizie zijn in de republieken die Baker bezoekt Sovjetkernwapens gestationeerd en de minister wilde van de regeringen garanties krijgen over de controle en de eventuele ontmanteling van deze wapens.

Enkele uren voor Baker in Bisjkek aankwam keurde de Kirgizische president Askar Akajev een decreet goed waarin de oprichting van een nationale garde werd aangekondigd. Dit gebeurt "in overeenstemming met de onafhankelijkheidsverklaring van de Kirgizische regering" en de garde dient ter bescherming van de republiek als soevereine staat.

Derde bedankje bij Poolse formatie:

Olszewsky geeft schuld aan president Walesa

WARSCHAU - De tien dagen geleden benoemde Poolse premier, Jan Olszewski, heeft dinsdag zijn poging om een nieuwe regering te vormen opgegeven. Hij legde verbitterd de verantwoordelijkheid bij president Lech Walesa.

In een brief aan het parlement verklaarde Olszewski, een vroegere advocaat van Solidariteit, dat president Walesa hem bij de presentatie van zijn lijst met kabinetsleden had gezegd dat hij met deze regering niet zou samenwerken. Olszewski zei niet de aanleiding te willen zijn voor problemen tussen de president, de regering en het parlement. Olszewski, die door president Lech Walesa, tegen diens zin in, tot premier werd benoemd, moest erkennen er niet in te zijn geslaagd een regering te vormen die op een meerderheid in de volksvertegenwoordiging kan rekenen. Van de vijf partijen in de centrumrechtse coalitie die hem twee weken geleden voordroeg, trokken zich er vorige week twee terug wegens verschillen van mening over de te volgen economische koers. Daardoor slonk zijn steun in het met 29 partijen sterk verdeelde sejm tot ruim 120 van de 460 zetels.

In zijn brief schreef Olszewski bitter jegens Walesa: "De autoriteiten van de hoogste staatsorganen dienen loyaal jegens elkaar te zijn om doeltreffend en krachtens de democratische beginselen te kunnen functioneren". President Walesa had herhaaldelijk duidelijk gemaakt niet de kandidaat-premier te steunen omdat hij en zijn vijf-partijencoalitie af wilden van de zogeheten "shock-therapie", de harde economische en financiele koers van de twee vorige regeringen van Solidariteit.

Gorbatsjov in geschiedenis: Hervormer of mislukking

Historicus Conquest: Een koorddanser die tegelijk ook leeuw wilde temmen

NEW YORK - Was Michail Gorbatsjov een politicus die op grote schaal blunders heeft begaan of een tragische figuur die is overspeeld door onbedwingbare krachten die hij niet onder controle kreeg? Nu de dagen dat de Sovjet-president aan de macht is geteld lijken, zijn historici al bezig voorlopig zijn plaats in de geschiedenis te bepalen. Sommigen loven hem als een man die de wereld ten goede veranderde en anderen noemen hem een buitengewone mislukking.

Daarbij worstelen de historici met verscheidene vitale vragen: - tekende Gorbatsjov het doodvonnis van de Sovjetunie door na te laten leiding te geven nadat hij het hervormingsproces in gang had gezet? - Was de ineenstorting van de supermogendheid en de ideologie die haar samenbond een ontwikkeling die niemand - zelfs Gorbatsjov niet - kon verhinderen toen eenmaal de teugels van het totalitarisme werden gevierd? - Indien gorbatsjov had getracht meer te doen en het sneller te doen, zou dan de mislukte staatsgreep in augustus 1991 eerder zijn gepleegd en succes hebben gehad?

ALS KERENSKI

Veel Sovjet-experts in de Verenigde Staten staan welwillender tegenover Gorbatsjov dan zijn landgenoten, die ondanks de economische en politieke hervormingen hun levensstandaard alleen maar hebben zien dalen. Andere deskundigen zijn kritisch en zeggen dat wat Gorbatsjov bereikte, het gevolg van toeval was en dat hij net zo'n mislukking was als een leider als Aleksandr Kerenski, de man die Rusland vier maanden leidde tussen de laatste tsaar en de communisten.

Er wordt ook gediscussieerd over de vraag of het Sovjet-systeem gered had kunnen worden indien een conservatievere figuur dan Gorbatsjov in 1985 secretaris-generaal was geworden. Deskundigen vragen zich ook af wat er zou zijn gebeurd indien Jegor Ligatsjov leider van de Communistische partij was geworden en alleen had besloten tot economische hervormingen, in plaats van het politieke systeem open te stellen voor afwijkende meningen en uiteindelijk voor meer-partijenverkiezingen. De experts zijn het er over eens dat het communistische systeem de ineenstorting nog iets langer had kunnen uitstellen dan is gebeurd, alleen al omdat dan de bindende macht van het totalitarisme zou zijn blijven bestaan.

ONDERSCHAT

Richard Pipes, historicus van Harvard en vroeger adviseur van president Reagan, behoort tot de "haviken" in hun oordeel over Gorbatsjov. "Hij was een groot redenaar maar deed niets om ook maar iets te veranderen, omdat hij er hardnekkig op bleef aandringen de onwerkbare unie te handhaven", zei Pipes. "Ik was niet duidelijk in wat hij wilde doen en was van meet af gedoemd te mislukken omdat hij de ziekte van de maatschappij die hij leidde, danig onderschatte. Hij dacht dat zij in principe gezond was en het moment dat hij de deuren openzette, zakte de hele zaak in".

Pipes haalt graag de in ballingschap levende Russische conservatieve denker Pjotr Stroeve aan, die meent dat het communisme "een systeem is dat zich niet kan ontwikkelen. Of het blijft als het is, of het stort in". Pipes meent een beperkte overeenkomst te zien tussen Kerenski en Gorbatsjov. "Beiden toonden zij aan dat ze het land niet konden leiden, zij aarzelden en draaiden tussen links en rechts zonder een koers uit te zetten", zei hij.

ONVOORSPELBAAR

Yitzhak Broedny, een Sovjet-expert van de universiteit van Yale, staat sympathieker tegenover Gorbatsjov, en zegt dat niemand had kunnen voorspellen waar zijn hervormingen in zes jaar toe zouden leiden. "De Gorbatsjov van 1985 en de Gorbatsjov van 1990 zijn twee verschillende mensen. De visie werd radicaler, veel democratischer. Ze richtte zich meer op een markteconomie", zei Broedny.

"Zo was het niet in 1985. Toen bestond er de algemene wens dat het systeem minder repressief moest worden en een democratischer ontwikkeling moest tonen. Ik denk dat hij een einde wilde maken aan het Stalinisme. En dat deed hij, natuurlijk. Dat is zijn grootste historische verdienste". "Hij speelde een belangrijke rol in zijn eigen neergang. Hij bagatelliseerde het belang van etnische onrust. Hij dacht dat de economische en politieke hervormingen volgens programma zouden verlopen. In die zin was hij verantwoordelijk. Dat hij geen besluiten kon nemen over radicale economische hervormingen, droeg daar verder aan bij. Hij aarzelde zelf of hij werd onder druk gezet. Het is niet belangrijk wat de redenen waren".

OVERGANGSFIGUUR

Robert Conquest, de historicus van de Stanford-universiteit die veel over het Stalinisme heeft gepubliceerd, denkt dat Gorbatsjov later zal gelden als een belangrijke overgangsfiguur. "Hij waarschuwt zijn collega's er voor "hem een te zware last op de schouders te leggen. Wij in het Westen denken dat hij inzag wat er verkeerd was en het wilde gaan repareren. Er is nooit zo iemand geweest, die met een been in het verleden kon staan en het andere in de toekomst. Hij zag wat het probleem was in de economie, maar durfde de noodzakelijke hervormingen niet door te voeren omdat ze politiek niet mogelijk waren", aldus Conquest.

"Mijn beeld van hem is dat hij de koorddanser was die tegelijk probeerde de leeuwen te temmen. Hij was blij staande te blijven tot de volgende crisis er aan kwam", meent de historicus van Stanford.

MENSEN

■ *Een man gekleed als de Kerstman....of is het de Kerstman, stapt uit de trein op het Leningrad station in Moskou. Hij wordt vergezeld van een Schotse hooglander. Zij maakten de reis vanuit Finland om Russische kindertjes voor te bereiden op het Kerstfeest.*

Hikken en snikken

"Mijn pad is absoluut niet over rozen gegaan. Het was hikken en ook wel eens **snikken.**" Dat zegt mr. Pieter van Vollenhoven in het boek "25 jaar Margriet en Pieter" van de Baarnse auteur Fred Lammers. Margriet en Pieter vieren op 10 januari 1992 hun zilveren huwelijksfeest.

Het begin van dat huwelijk is Pieter, de eerste "gewone" Nederlander van de koninklijke familie, dus niet meegevallen. Zo deden er allerlei roddels de ronde over de Schiedamse fabrikantenzoon. Hij zou zich onder meer in winkels gedragen als een oliesjeik en de klanten van een schoenenzaak op straat hebben laten zetten om zelf rustig te kunnen snuffelen.

Pieter zegt daar nu over: "ik heb die verhalen met evenveel verbijstering gelezen als ieder ander. Achteraf begrijp ik ook wel hoe ze zijn ontstaan. Natuurlijk heb ik zelf ook fouten gemaakt. Laat daar geen enkel misverstand over bestaan. Maar veel verhalen zijn verzonnen, wellicht door mensen die het in die tijd onjuist vonden dat ik met een prinses was getrouwd. Ik liet die verhalen ook lange tijd voor wat ze waren, omdat ik het als nieuwkomer niet op mijn weg vond liggen met interviews te beginnen. Ik dacht: Laat ik eerst maar eens iets bereiken of presteren."

Van Vollenhoven zegt verder: "veel mensen denken misschien aan het sprookje van de burgerjongen die met een prinses trouwde. Een gedeelte van dat sprookje is absoluut van toepassing. Er komen echter wel een paar bladzijden in ons sprookjesboek voor, die ik vroeger nooit had gelezen."

Bijlmervrouwen willen niet weg

Zo'n 70 **vrouwen** in de vrouwengevangenis De Singel in Amsterdam, deel van de Bijlmerbajes, hebben woensdag hun protestactie tegen overplaatsing voortgezet. Ze weigeren om werkzaamheden, onder meer in de wasserij en het confectieatelier, te verrichten. De staking is dinsdag van start gegaan. Een medewerkster van de reclassering Amsterdam en 't Gooi, die de actie steunt, heeft dat woensdag bevestigd.

De vrouwen protesteren met hun actie tegen de voorgenomen overplaatsing naar gevangenissen in Alkmaar en Hoogeveen. Dat zijn "mannenbajessen", en de vrouwen vrezen dat het personeel daar niet met vrouwelijke gedetineerden overweg kan. De toezegging van het ministerie van justitie dat het personeel van De Singel meeverhuist kan de vrouwen niet geruststellen.

De overplaatsing komend voorjaar is tijdelijk. In 1994 en 1995 komen nieuwe vrouwengevangenissen in Alkmaar en Zwolle beschikbaar. De Singel is volgens justitie niet langer geschikt om aan de speciale wensen van vrouwelijke gedetineerden, die vaak hun kind bij zich willen houden, te kunnen voldoen. De singel krijgt een andere bestemming.

De vrouwen hebben aangekondigd de staking donderdag te beëindigen. Dan is er nieuw overleg tussen het ministerie van justitie en vakorganisaties over de personele gevolgen van de reorganisatie van het gevangeniswezen de komende iaren.

Op een **veiling** in Londen is een uit 1448 daterend, in Utrecht vervaardigd getijdenboek verkocht voor rond een kwart miljoen gulden. De opbrengst was zes maal de geschatte waarde.

Een Duitse kunsthandelaar ontfermde zich voor die prijs over het 229 bladen tellende kalender-werk, dat is voorzien van talloze handgeschilderde miniaturen en illustraties van onder andere het leven van Alexander de Grote.

De beide op 1,4 miljoen gulden geschatte topstukken op de veiling bij Sotheby's -een Latijns boek over een gezonde levenswijze uit 1450 en een Italiaans religieus werk uit 1462 - vonden geen kopers.

Explosies maken Londen nerveus

De reeks **bomaanslagen** van het Ierse republikeinse leger (Ira) van de afgelopen dagen zorgt in Londen voor een nerveuze sfeer. Na een scherpe knal in het metrostation Marble Arch in de Britse hoofdstad werd dinsdagochtend meteen bomalarm gegeven.

De passagiers van de ondergrondse werden geëvacueerd en het station ontruimd. Korte tijd later bleek dat de ontploffing te wijten was aan een elektronische storing bij een trein.

"Klaarblijkelijk is iedereen na de incidenten van de laatste tijd erg gespannen. Wij nemen zeker geen risico's", aldus een woordvoerder van de Londense ondergrondse.

De Ira heeft zijn strijd om een einde te maken aan het Britse bestuur over Noord-Ierland verplaatst naar het Britse vasteland en lijkt met een Kerstoffensief te zijn begonnen. In Londen en het noorden van Engeland heeft de groepering sinds 1 december een reeks aanslagen met brandbommen gepleegd op winkels en musea.

Hoewel de schade van de aanslagen beperkt is gebleven en er slechts een gewonde is gevallen heeft de actie wel veel ongemak veroorzaakt en economische schade aan winkeliers toegebracht.

Het Ira veranderde maandag van tactiek door een aanslag tegen de Britse spoorwegen. Een kleine bom legde het spoorwegknooppunt Clapham Junction ten zuiden van Londen lam. De groepering dreigde vlak voor het spitsuur nog met aanslagen tegen andere treinstations. Door de aanslag ontstond een verkeerschaos in de ochtendspits.

De Noordierse politie beschuldigde dinsdag het Ira ervan een brandbom in een speelgoedauto te hebben verstopt. Ouders hadden de auto in een winkel in Belfast gekocht, aldus de politie die sprak van een "absolute schande" en "een nieuw, ongekend dieptepunt".

Nazi-jager zet jacht voort

Nazi-jager Simon Wiesenthal gaat op zoek naar oorlogsmisdadigers die nog leven in de voormalige DDR en hoopt daarbij gebruik te maken van de archieven van de Stasi, de Oostduitse geheime politie. De 82-jarige Wiesenthal verklaarde dinsdag tijdens een persconferentie in Berlijn dat hij een lijst opstelt met zaken, die hij volgende maand aan de Duitse minister van justitie, Klaus Kinkel, wil aanbieden.

Naar zijn vermoeden genoten honderden oorlogsmisdadigers bescherming in de vroegere DDR. "Talloze vroegere nazi's zowel in het oosten als westen (van Duitsland) waren bang door de dreigementen dat hun verleden zou worden onthuld, en konden zo worden gedwongen voor de Stasi te spioneren", zei Wiesenthal. De nazi-jager ontving later dinsdag uit handen van kanselier Helmut Kohl de Otto Hahn-vredesmedaille voor zijn werk als directeur van het joods documentatiecentrum in Wenen.

Onderzoek van de archieven van de Stasi kan volgens Wiesenthal opheldering bieden over talloze zaken van oorlogsmisdadigers. Nieuw gevonden bewijzen zullen leiden tot de heropening van eerder onoplosbare verklaarde zaken, zei hij.

Homo's zijn niet ziek

De Wereldgezondheidsorganisatie WHO beschouwt homoseksualiteit niet langer als een **ziekte** en haalt haar dan ook van de "internationale code van ziektes" af. Dat heeft een woordvoerder van de WHO dinsdag bevestigd.

De herziene code van de WHO wordt op 1 januari **1993** van kracht, vertelden WHO-experts. Homoseksualiteit werd in 1948 op de lijst opgenomen.

De Duitse vereniging van homoseksuelen verwelkomde de beslissing van de WHO waarmee ook "voor homo's en lesbiennes met 90 jaar vertraging een eind komt aan de negentiende eeuw".

De Nationale investeringsbank gaat een vijfjarige obligatielening plaatsen van nominaal Nf 200 miljoen. De plaatsing wordt gegarandeerd door een syndicaat van banken onder leiding van Rabobank Nederland. De couponrente bedraagt negen procent. De uitgiftekoers is 101,05 procent waardoor het effectieve rendement uitkomt op 8,73 procent.

HBO

WOENSDAG

17.00 The Baby-Sitters Club
17.30 Movie: 'Gremlins 2: The New Batch' (1990, Zack Galligan/Phoebe Gates)
19.30 The Rise and Fall of Humpty Dumpty
20.00 Inside the NFL
21.00 Movie: 'Harlem Nights' (1989, Eddie Murphy/Richard Pryor)
23.00 Sessions
23.30 Dream On: The Trojan War
24.00 Tales From the Crypt
24.30 Movie: 'The Rookie' (1990, Charlie Sheen/Clint Eastwood)
02.35 Movie: 'Corporate Affairs' (1990, Peter Scolari/Mary Crosby)
04.00 The World Entertainment News Report
05.00 Movie: 'May Wine' (1990, Joanna Cassidy/Lara Flynn Boyle)
06.30 Clint, The Rookie and Me by Charlie Sheen.

TBS

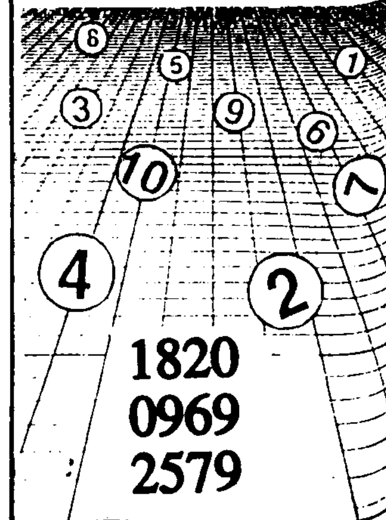
WOENSDAG

16.05 Tom and Jerry's Funhouse
17.35 Brady Bunch
18.05 Happy Days
18.35 Good Times
19.05 Beverly Hillbillies
19.35 Andy Griffith
20.05 Too Close for Comfort
20.35 Sanford & Son
21.05 Movie: 'Paint Your Wagon' (1969, Lee Marvin/Clint Eastwood)
24.30 Movie: 'The Prince and the Pauper' (1937, Errol Flynn)
03.00 Movie: 'Chato's Land' (1972, Charles Bronson)
05.05 All in the Family
05.35 Hogan's Heroes
06.05 Gomer Pyle
05.35 CNN Headline News.

TELECURAÇAO

WOENSDAG

17.00 Ora pa Mucha;
18.00 Charlie the Clown Christmas Special;
18.30 Informe Deportivo met Hector Rosario;
18.45 Nieuws in het Nederlands;
18.57 Tempu pa Dios;
19.00 Dimenshon Artistiko met Maritza en Richard;
20.00 Telenotisia;
20.30 Telenovela: 'Fiera Radical';
21.00 Mundo Kreativo di Margie: 'Dekorashon riba T-shirt';
21.30 Disco-Rally;
22.00 Wega di Number Kòrsou;
22.07 Showbiz Today;
22.35 Samenvatting Telenotisia;
22.40 Planeta 3: 'América, Quinto Centenario';
23.30 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)
* * * * * *

CBS

WOENSDAG

21.00 Brooklyn Bridge
21.30 Royal Family
22.00 Jake and the Fatman
23.00 48 Hours.

NBC

WOENSDAG

21.00 Unsolved Mysteries
22.00 Bob Hope Christmas
23.00 Christmas in Washington.

AMIGOE Fax: 674524 Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding

Hoofdredactie:
Peter Dicker (Hoofdredacteur)
A. van Leeuwen(adjunct-hoofdredactrice)
N. Hendrikse (eindredacteur ÑAPA)

Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Jacoline Debrot-Steegstra, Hennie Harinck, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf)

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie: Viola Bernardus en Janny Naaldijk
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-15.30 uur Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 15.30 binnen zijn.

ZOEKERTJES verschijnen op dindag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-15.30 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Caya G.F. Betico Croes 110
Tel: 24333 (drie lijnen)
Faxnummer: 22368

Eindredacteur/Directeur
Jos van der Schoot
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf)
Advertentie-afdeling: Etleen Clemencia-Landsmark

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 152 tel: 8627

SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddie Williams, P.O Box 366, tel: 22580 / 22764
Faxnummer: 25868

Abonnementen en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel: 23919.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1

AMSTERDAM
correspondenten:
Mike Willemse
Telefoon & Fax: 020-6137251

HILVERSUM
correspondenten:
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel: 035-724300)

Persagentschappen: ANP en AP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers

DRUKKERIJ: Rotaprint N.V.

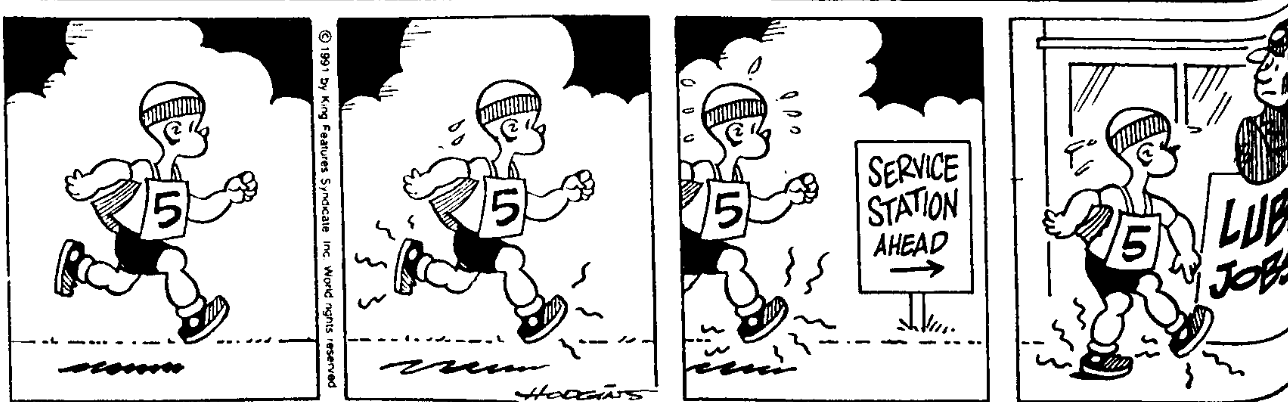
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo N.V. Tel: 370503, 370504 en 370304

Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr: 208.000, Maduro Bank rek. nr: 286.330.08 en ABN rek. nr: 11.15.626
Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110, tel: 24333
Bonaire (abonnementen en incasso): E.A. van der Ree, Kaya Lisboa 9

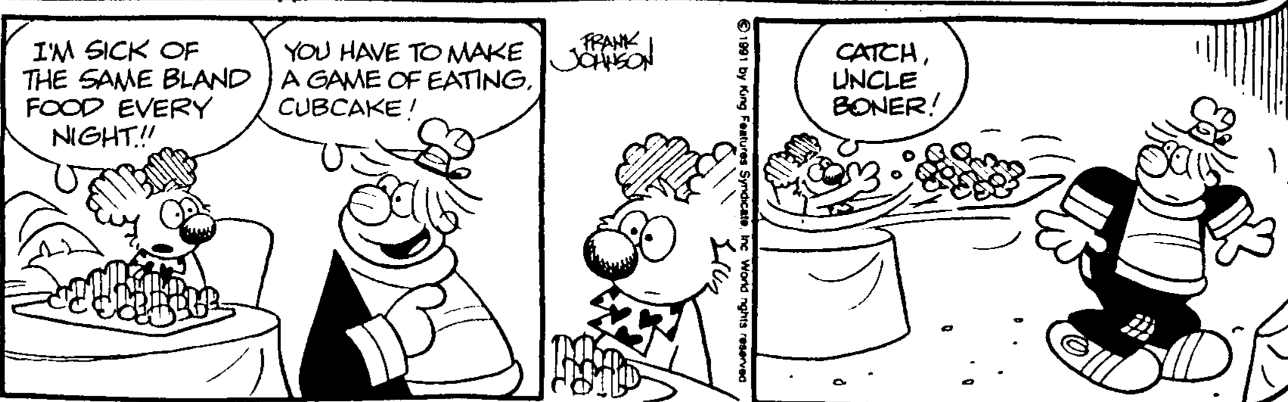
Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand**

Buiten Antillen (Nederland):
NAf. 80,15 per maand (luchtpost) of NAf. 24,-- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen

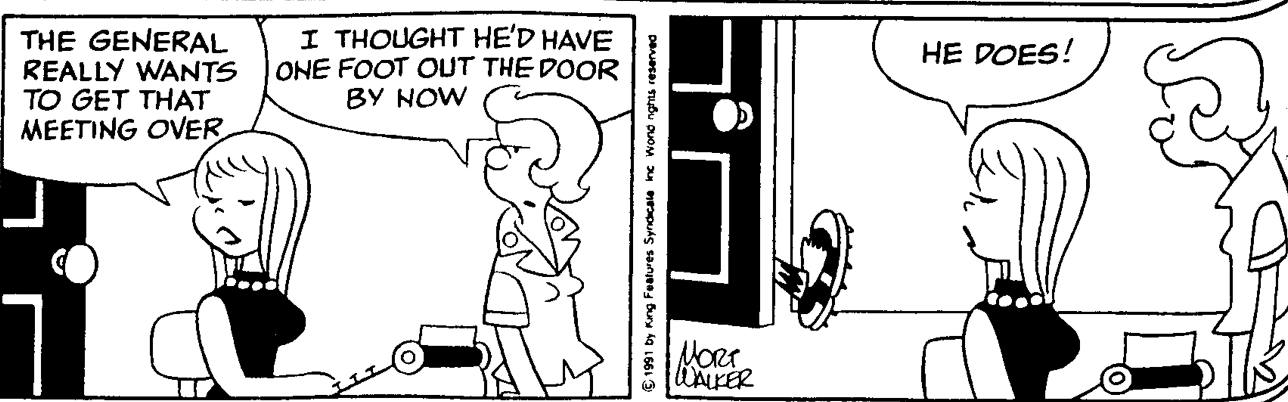
HENRY — By Dick Hodgins

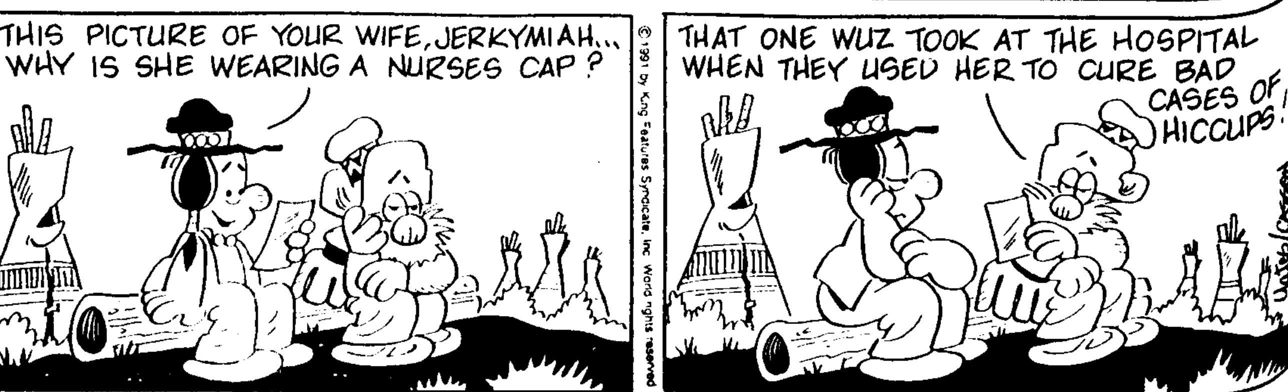
BONER'S ARK — By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY — By Mort Walker

REDEYE — By Bill Yates & Mel Casson

Tom Poes en de Kwanten door Marten Toonder

3432 — "Kunt u mij ook zeggen waar de bushalte is?" herhaalde de heer Dorknoper enigszins geprikkeld.

"Welke bushalte?" vroeg de gids. De ijverige beambte begon boos te worden.

"Ik zoek de bus naar huis! De bus waar alles om begonnen is", zo riep hij uit. "Ik moet terug! Ik moet weer aan het werk!"

"Dat kan allemaal geregeld worden", zei het witte ventje vriendelijk. "Wat u wilt, dat kan. Wat voor huis wilt u hebben? En wat voor werk zoekt u?"

"Ik word hier voor de gek gehouden", riep de ambtenaar overspannen. "Zijn er in dit land dan alleen maar onhebbelijke kwanten? Ik wilde, dat ik eens een gewoon iemand zag, die mij de weg kon wijzen".

Op dat moment, dat hij dit zei, zat heer Bommel ergens in de woestijn te bedenken wat hij graag zou willen doen.

"Stil, Tom Poes", zei hij. "Houd jij je er nu buiten. Jij begrijpt niet, wat er in een ouder en wijzer persoon omgaat. Ik wilde wel eens even met een volwassen iemand spreken om tot een goed plan te komen".

Het is duidelijk dat de gedachten van de heren Dorknoper en Bommel een grote gelijkenis vertoonden. Er vond dan ook een soort kortsluiting plaats; het landschap sidderde even en toen ontdekte heer Ollie, dat de steen waarop hij gezeten had tot de stoep van een fraai bouwwerk behoorde.

"Hè!" sprak een bekende stem boven zijn hoofd. "Dat is toevallig".

Stockmarkets-NEWS

NEW YORK	PREV.	17-12
DOW JONES	2932.	2900.
AM.BRANDS		
AM.EXP.	18.50	18.50
ANHEUSER B	56.13	56.25
AT&T	38.00	38.00
BORDEN	30.25	29.88
CAMPBELL S	77.63	77.38
CHRYSLER	11.00	10.50
CITICORP	9.75	9.00
COASTAL CO	26.38	26.13
COCA COLA	73.00	74.25
DIGITAL	57.13	56.88
DUPONT	44.00	44.00
EAST.KODAK	46.63	45.13
EXXON	58.25	58.13
FORD	24.88	24.88
GEN.ELECT.	68.25	68.38
GEN.MOTORS	28.63	27.75
...INS	37.38	37.38
HOMESTAKE	15.00	14.88
IBM	87.25	85.63
KELLOGG	112.75	57.50
MC DONALDS	35.88	36.00
MERCK	149.63	151.13
MINNES.MNG	87.90	87.00
MOBIL CORP	65.25	65.25
NCR		
PFIZER	75.00	75.63
P.MORRIS	71.63	71.75
QUAKER	70.38	70.63
SEARS	35.50	33.75
UP JOHN	39.38	39.50
WOOLWORTH	24.88	24.25
GOLD	359.70	357.50
SILVER	4.05	4.05
CRUDE OIL	19.79	19.48
US$/Yen	128.40	128.40
US$/DMARK	1.58	1.57
GBP/US$	182.15	182.50
US$/NLG	1.78	1.77
ECU/US$	129.05	129.72
CAN/US$	87.47	87.37

FRANKFURT	PREV.	17-12
DAX INDEX	1552	1560
ASKO	585.00	585.00
BASF	223.80	223.10
BMW	478.50	482.00
COMMERZBANK	242.00	242.30
DAIMLER BENZ	715.00	721.50
DEUTSCHE BANK	656.00	660.00
HOECHST	222.00	220.60
KAUFHOF	431.00	431.50
MAN	327.00	328.00
PREUSSAG	310.90	310.00
SIEMENS	615.40	616.50
VW	289.10	295.00
LONDON		
FT-100 INDEX	2440	2432
ARGYLL	2.92	2.92
BARCLAYS BANK	3.67	3.59
BASS	9.27	10.00
BRITISH STEEL	0.69	0.65
BRITISH TEL	3.27	3.25
BTR	3.79	3.76
CADBURY	4.29	4.27
CABLE & WIRE	5.84	5.75
GRAND MET	8.50	8.52
MARKS & SPENCER	2.95	2.90
REDLAND	4.40	4.47
TATE & LYLE	3.92	3.95
TOKYO		
NIKKEI DOW IND.	22837	22736
BRIDGESTONE	1070	1060
CANON	1410	1440
DAI ICHI KANGYO	2440	2400
DAIWA SEC.	1189	1160
HITACHI	921	910
HONDA MOT.	1510	1490
JAPAN AIRLINES	961	964
NEC		
NOMURA SEC.	1640	1620
NIPPON STEEL	370	360
MAZDA	525	512
SONY	4300	4360

AMSTERDAM	PREV	17-12
CBS GEN.INDEX	88.20	88.10
ABN-AMRO	41.70	41.80
AEGON	120.70	120.80
AHOLD	75.80	76.00
AMEV	51.30	50.50
AKZO	128.80	129.40
BOLS	43.30	43.20
BUHR.TET.	38.50	38.70
DAF	23.00	22.30
DSM	96.10	95.50
ELSEVIER	98.10	99.20
FOKKER	28.50	28.80
GIST BROC.	31.10	31.10
HAGEMEYER	125.50	124.00
HEINEKEN	152.80	152.60
HOOGOVENS	46.50	46.40
ING	45.40	45.50
KLM	38.80	38.50
KNP	44.60	44.80
NEDLLOYD	53.40	52.80
PHILIPS	31.20	31.10
ROBECO	93.30	92.90
ROLINCO	94.30	93.90
RORENTO	69.40	69.50
RODAMCO	59.00	57.20
ROYAL DUTCH	142.90	144.00
UNILEVER	175.30	173.70
VMF STORK	41.10	41.20
VOC	41.20	40.90
VNU	71.00	70.90
WESSANEN	78.20	78.40
TORONTO		
TSE 300	3346.	3329.
ALCAN	18.38	18.25
BELL	46.63	46.63
BANK OF NS	20.38	20.38
CAN.PAC.	16.88	17.00
INASCO	34.88	35.63
LAIDLAW	8.75	9.13
MOORE	22.13	22.00
NORANDA	16.75	17.00
PLACER DOME	12.00	11.50
POWER CORP.	13.75	14.00
ROYAL BANK	25.75	25.75

Financieel Nieuws

DSM flauw op zouteloze beurs

AMSTERDAM - De Amsterdamse effectenbeurs kenmerkte zich woensdag door een zouteloze. stemming. "Er is kraak noch smaak aan", aldus een lusteloze handelaar. De koersen bewogen zich in het algemeen iets beneden de slotkoersen van dinsdag. Grote blikvanger was het chemiefonds DSM, dat sterk moest inleveren. Op de lokale markt ging Multihouse verder omhoog. De obligatiemarkt was vriendelijk met voor de nieuwe 8,75 procent-staatslening een 0,1 punt hogere koers van 101,30.

DSM werd getroffen door aanbod als reactie op uitlatingen van topman Van Liemt in het personeelsblad, dat 1992 heel moeilijk voor het concern gaat worden.

Daar kwam nog een slechte voorspelling van de VNCI bij, zodat alle seinen voor DSM op rood sprongen. De koers kelderde in de ochtenduren f 2,60 naar f 92,90. Aandelen van andere chemieconcerns deden het lang niet zo slecht. Akzo daalde maar f 0,60 tot f 128,80, Gist-Brocades was zelfs een dubbeltje hoger op f 31,20.

Koninklijke Olie vormde bij de hoofdfondsen een van de uitzonderingen. De koninklijke boekte er f 0,50 bij op f 144,50. Uitgever Elsevier bleef de rolrap omhoog nemen en schurkte dicht tegen de brug van f 100 aan. Het lukte in de ochtend nog niet deze grens te overschrijden, op f 99,90 werd f 0,70 winst binnengehaald. De rest van de actieve markt beperkte zich tot het befaamde dubbeltjeswerk bij weinig handel.

Op de lokale markt ging de opmars van Multihouse met f 0,30 door tot f 4,90. Grasso kon zich f 1,50 boven het vermoedelijke bod van GEA handhaven op f 96,50. GTI kreeg er weer f 2 bij op f 194, Berkel sprokkelde er een stuiver bij op f 1,15. Voor HBG werd vergeefs f 1 meer geboden op f 196,50, Volker Stevin ging echt f 1 omhoog naar f 57,50. Nederl. Kabel verloor een rijksdaalder op f 192,50. Op de parallelmarkt herstelde Newtron twee dubbeltjes tot f 1,90 na het naargeestige dieptepunt van dinsdag. Op de optiebeurs namen beleggers winst in put-opties DSM. Koninklijke olie was het drukst verhandelde fonds. In totaal waren tegen het middaguur 6700 contracten omgezet.

Voor tien jaar of langer

ABP en Rodamco beginnen strategische samenwerking

AMSTERDAM - De ABP en Rodamco NV hebben besloten tot een langdurige strategische samenwerking, in eerste instantie voor tien jaar. Daarna kan de samenwerking nog voor onbepaalde tijd worden verlengd.

ABP neemt op 1 maart 1992 een belang in Rodamco van 12,5 procent. Dat betekent dat het pensioenfonds de komende twee maanden nog zo'n 12 miljoen aandelen moet zien te verwerven. ABP heeft al een beperkt aantal aandelen Rodamco NV. Rodamco maakt deel uit van de beleggingsgroep Robeco.

Rodamco zal per dezelfde datum minimaal 9 miljoen aandelen emitteren die door ABP zullen worden verworven tegen de intrinsieke waarde per aandeel aan het eind van het lopende boekjaar (29 februari 1992).

De samenwerking tussen beide ondernemingen is vooral gericht op belegging in onroerend goed in het buitenland. ABP is tot dusverre vooral op beleggingen in binnenlandse effecten en onroerend goed gericht geweest. Het fonds heeft een belegd vermogen van ongeveer 160 miljard gulden. Slechts een miljard gulden hiervan is in onroerend goed in het buitenland gestoken. Het veel kleinere Rodamco heeft een belegd vermogen van ongeveer 6,8 miljard gulden.

ABP neemt volgens de overeenkomst voor ongeveer 20 procent belangen in de drie niet-beursgenoteerde dochtervennootschappen van Rodamco. Daarin zijn de onroerend-goedbeleggingen van Rodamco in Noord-Amerika, in het Verenigd Koninkrijk en de rest van Europa ondergebracht. Ook voor deze belangen betaalt ABP de intrinsieke waarde ervan.

'Gouden bocht' naar Denen

AMSTERDAM - "De gouden bocht" in Amsterdam, een rij monumentale grachtenpanden aan de Amsterdamse Herengracht waarin vooral banken zijn gehuisvest, is van eigenaar veranderd. Voor naar schatting enkele tientallen miljoenen guldens is het eigendom overgegaan van de Noorse Thon-groep naar het Deense Cederholm + Voss.

Het gaat om de panden onder de nummers 459 tot en met 489, patriciërshuizen uit de Gouden Eeuw en volgens Bruinsma makelaars, de bemiddelaar, het belangrijkste grachtenproject van de hoofdstad. Bij het complex hoort een groot tuingebied dat uitkomt op de Reguliersdwarsstraat.

AMSTERDAM - De koers van de Amerikaanse dollar is woensdagmorgen nog iets verder gedaald. Op de wisselmarkt in Amsterdam werd om 10.30 uur f 1,7670 genoteerd tegen een slotkoers van f 1,7690 op dinsdag. De dollarhandel wordt met het naderen van de jaarwisseling met de dag dunner. De positie van de Amerikaanse munteenheid blijft zwak door speculatie over een renteverlaging in de Verenigde Staten en een verhoging van de rente in Duitsland. Valutahandelaren achten de kans op het eerste het grootst. Een besluit tot verhoging van de Duitse rente zou kunnen vallen op de tweewekelijkse vergadering van de Bundesbank op donderdag.

De effectenbeurs in Tokyo is woensdag lager gesloten. De Nikkei-index van 225 aandelen daalde 106,39 punten tot 22.629,90, een verlies van 0,5 procent. Handelaren zagen de daling als een verdere correctie van de forse koerswinsten van vorige week vrijdag.

Chemiesector wacht zwaar weer

LEIDSCHENDAM - Voor het eerst sinds 1981en 1982 is volgend jaar de produktie van de chemische industrie in Nederland gedaald. De afzet van de bedrijfstak zal zich volgend jaar waarschijnlijk nog niet herstellen. Dit jaar zijn de verkoopprijzen gemiddeld met 5 procent gedaald. De omzet van de branche zal op ongeveer f 46,5 miljard uitkomen. Dit zegt de voorzitter van de brancheverenigïng VNCI, ir. R.E. Selman, in het VNCI-periodiek NCI.

Volgens Selman dreigt de chemie te worden "geplet tussen het aambeeld van de internationale economie en de hamer van de Nederlandse overheid". Door de tragere economische groei worden chemiebedrijven op de wereldmarkt geconfronteerd met een nog grotere concurrentie.

Daar komt nog bij dat de Nederlandse overheid een forse lastenverzwaring aan de ondernemingen presenteert, die het rendement van de sector nog verder onder druk zet. Dit beleid zal op korte termijn eveneens zijn negatieve weerslag hebben op de werkgelegenheid, aldus de voorzitter.

Volgend jaar zal in Nederland minder worden geïnvesteerd dan in voorgaande jaren. In 1991 stegen de investeringen nog licht tot f 4 miljard. Volgend jaar verwacht de VNCI een daling met 10 procent. De werkgelegenheid daalt dit jaar licht tot ongeveer 91.000 werknemers.

Selman is bezorgd dat de Nederlandse overheid de afgelopen jaren niet heeft willen of kunnen inspelen op de groeiende internationale mobiliteit van (chemische) ondernemingen. In België bij voorbeeld bedroegen de investeringen van de chemische industrie in het begin van de jaren tachtig nauwelijks de helft van die in Nederland. Nu zijn die niveaus gelijkgetrokken.

***

De Japanse autofabrikant MAZDA heeft met de Amerikaanse Ford een voorlopige overeenkomst gesloten voor de gezamenlijke productie vanaf 1995 van 100.000 middenklasse-auto's per jaar in de Duitse Ford-fabrieken, zo heeft de Japanse krant Nihon Keizai Shimbun donderdag gemeld. Een woordvoerder van Mazda noemde het bericht speculatie. Hij zei dat er besprekingen met Ford gaande zijn.

Langs deze weg willen wij, mede namens alle overige familieleden, uiting geven aan onze bijzondere waardering voor de vele blijken van medeleven, welke wij mochten ontvangen in verband met het overlijden van onze dierbare zoon

ROB HONDONG

De woorden van troost en deelneming zijn voor ons allen een grote steun geweest.

Fam. J.H. Hondong- de Cuba
en kinderen.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP WOENSDAG 18 DECEMBER 1991 EN TOT NADER ORDER:

VALUTA		AANKOOP	VERKOOP AAN PUBLIEK
US DOLLAR	1.77	1.78	1.80
CAN DOLLAR	1.530	1.550	1.570
PND STERLING	3.190	3.245	3.305
NED GLD	100.17	100.89	101.69
ZW FRANCS	127.89	128.61	129.41
FR FRANCS	31.95	33.05	33.75
DUITSE MARK	113.01	113.73	114.53
IT LIRE	1.18	1.48	1.54
AR FLORIN	98.00	100.00	*100.20 **100.00
JAPANSE YEN	138.31	139.17	139.97
ECU	-.-	232.01	232.81

*VOOR BANKPAPIER
**VOOR OVERBOEKINGEN EN BANKCHEQUES

KOERSEN VAN DE GEMIDDELDE OBLIGATIE-LENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF WOENSDAG 18 DECEMBER 1991 EN TOT NADER ORDER.

12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	100.99
8 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1991	100.00
9 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1987/2002	95.00
8.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1994/98	100.86

DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

AGENDA CURAÇAO

ARTSEN

NACHTDIENST ARTSEN
Patiënten van de artsen van Bandabao (3e district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere medische districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

KINDERARTS
(particuliere patiënten)
voor de dienstdoende arts belt U tel.: 624900/625100.

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS
voor wijkverpleging 'Prinses Margriet': consultatiebureaus te Sta Maria 17: 682344/682947, 682412/682574 (tussen zeven uur 's morgens en vijf uur 's middags); Montagne Abao: tel.: 673711 en Kaya Fensu (Koraal Specht): tel.: 618577; Bonam: dinsdag van 09.00-11.00 uur. Van 18 tot en met 24 december heeft zuster Geerts, tel.: 370460, nachtdienst.

NEUTRALE WIJKVERPLEGING
kantoor Gosieweg 15, tel.: 692281/692232; geopend van 07.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster M. Pieterez, tel.: 671147, pageboy 027-053 b.g.g. 691858. kantoor: Bandabao, Groot Sta Martha 141, tel.: 642555; geopend van 14.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster M. Pietersz, tel.: 671147.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO
Schottegatweg Noord 43, tel.: 44510, 691343, 691683 en 691838; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: iedere donderdagmiddag van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: iedere dinsdagmiddag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABAO
Fontein 35, tel.: 648077/648387; open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; na 17.00 uur bereikbaar: zuster Martina, tel.: 642685 b.g.g. 601760.
Consultatiebureau: iedere dinsdag van 09.00-11.00/18.00-20.00 uur.

STICHTING VAN HET WITE GELE KRUIS VOOR GEZINSVERZORGING 'KWIDO PA FAMIA'
Sta Maria 17, tel.: 680222; spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-10.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-16.00 uur.

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU
Voor informatie tel.: 672269, 648225 of 672699.

APOTHEKEN

NACHTDIENST

Otrobanda
Goede Hoop, Jan Noorduynweg 15, tel.: 682857.

Punda
Popular, hoek Maduro-/Columbusstraat, tel.: 611269/612376.

DIVERSEN

HEEFT U hulp nodig bel SOS-lijn 127.

LUCHTPOSTSLUITING
(Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.
De Verenigde Staten en Europa (op zaterdag): voor aangetekende en gewone poststukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegelloket is op zaterdag van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 685544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 685917.

MOZART FESTIVAL
20.30 uur concert van Festival Symphonie Orkest - Centro Pro Arte, Schouwburgweg z/n.

VERENIGING NUMISMATICA CURAÇAO
20.30 uur ledenbijeenkomst (de zaal is reeds geopend vanaf 19.30 uur) - kantine Consales, Majoorsweg.

****

HET WEER

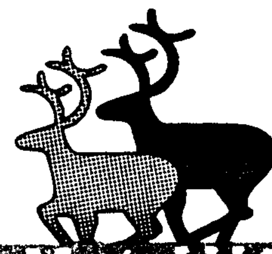
WEERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 12:00 uur:
Overwegend half bewolkt, tijdelijk zwaar bewolkt met kans op enkele plaatselijke buien.
Zwakke tot matige, overdag af en toe vrij krachtige, oostelijke wind (tussen acht en twintig knopen).

WEEROVERZICHT:
De aangevoerde lucht is nog steeds vrij vochtig en onstabiel. Hierdoor kunnen ook in de komende 24 uur enkele plaatselijke buien boven de Benedenwindse eilanden tot ontwikkeling komen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 08.00 L.T.		Afgelopen 24 uur		
Station	Het weer	Max	Min	Neerslag mm
Aruba	zwaar bewolkt	30	24	0.0
Curaçao	licht bewolkt	28	24	2.4
St Eustatius	zwaar bewolkt	26	21	7.5
St Maarten	geheel bewolkt	20	22	sp
Amsterdam	licht bewolkt	--	--	-.-
Caracas	zwaar bewolkt	27	19	0.0
Kingston	zwaar bewolkt	32	23	0.0
Miami	licht bewolkt	24	14	0.0
New York	onbewolkt	06	02	0.0
Paramaribo	licht bewolkt	33	23	0.0
Port-of-Spain	licht bewolkt	31	20	0.0
San Juan	zwaar bewolkt	27	21	1.8

A IGOE KERST RANT '91

Stephen Garcia

Marguerite Fayad

Rido Ro

De Teken[illegible] Brandt
[illegible] wensen
[illegible] fijne feestdagen

PRESIDENTE GUZMAN GEVAAR VOOR DEMOCRATIE

Guerrilla kostte al 24.000 mensenlevens

Peru in de greep van terrorisme van Sendero

= door ANP-redacteur Tjabel Daling =

DEN HAAG - De vuile oorlog in Peru tussen de extreemlinkse guerrillabeweging Sendero Luminoso (Lichtend Pad) en het leger is een nieuwe, en misschien wel beslissende fase, ingegaan. De maoïstische beweging, ontketende de laatste weken een ongekend militair offensief. De 'senderistas' voerden de bloedigste aanslagen uit sinds 1980, toen de guerrilla's de strijd met de staat aanbonden. Het antwoord van de regering was duidelijk: Meer bevoegdheden voor het leger en president Alberto Fujimori om de linkse verzetsbeweging te bestrijden.

Het leger mag nu voortaan universiteiten en gevangenissen binnentreden, waar linkse guerrilla's zich ophouden of vastzitten. In gebieden waar de noodtoestand is uitgeroepen - bijna de helft van Peru - zien de militairen voortaan toe op de handhaving van de wet. En het leger kreeg ook de bevoegdheid de orde te handhaven in gebieden, waar niet de noodtoestand heerst, maar waar de lokale politie onvoldoende uitgerust is om in actie te komen tegen de guerrilla's. De per decreet afgekondigde maatregelen moeten een einde maken aan het politiek geweld in Peru, dat sinds 1980 aan ruim 24.000 mensen het leven kostte.

MAO-RECEPT

Op korte termijn zal dat echter zeker niet gebeuren en neemt het geweld waarschijnlijk zelfs toe. De strijd om de macht in Peru lijkt nu geheel los te branden. Lichtend Pad wil Peru volgens het recept van Mao omvormen tot een maoïstische boeren- en arbeidersstaat en de gehele 'oude orde' vernietigen. Op de puinhopen van de oude maatschappij moet een nieuwe samenleving gebouwd worden. Het aantal slachtoffers, al zou dat een miljoen zijn, doet daarbij niet ter zake.

Sendero Luminoso vertoont volgens veel waarnemers dan ook sterke overeenkomsten met de Kampucheaanse Rode Khmer van Pol Pot. Als Sendero ooit aan de macht komt - op een groot deel van het platteland heeft de overheid nu al geen enkel gezag meer - dan staat de Peruanen een gruwelijk lot te wachten. De Peruaan Gustavo Gorriti, auteur van een driedelige geschiedenis van Lichtend Pad, noemde de oprichter van de beweging, de filosoof Abimael Guzman, vorig jaar "de meest gevreesde vijand van de democratie in Zuid-Amerika en waarschijnlijk in het hele halfrond." Maar voegde hij er nog redelijk optimistisch aan toe: "Zijn verheven doel - orthodoxe marxisten-leninisten-maoïsten van over de hele wereld leiden in hun triomfantelijke herovering van de gebieden die verloren zijn gegaan aan revisionistische nomenklatura's - zal hij hoogstwaarschijnlijk niet bereiken." Gorriti klonk onlangs minder vrolijk. Doelend, op het jongste offensief, zei hij tegen een verslaggever van de International Herald Tribune: "Als de senderistas zo doorgaan, kunnen ze de peruaanse staat verslaan."

PRESIDENTE

Het centraal-zuidelijke Andes-gebied Ayacucho is de bakermat van Sendero Luminoso. Van daaruit wordt sinds de jaren zeventig door 'filosoof-keizer' Guzman - voor zijn volgelingen 'El presidente' -de wereldrevolutie gepredikt. Maar eerst moet Peru geheel veroverd worden. Vervolgens kan hij, "het vierde zwaard van de wereldrevolutie na Marx, Lenin en Mao" zijn ideologie naar bij voorbeeld Bolivia en Ecuador exporteren.

Rond zijn persoon hangt een waas van mystiek. Guzman kwam in de jaren zestig tijdens reizen naar China onder de indruk van de verworvenheden van Mao's Culturele Revolutie. In een cursus over "ondergronds werk" leerde hij van maoïstische veteranen hoe met explosieven om te gaan. "We pakten onze pennen en ze explodeerden. We bleven stomverbaasd zitten en toen explodeerden onze stoelen. Het was een groot vuurwerk rondom ons. Ze hadden het zorgvuldig afgemeten, het was alleen om ons te leren dat je alles kunt opblazen als je maar vindingrijk genoeg bent", citeerde Gorriti uit een interview met Guzman, dat in 1988 in El Diario verscheen, de Peruaanse spreekbuis van Lichtend Pad.

Sinds 1974 heeft niemand hem meer in de openbaarheid gezien. Het is zelfs niet duidelijk of hij nog leeft. "Als men sterft, leeft men. Marx is al jaren dood, maar vandaag leeft hij meer dan ooit", antwoordde Guzman's medestander Efrain Morote Best enkele jaren geleden op een vraag van een Engelse journalist. Sendero's strategie is eenvoudig: omsingel de stad vanuit het platteland, geheel vrij naar Mao. Senderokenner, de Peruaanse journalist en socioloog Raul Gonzales legde het recept van de extreem-linkse beweging enkele jaren geleden helder uit: "De senderistas willen door toenemende terreur een staatsgreep uitlokken, waarna alle niet-autoritaire alternatieven verdwijnen. Sendero komt dan alleen tegenover het leger te staan. De beweging wil de kloof tussen staat en bevolking vergroten. Men wil het leger provoceren tot harde maatregelen en willekeurige repressie, waardoor meer Peruanen de zijde van de guerrilla's kiezen."

SUCCES Die strategie heeft in Peru gedeeltelijk succes. Volgens een recente opiniepeiling vindt 17 procent van de Peruanen het geweld van de "subversieven" gerechtvaardigd. Drieëntwintig procent van de arme bevolking van de hoofdstad Lima keurt de activiteiten van Lichtend Pad zelfs goed. Aan de andere kant spreken steeds meer mensen zich uit tegen de senderistas, vooral nu de extreem-linkse beweging het ook heeft gemunt op buurtcomités, wijkorganisaties en de gaarkeukens uit de sloppenwijken van Lima.

Voedsel stelen van de armen past in de "verelendungspolitiek" van de guerrilla's, maar maakt hen ook gehaat bij veel armen. De senderistas - het aantal gewapende strijders bedraagt omstreeks 5000, en er zijn tienduizenden sympathisanten - maken al lang geen verschil meer tussen arm en rijk. Zo vernietigden ze in 1982 een boerderij van de universiteit van Ayacucho, waar zaad en vee werden geproduceerd en landbouwkundige proefprojecten werden opgezet voor straatarme boeren. Vorig jaar bliezen ze een spermabank op van de nationale landbouwuniversiteit van Peru, waar een programma was ontwikkeld om de kwaliteit van het vee te verbeteren. "Dynamiet om sperma te verpulveren", schreef Gorriti.

Een zwaarbewapende militair houdt de wacht bij een openbaar gebouw in Lima. Zowel in de Peruaanse hoofdstad als in de provinciesteden staan alle strategische punten en openbare gebouwen onze bewaking om aanslagen van Sendero Luminoso te voorkomen.

Iedereen die niet Guzman's revolutietheorie deelt, kan het slachtoffer worden: journalisten, arme boeren, rijke kooplui, ontwikkelingswerkers, buitenlandse zakenlui, toeristen, burgemeesters. Het presidentiële paleis en buitenlandse ambassades hebben ook al verscheidene keren kennis gemaakt met de bommen en het dynamiet van sendero. Het rijtje kan zonder moeite aangevuld worden. De bloedbaden van de laatste weken spreken voor zich.

Peru is het land van de zeven plagen. Natuurrampen, cholera, hyperinflatie, terrorisme, grootscheepse schendingen van mensenrechten, omvangrijke drugshandel en wijdverbreide corruptie. De permanente staat van ontreddering, waarin het land verkeert, speelt de linkse guerrillero's in de kaart. Bovendien wordt de straatarme bevolking geconfronteerd met de gevolgen van het liberaliseringsbeleid van president Alberto Fujimori. Hij probeert de economie volgens het recept van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) te saneren. Door meer particuliere investeringen aan te trekken en overheidstaken af te stoten wil Fujimori het fundament leggen voor het economisch herstel van Peru. Fujimori heeft er alle vertrouwen in dat zijn politiek vruchten afwerpt en hij kan ook al bogen op enkele successen. Sinds hij in augustus '90 aan de macht kwam, werd zijn land weer lid van het IMF (en kreeg daardoor nieuwe buitenlandse leningen). De inflatie daalde van 3000 procent naar 5,8 procent in september.

Maar de prijs die de bevolking betaalt, is hoog. De "Fuji-schock", doet de armoede en werkloosheid nog grotere vormen aannemen. De koopkracht is methonderden procenten gedaald, subsidies op [illegible] en energie zijn afgeschaft. Als motto geldt: 'Europese prijzen, Afrikaanse lonen'. De introductie van de vrijemarkteconomie heeft plaats zonder een sociaal vangnet voor de overwegend arme bevolking. In een dergelijk klimaat gedijt een beweging als Lichtend Pad uitstekend. Voor veel mensen is het nog de vraag of de liberaliseringspolitiek van Fujimori zal slagen. Een grote Amerikaanse onderneming, Business risks international, kenschetste Peru eind vorige maand als "het onveiligste land voor investeerders". Een op de vijf terroristische aanslagen ter wereld heeft plaats in Peru, stelde het Amerikaanse bedrijf.

De veelvuldige schendingen van de mensenrechten, ook door leger en politie, zijn ook niet bepaald gunstig voor het imago van Peru. Amnesty International zegt dat ook onder het bewind van Fujimori de schendingen door het leger voortduren en zelfs erger zijn geworden. De bevolking op het platteland zit vaak letterlijk tussen twee vuren in, tussen Sendero en het leger.

De president ontkent dat het onder zijn bewind slechter gaat met de mensenrechten. Hij beweerde onlangs bij herhaling militairen te straffen die zich aan geweld en gruwelijkheden te buiten gaan. "Korte tijd geleden was het zo dat als Sendero een dorp bezette, er van hogerhand werd gezegd dat alle bewoners senderistas waren. Het leger reageerde met enorme repressie, zonder aanziens des persoons. Collectieve slachtingen waren het gevolg. Die methoden zijn nu voorbij", aldus Fujimori vorige maand in de Franse krant Le Monde, aan de vooravond van een rondreis door Europese landen. Fujimori is vastbesloten resoluut op te treden tegen Lichtend Pad en de tweede guerrillabeweging van het land, de pro-Cubaanse MRTA. In interviews met het Franse persbureau AFP, en verscheidene Europese kranten (NRC Handelsblad, El Pais) zei hij: "Mijn strategie is de bevolking te winnen voor de strijd tegen Sendero. De mensen reageren positief. Als ik kan rekenen op hun steun, zal dit land [illegible] gepacificeerd zijn. Nog tijdens mijn presidentschap zal er vrede zijn in Peru."

Van een politiek compromis wil de Peruaanse president niets weten. "Nee, er komt tijdens mijn regering geen dialoog met Sendero", verklaarde hij in El Pais. "Met een organisatie van fanatici die de meest-gruwelijke misdaden pleegt, kun je onmogelijk om de tafel zitten. Een democratisch gekozen regering kan niet met een bende bandieten onderhandelen."

BIJ ONGEHUWD SAMENWONEN HELEMAAL GEEN RECHTEN

Doris Best: 'Onrechtvaardige situatie'

Niet erkende kinderen nog juridisch gediscrimineerd

ENIGE TIJD geleden hield de juriste Doris Best in Sentro di Dama een lezing over discriminatie in de wet t.a.v. niet-erkende kinderen. In onze maatschappij is de enige erkende samenlevingsvorm nog steeds het huwelijk. Een kind dat buiten het huwelijk geboren wordt moet, zo stelt zij, nog steeds ergens boeten voor het 'gebrek aan moraal' van zijn ouders. Toch kan een vrouw zeer goede redenen hebben om een kind alleen groot te brengen of zonder dat ze getrouwd is met de man met wie ze samenleeft. Het is in onze gemeenschap altijd een heel gewoon verschijnsel geweest. Was in de jaren vijftig nog een derde van de geboorten onwettig, in 1988 was het aantal wettige en niet wettige kinderen ongeveer gelijk. Toch is in onze wet deze realiteit niet terug te vinden.
Nu hebben de Antillen zich aangesloten bij een aantal internationale verdragen waaronder het verdrag over de Rechten van de Mens. Daarin wordt gesteld dat mensen gelijk behandeld moeten worden, of het nu mannen of vrouwen zijn, dat er geen verschil gemaakt mag worden op grond van ras, religie of burgerlijke staat. Dat er ook geen verschil gemaakt mag worden tussen kinderen geboren binnen het huwelijk of daarbuiten.

= door Nel Casimiri =

In dat verdrag zijn nog meer rechten opgenomen zoals het recht op vrije meningsuiting, op onderwijs, e.d. maar het gaat nu om de rechten van de kinderen. Doordat de Antillen dat verdrag mede ondertekend hebben, hebben kinderen binnen het huwelijk geboren en onwettige, maar wel erkende kinderen, wettelijk gelijke rechten gekregen. Heel anders staat het echter met de kinderen die onwettig zijn en daarbij niet erkend zijn door de vader. Die kinderen hebben hier nog steeds juridisch een mindere positie.

Zo krijgen zulke kinderen, als de vader sterft geen wezenpensioen en kunnen zij alleen indien ze dat binnen enkele jaren na de geboorte doen, aanspraak maken op onderhoud of alimentatie door de vader. Een ander punt is dat de moeder toestemming moet geven om het kind te erkennen. Als een kind wordt aangegeven bij Kranshi (het bevolkingsbureau) wordt de naam van het kind, de naam van de moeder, van de vader en van degene die aangifte doet, opgeschreven. Als het een niet-erkend kind betreft, wordt alleen de naam van de moeder en van degene die het aangeeft, erbij opgeschreven. De naam van de vader wordt er niet bij gezet. Het kind zal nooit weten wie zijn vader is of wie zijn broers en zusters zijn. In Jamaica bijvoorbeeld kent men het systeem van de informant. Daarmee wordt altijd de naam van de vader wel opgeschreven, ook al heeft dat geen wettige consequenties.

Een niet-erkend kind heeft geen recht op een deel van de erfenis van de vader. Sinds eind oktober ontvangen ze wel kindertoelage.

Doris Best vindt de situatie onrechtvaardig en wil proberen wetswijzigingen erdoor te krijgen zodat er eind komt aan deze discriminatie. Haar lezing was de aanleiding tot dit gesprek.

WERKGROEP

Doris Best: 'We hebben een werkgroep gevormd. Die werkgroep bestaat uit mensen die op dit moment kinderen hebben. Ik weet niet of ze wel of niet getrouwd, gescheiden of zo zijn, maar dat is ook niet belangrijk. Ik heb een keer een artikel geschreven in een tijdschrift en naar aanleiding daarvan heeft Sentro di dama mij gevraagd die lezing te houden. Tijdens de lezing werd gevraagd of er mensen waren die wat wilden gaan doen aan deze problematiek en dat bleek zo te zijn.
Nu hebben we een werkgroep bij elkaar en die groep heeft als doel de verbetering van de rechtspositie van het niet-erkende kind en gelijkstelling van niet-erkende kinderen met andere kinderen. Er is ook nog een kleine andere groep geformeerd die historisch onderzoek wil doen naar de wijze waarop vroeger, in de 19e en begin [illegible] eeuw, de niet-huwelijkse samenlevingsvormen in onze samenleving werden beoordeeld en als zo'n relatie verbroken werd, wat daarvan de gevolgen waren. In die kleine groep zitten Rosemary Allen, Liesbeth Erftmeyer en [illegible]
[illegible] vinden dat er wetswijzigingen moeten komen. Dan is het altijd goed om te kijken hoe het vroeger was. Hoe toen de opvattingen waren. En je kunt kijken of je daarbij kunt aansluiten of dat je iets heel nieuws moet zoeken. Daarbij willen we ook historisch onderzoek doen over de vrouw. Maar als eerste aspect is nu dit gekozen. Er zijn dus nu twee groepen tot stand gekomen met allemaal enthousiaste vrouwen. Er kunnen ook mannen in die groepen functioneren maar dat is nu nog niet het geval.'

Maar dat doel kan niet bereikt worden zonder de moeders.

'Het doel is nog wat uitgebreider: gelijkstelling van het niet-erkend kind met andere kinderen en verbetering en versterking van de positie van de ongehuwde moeder en haar bewust maken van haar rechten en mogelijkheden. Je kunt de positie van het niet-erkende kind niet los zien van degene die het verzorgt. In de literatuur wordt er vaak over geschreven dat je in het Caribisch Gebied het verschijnsel hebt van de vrouw die er alleen voor staat. Maar die matrifocaliteit, dus het feit dat vrouwen heel veel verantwoordelijkheden op zich moeten nemen b.v opvoeding van de kinderen, voor de financiële situatie van het gezin ook vaak, zie je niet weerspiegeld in onze wettelijke regelingen, noch in enig andere vorm. Ik vind dat vrouwen het niet makkelijk hebben. Vrouwen die ongehuwd moeder worden, kunnen er soms wel zelf voor kiezen, maar in ieder geval, gekozen of niet, en de meesten pakken het ook gewoon op, er moeten faciliteiten komen. Het betreft zo'n grote groep die toch [illegible] voortbestaan van onze samenleving.'

DORIS BEST ...onrechtvaardig...

ALIMENTATIE

Aan wat voor faciliteiten denkt u?

"Bijvoorbeeld aan alimentatie, ook voor gescheiden vrouwen, een belangrijk punt. Veel vrouwen gaan de weg via de voogdijraad om alimentatie, soms met vaderschapsacties, waarbij de man ontkent dat hij de vader is. Soms moet bewezen worden dat hij de vader is via een bloedtest. De alimentatiebedragen zijn vaak heel laag. Ik geloof dat veel vrouwen het gevoel hebben dat ze niet voldoende inbreng hebben bij de vaststelling van de hoogte van die alimentatiebedragen, maar dat zijn allemaal dingen die ik maar aan stip". "Voor alle mensen die alleen een kind opvoeden moet spreiding van arbeidsuren mogelijk zijn, deeltijdarbeid, of werken flexibeler werktijden. Ze zijn nu 's middags niet thuis en als kinderen wat groter worden is er geen toezicht 's middags. Daar moet de overheid mee beginnen. Dat is de eerste instantie die het voorbeeld moet geven. De eerste betrokkene, die als het om een groep in de samenleving gaat, die wat extra steun nodig heeft, extra faciliteiten moet scheppen is de overheid in haar wetgeving en dat gebeurt eigenlijk niet. De wetgeving en ook andere faciliteiten zijn meer gericht op het gezin, op man vrouw en kind.'

Hebben mensen die samenwonen helemaal geen rechten?

'Als mensen gehuwd zijn en ze besluiten uit elkaar te gaan heeft de wet daar allerlei bepalingen over, ook over de financiën e.d. Bij ongehuwd samenwonen bestaat dat helemaal niet. Daar heb ik ook mijn scriptie over geschreven. Mensen kunnen 20 jaar samenwonen. Vaak is het daarbij zo dat de man het geld in brengt, maar de vrouw werkt stevig mee. Ze voedt de kinderen op, brengt vaak ook wel geld binnen, maar haar huishoudelijke werkkracht is het belangrijkst. Bij het verbreken van de relatie heeft ze echter geen poot om op te staan. Als ze met een man heeft samengeleefd, heeft ze helemaal geen rechten. In sommige gevallen zijn deze vrouwen naar de rechtbank gegaan en hebben toch een aandeel geeist in het vermogen dat zich heeft gevormd tijdens de samenleving en in een aantal gevallen heeft de rechter dat ook toegestaan. en haar een deel van de in de samenleving opgebouwde goederen toegewezen. Zo kregen ze het gebruiksrecht op het huis toegewezen b.v. De rechter gebruikt dan het argument van de goede trouw, en daarmee zegt hij dat ze toch een deel krijgt, maar de wet zegt eigenlijk, dat het niet mag. De wet zegt: 'Dat is van jou', en als ik met jou ga samenwonen wordt dat niet van mij, maar in deze gevallen heeft de rechter toch een soort rechtvaardige oplossing gezocht. Maar de rechters zijn niet de aangezen personen om sociale misstanden op te vangen. Dat is de wetgever; de overheid is daartoe de eerst aangewezen persoon. Ze mag haar verantwoordelijkheid niet afschuiven en dat gebeurt. De rechters zijn in een gat gesprongen.en dat moet niet.

Als twee mensen samenleven en de man werkt bij een bedrijf, heeft de vrouw geen recht op pensioen. In Nederland heb je nu toch in een aantal gevallen partnerpensioen. Ik heb begrepen dat een paar van de hele grote bedrijven er nog niet aan willen, maar er zijn een heleboel overstag gegaan". "Bij overlijden heb je als samenwonende helemaal geen rechten en dat kan soms heel hard aankomen als bijvoorbeeld de familie je eruit gooit. Er spelen dan financiële belangen mee van de erfgenamen.'

Maar is een huwelijk nu juist niet ingesteld als een registratie van een samenleving?

'Dat argument wordt wel eens meer naar voren gebracht, maar ik ben het er niet mee eens. De overheid mag niet beslissen wat voor soort samenleving de mensen kiezen. Als mensen het huwelijk met alle vergaande gevolgen niet willen kiezen, maar toch wel een soort verantwoordelijkheid willen voelen voor elkaar, moeten ze een keus hebben. Als je bij ons de situatie bekijkt, is het zo dat de keuze voor trouwen hier op Curacao vaak door een partner gemaakt wordt en dat is meestal de man. 'Gezellig samen zijn, maar als je begint te zeuren, nu dan ga ik weg'. 'Dat gezeur over trouwen, ik wil niet trouwen'. En dan heb je de keus, je kiest voor een samenleving zonder huwelijk of je verbreekt de relatie. Het is emotionele blackmail. Je kunt wel zeggen, dat je zelf hebt gekozen, maar je hebt geen vrije keuze. Er wordt pressie uitgeoefend. Ik denk dat het vaak zo is, dat mannen geen verantwoordelijkheid willen dragen voor kinderen, en dat ze denken: 'Als het mis gaat, gaat ze er met de helft van mijn vermogen van door en moet ik alimentatie betalen. En dan moet ik dit of dat.' Dit is natuurlijk raden, ik heb het nooit onderzocht. En andersom kan het ook. Als het gaat om iemand die er meerdere vrouwen op na houdt en niet regelmatig geld afdraagt, zegt men: 'Met hem wil ik niet trouwen. Trouwen doe ik met iemand anders, b.v. met een Hollander'. Dat is een goede huwelijkspartner, wordt gezegd. Ik denk dat er een heleboel factoren een rol spelen. Ik denk dat de meeste vrouwen in eerste instantie wel een man willen die zich tot hun erkent en zich tot hun relatie erkent'.

En samenlevingscontracten?

' Mr.Elmer Joubert heeft er veel over geschreven en er onderzoek naar gedaan. Het schijnt dat dat hier niet zoveel wordt afgesloten.'

Hebben wettige en niet wettige, wel-erkende kinderen, nu wel gelijke rechten?

'Op het gebied van het erfrecht zijn ze gelijk gesteld. Op het gebied van de nationaliteit ook. Ook wat levensonderhoud betreft hebben ze dezelfde rechten. Ik moet zeggen, dat in de wet geen onderscheid meer wordt gemaakt. De overheid maakt ook geen onderscheid meer, maar dat zijn allemaal overheidsdingen. Bij particuliere bedrijven komt het nog al eens voor, dat ook bij een erkend kind bijvoorbeeld geen medische kosten worden vergoed. Als de werknemer verzekerd is voor zichzelf en zijn gezin wordt zo'n erkend kind, buiten het huwelijk, niet als kind aangemerkt. Er zou een wet afgekondigd moeten worden dat

Vervolg op pag. 4

Niet erkende kinderen..

Vervolg van pag. 3

er ook geen onderscheid gemaakt mag worden in voorzieningen bij particuliere bedrijven, zoals bij de Refineria Isla b.v. En dat niet alleen voor medische voorzieningen e.d., maar ook kaartjes voor een Sinterklaasfeest enzo.'

Als de vader een kind erkent, wordt hij dan toeziend voogd?
'Als de vader het kind erkent, kan hij in aanmerking komen als toeziend voogd te worden benoemd, maar de benoeming bepaalt de rechtbank.'

En als de moeder het niet wil, kan dat dan toch?
'Jawel, hij kan het aanvragen en dan beslist de rechter. Maar je hebt weinig in te brengen als toeziend voogd.'

Maar hoe moet je het aanpakken als de vader een kind niet wil erkennen. Als de moeder zegt: 'Dat is de vader', en de vader ontkent het?.
'Dan kan de moeder een vaderschapsactie beginnen met alle ellende vandien (getuigen oproepen dat de man in die periode daar geweest is, daar geslapen heeft, e.d. Het is heel moeilijk zoiets te bewijzen). En al slaagt de vaderschapsaktie, dan nog is de man alleen levensonderhoud verschuldigd, maar wordt hij juridisch niet aangemerkt als de vader van het kind'.

U stelt, dat de moeder moet opgeven wie de vader is. Maar wat als de vader dat ontkent en blijft ontkennen. Moet zijn naam dan toch worden opgeschreven?
'We moeten dat bestuderen en kijken hoe men dat doet in andere landen. Ik denk dat je in ieder geval het woord van de moeder moet registreren. Dat betekent niet dat die persoon ook juridisch als de vader wordt angemerkt.'

Kan een moeder dan niet zo maar iemand aanwijzen, die bijvoorbeeld heel rijk is of een goede positie heeft?
'Een valse aanwijzing moet strafbaar zijn. Een aanwijzing heeft geen directe rechtsgevolgen. Het is wel het begin van een bewijs. Mocht je in een situatie komen dat je wil aantonen dat die en die je vader is, b.v. als het om een erfenis gaat, kun je hier al naar verwijzen. Daarnaast heb je ook ander bewijsmateriaal nodig, b.v die persoon kwam dat kind altijd opzoeken, naar buiten toe gaf hij te kennen dat het zijn kind was, stelde het soms aan anderen voor als zijn kind, e.d. In Barbados hebben ze zo'n soort systeem. Het is de moeite waard om te onderzoeken hoe dat in de praktijk werkt. Ik geloof dat het daar zo is dat de vader zelf zijn naam op gaat geven maar dat heeft geen rechtsbetekenis. Je kunt het daar natuurlijk niet alleen van laten afhangen, want als hij het niet wil doen heb je nog steeds een blanco vakje bij vader. Misschien kun je het zo in de wet zetten, dat in de eerste plaats de vader het moet opgeven maar als die daar niet toe bereid is, de moeder. Kijk, als je over dingen nadenkt en vooral als je er als groep over nadenkt en je de ervaring van andere landen meetelt, kun je voor de uitvoeringstechnische kanten van de problemen wel een oplossing vinden. Ik denk niet dat er veel misbruik zal zijn, omdat de opgave van de vader in dezen geen rechtsgevolgen heeft. Dus het betekent niet dat de persoon juridisch de vader van het kind is. Al geef je Dagobert Duck op, het heeft geen gevolgen. Als er een erfenis kwestie o.i.d. speelt, moet je alsnog aannemelijk maken dat deze persoon de vader van het kind is.'

Heeft een kind er recht op te weten wie zijn ouders zijn?
'Ieder mens heeft er recht op te weten van wie hij of zij afstamt. Er is een aantal gevallen waar dat niet doorgegeven wordt. Situaties zoals in 'Mijn zuster de negerin' gebeuren echt. Ik kan het niet begrijpen, maar het schijnt dat er echt mannen zijn die niet willen zeggen dat zij vader zijn. Ook adoptiegevallen of kunstmatige inseminatiekinderen willen weten wie hun ouders zijn. Ik denk dat mensen meteen bij de geboorte moeten opgeven wie de vader en de moeder zijn. Ik weet niet hoe je zo'n verplichting precies moet uitwerken, maar ik denk dat je het wel tot een verplichting moet maken. Als er iemand geboren wordt of overlijdt ben je toch ook verplicht het aan te gaan geven? Er is een wet met regels waar we ons allemaal aan moeten houden. Dit moet er ook onder vallen.'

En wat als de moeder het zelf niet weet, omdat ze in die tijd meer relaties heeft gehad?
'Ik denk dat de meeste vrouwen het wel weten, want je kan het gewoon terugrekenen'

Je kunt op een nacht met meer mannen slapen.
'Daar kan ik op dit moment niet zo meteen een antwoord op geven. Daar moet ik over nadenken. Ik denk wel dat je als wetgever creatief moet zijn. Niet zo van: dit is moeilijk, dus daarom doe ik het maar niet. Daarom ben je als jurist getraind in het creatief zijn, om recht te doen aan maatschappelijke situaties. Toen ik studeerde viel het me op dat ons recht Antilliaans recht heet maar ik vind het helemaal niet Antilliaans. Zeker bij het personen- en familierecht, vroeg ik me af, waar is het Antilliaanse aspect? Wij hebben een bepaald soort samenleving, begin ik nu te denken, waarin wij waarschijnlijk nooit dat Europese model zullen krijgen. Wij hebben daar altijd naar gestreefd, maar wij moeten accepteren dat wij een ander soort cultuur hebben. Wij hebben hier altijd allerlei soorten relaties gehad die je in Europa, dacht ik, nooit gehad hebt. Ik denk dat het niet goed is als je een samenleving hebt waar de helft van de kinderen uit niet-huwelijkse relaties voortkomt en je daar in je wet niets van weerspiegeld ziet. Ik heb het idee dat het minderwaardigheidscomplexen oproept. Gespletenheid brengt. Je accepteert je eigen realiteit niet".

NIET HUWELIJKS

[illegible] ving vol niet-huwelijkse relaties, [illegible] verankerd zijn, dat ze noch door wetgeving, noch door religie, noch door bedrijfsleven, (Shell), noch door onderwijs, die alle hevig gepoogd hebben ze uit te roeien, konden worden veranderd. Dat is toch heel veelzeggend. Als dat zo negatief wordt overgebracht, moet dat tot een soort gespletenheid leiden, omdat je zelf en je eigen samenleving niet kunt accepteren. Dat zie ik echt zo.'

'Als je leeft in een bepaalde samenleving moet dat weerspiegelt worden in de regels van die samenleving. Denk maar aan Zuid-Afrika en de scheiding van rassen. Als een van de rassen, in dit geval het zwarte ras, zich niet kan herkennen in de wetgeving dan geeft dat spanning. Bij ons gaat het om de [illegible] nenkort. De helft van de kinderen wordt buiten het huwelijk geboren. Dat moet terug te vinden zijn in onze wetgeving'.

= door Jos de Roo =

ARLETTE DA COSTA GOMEZ, SCHILDERES VAN SIMPELHEID

De zwerftocht naar het ware ik

"Wat je van kindsaf kent, kun je niet vergeten"

VEERTIEN JAAR nadat ze Curaçao verliet, streek ze neer in Loosdrecht, maar het ziet er niet naar uit dat dit haar eindstation zal zijn. Het appartementencomplex waar ze zit,, is wat rommelig, maar vanuit haar kamer heeft ze een schitterend uitzicht over de Loosdrechtse Plassen. 's Zomers is het er heerlijk, maar 's winters moet het er triest zijn als de koude, gure wind over de watervlakte vrij spel heeft. Haar kleurrijke schilderijen binnen vormen een scherp contrast met buiten, waar de lucht en het water alle tinten grijs hebben en alleen de weilanden voor een streepje zacht groen zorgen. "Arlette da Costa Gomez, kunstenares", staat er op haar visitekaartje. Ze vertelt wat ze daaronder verstaat: "Wat ik schilder, doe ik voor eenmaal en op dat moment bedoel ik het al als kunst".

In het landschap in de omgeving zijn geen figuren te zien, maar al haar schilderijen hebben mensen als onderwerp. Ze schildert graag op groot formaat, de figuren in een stereotype houding als grote kleurvlakken waarin geen details zijn aangegeven. Arlette da Costa Gomez vindt details niet belangrijk. "Het gaat mij om de houdingen van de figuren, maar niet om bijvoorbeeld de ogen, zodat ik die dan ook niet schilder. De houding van een figuur moet weergeven wat binnen in die persoon is. Ik kies voor herkenbare zwarte figuren, want de Curaçaoënaars komen oorspronkelijk uit Afrika en de invloed van hun wortels bestaat nog op Curaçao. Het gaat mij om de ware ik in een persoon en die probeer ik in de houding uit te drukken. Ik bekijk mezelf als het ware van binnen en dat zet ik dan op mijn schilderijen".

ARLETTE DA COSTA GOMEZ
..."Ik schilder stilte..."

Ze denkt dat ze niet duidelijk genoeg is geweest en wijst verduidelijkend op een groot schilderij dat de hele wand domineert. "Op dat doek heb ik bijvoorbeeld een moeder geschilderd die een kind draagt dat in een lap op haar rug hangt. De moeder kijkt over de zee naar de horizon. Het schilderij laat zien dat de moeder wel een kind heeft, maar dat ze op dat moment eigenlijk alleen wil zijn, zodat ze het kind op haar rug vergeet. Ook al heeft ze het kind bij haar, ze is op zo'n moment alleen met zichzelf".

Arlette da Costa Gomez zwijgt. Als ik vraag wat het verband is met haar eigen binnenste, zegt ze zacht: "Ik heb geen kinderen, maar op sommige momenten stel ik me wel voor hoe het zou zijn als ik een kind zou hebben. Dan zou ik ook de vrijheid willen hebben alleen te zijn, om met mezelf te zijn, net zoals de moeder op dat schilderij haar kind achter haar rug heeft, zodat het bij haar is, maar ze is eigenlijk alleen".

DE POOIER

Op een ander doek zit een man achteloos voor een hekje. Arlette da Costa Gomez verklaart: "De man zit gewoon op een trap, hij doet eigenlijk niets, hij zit er maar gewoon te kijken. Het is een herinnering aan iemand die ik heb gezien op Curaçao, ik kende hem niet persoonlijk. Het schilderij heet 'De Pooier'. Die man had voor mij altijd de houding van een pooier en dat heb ik geprobeerd op het schilderij weer te geven. De kleuren zijn heel fel, echt typisch van iemand die zo'n leven leidt".

Beneden in het hokje waar de fietsen worden gestald, staan de meeste werken van Arlette da Costa Gomez tegen elkaar: een marktvrouwtje met vis, een figuur in een maishi-veld, beelden van een voorbij Curaçao. "Ik schilder mijn herinneringen als kind", zegt ze enthousiast. "Vrouwen die met vis op hun hoofd lopen, vrouwen die op matjes op de markt zitten, kortom het hele leven van toen. Ik vind het pijnlijk dat dat nu aan het verdwijnen is. We hebben weliswaar nu een hele mooie markt op Curaçao, maar gelukkig hebben ze nog een gedeelte van de oude markt gehouden waar de mensen kunnen eten. Ik probeer mijn wortels te schilderen, dat wat ik als kind op Curaçao heb gezien".

"De verandering vind ik pijnlijk, waarschijnlijk omdat ik al veertien jaar niet op Curaçao woon en dus bepaalde dingen in hun ontwikkeling oversla. Als je op andere eilanden in het Caribisch gebied gaat kijken die armer zijn, zie je dat bepaalde dingen nog de waarde van de simpelheid hebben. Wat ik eigenlijk op mijn schilderijen wil zetten, is de simpelheid van de mensen. Die is Curaçao aan het kwijt raken, want ze zijn volgens mij te veel commercieel aan het worden".

DISCIPLINE

Weer in de kamer vertelt Arlette da Costa Gomez over haar leven. Na de Curaçaose school ging ze naar Nederland. "Mijn zus woonde daar. Ik kon ook naar Canada, waar mijn broer was, maar ik koos voor Engeland, omdat ik daar in de kunst meer mogelijkheden had. Er zijn hele goeie kunstacademies waar je echt discipline leert. Als je een goeie schilder wilt worden, moet je de discipline hebben om acht, negen, tien uur achter elkaar te schilderen zonder te stoppen. Of als je in een crisis bent, toch nog doorschilderen en niet stoppen. Daar was mijn opleiding in Engeland heel belangrijk voor en ik ben blij dat ik niet in een ander land ben gaan studeren".

Na de Engelse periode woonde Arlette da Costa Gomez twaalf jaar in Italië. "Toen ik met de studie klaar was, had ik de mogelijkheid terug te keren naar Curaçao, maar op dat moment wilde ik dat niet, want ik wilde wat meer van het Europese leven in de grote stad leren kennen. Ik koos voor Italië vanwege de Latijnse mentaliteit. Engeland heeft die niet, want het heeft een hele andere cultuur, waar ik me niet bepaald prettig in voelde. Het had ook Spanje kunnen worden, maar toen was Franco nog in leven".

Voor een Antilliaanse kunstenares was het in Italië niet gemakkelijk om het hoofd boven water te houden. "In Italië geven ze heel weinig mogelijkheden. Het is er niet zoals in andere landen waar je echt kunt laten zien wat je waard bent. Je moet een criticus betalen die je in een galerie introduceert en daarbij gaat het om hele hoge bedragen. Ze nemen het risico niet dat je een expositie geeft waar niets wordt verkocht, zodat ze bankroet kunnen gaan. Daardoor hebben mensen zonder talent, maar met geld wel alle mogelijkheden. Daar ben ik tegen. Door de mogelijkheden die ik nu in Nederland en andere landen heb, hoop ik het te laten zien in de schilderijen".

"Twee kokende vrouwen", dit schilderij van Arlette da Costa Gomez was onlangs te zien op de Gala di Arte in het ITC.

WORTELS

Arlette da Costa Gomez heeft dan wel een westerse academische opleiding gehad, maar nu ze vrij werkt, maakt ze het Europese academische werk niet meer. "Ik geloof dat dat onmogelijk is, want je schildert altijd je wortels. Wat je van kindsaf kent, kun je niet vergeten. Ik woon al veertien jaar in Europa, maar mijn wortels zijn op Curaçao. Ik ga terug wat er ook gebeurt. Misschien niet naar Curaçao, maar wel naar het Caribisch gebied. In veertien jaar ben ik innerlijk veel rijker geworden. Ik ben wel Europeser geworden, maar de mooie kanten van de Curaçaose cultuur heb ik gehouden. Het opgroeien op Curaçao gaat ook niet weg met een strenge Engelse kunstopleiding, dan kan niet".

Naast discipline heeft Arlette da Costa Gomez nog meer geleerd in Engeland. "Vooral zelfvertrouwen en de wil om door te gaan. Het is niet gemakkelijk als je de kunst als richting in het leven kiest, want je voelt je eerst bepaald belachelijk, vooral omdat ik op Curaçao geen kunstopleiding als basis op de school meekreeg".

Volmondig erkent Arlette met wiens werk ze zich verwant voelt. "Gauguin is mijn lievelingskunstenaar en ook Henri Russell. Ik heb hun stijl niet, maar bepaalde felle kleuren gebruik ik zoals zij. Van Henri Russell gebruik ik de simpelheid. Gauguin heeft op Tahiti gewoond en heeft er het tropische leven geleerd. Ik noem het geleerd, want hij is er niet geboren. Hij heeft de kern van de mensen daar kunnen schilderen en dat zijn z'n mooiste werken. Er is een groot verschil tussen zijn Europese en zijn tropische werken".

Bij nog een rondje langs de schilderijen van Arlette da Costa Gomez valt me op dat er een ontwikkeling zit in de decors van haar werken: van heel levendig naar steeds doodser. "Ik schilder de staat waarin ik op het moment leef. Er is een groei in je persoonlijk leven en in je schilderijen". Zachter: "Totdat je op een niveau bent dat je nog meer moet groeien". Bijna onverstaanbaar: "Zodat er een bepaalde dood in je schilderijen komt". Na een korte stilte weer verstaanbaar: "Ik schilder kale bomen en zulke dingen'.

'Ze stellen de rouwperiode voor die je meemaakt als je je manier van leven achter je moet laten. Je hebt zo'n rouwperiode nodig, daardoor kun je beter worden. Ik ben er op het moment in, want ik vind dat er teveel leegte in mijn leven is geweest, ik wil nog dieper in mezelf gaan. Dat wil ik in mijn volgende schilderijen schilderen, want ik voel dat ze voller zullen zijn. Ze zullen echt een heel groot gedeelte omarmen van wat in mijn ware ik zit".

Buiten komt er toch onverwacht kleur in de Loosrechtse Plassen als de zon ondergaat. Dat zie ik als ik na het bezoek wegrijd. Onderweg kom ik een kennis tegen die ik vertel over het werk van Arlette da Costa Gomez. Hij blijkt haar te kennen, vertelt dat haar relatie net is stuk gelopen.

Dan waren er die mannen van 'Sterke Yerke'

Mensen die ik heb gekend

= door Wim Baart =

IN DE MAAND DECEMBER denken wij vaker dan anders aan mensen die wij vroeger hebben gekend, maar met wie wij nu geen contact meer hebben. Dat zal wel komen doordat wij in december moeten beslissen aan wie wij een Kerstkaart met goede wensen voor het komende jaar willen sturen. Ook als je soms al enige jaren niets meer van iemand hebt gehoord, kun je soms toch nog met een gevoel van warmte aan hem of haar terugdenken. En misschien komt de vraag op: zou ik nog eens schrijven?

Enige tijd geleden kreeg ik het verzoek van de redactie van de Amigoe om een bijdrage te leveren voor het kerstnummer. Dat werd voor mij de aanleiding om te denken aan de mensen die ik in de loop van vele jaren op de Antillen heb leren kennen. Met velen daarvan heb ik geen contact meer. Eén aantal zijn reeds overleden. Met anderen is het contact versleten, doordat een mens nu eenmaal niet met alles en iedereen in verbinding kan blijven.

Maar met een aantal heb ik van tijd tot tijd enig contact. Nu ik toch voor de Amigoe iets wil gaan schrijven, probeer ik voor mezelf op een rijtje te zetten de overwegend zeer prettige ontmoetingen die ik met Antillianen heb gehad.

Ik overweeg niet van tevoren wie ik wèl en wie ik niet in dit stuk ga noemen. Ik laat de namen spontaan opkomen. Wèl geef ik even voorrang aan degene die in jaren het verst gevorderd was. Dus voorrang aan de ouderdom.

BONAIRE

We gaan eerst naar Bonaire. Daar waren op 5 december 1979 Bennie Coffie en zijn vrouw 50 jaar getrouwd. Ter ere daarvan werd in de misa van Rincon een mis opgedragen. Pastoor Lensink ging daarin voor. Het was een feestelijk gebeuren met heel veel belangstelling. Hoewel ik nooit gewoon ben geweest om zo maar een katholieke dienst bij te wonen (als predikant ligt dat niet zo op je weg), vond ik het voor de hand liggen om er bij te zijn.

En later bezocht ik de familie aan huis, toen er een feest gegeven werd. Als herinnering daaraan bewaar ik altijd nog een souvenier: een rond plastic doosje, kleurrijk versierd, dat mij na afloop werd gegeven en waarin een stukje van de gebruikelijke taart (was het bolo pretu of iets anders?) vergezeld ging van een klein kaartje waarop de namen van het bruidspaar stonden afgedrukt. Het doosje gebruik ik nu om medicijnen in te bewaren, maar iedere keer als ik het in mijn handen krijg, dan denk ik aan Bennie Coffie en zijn vrouw, die ik als zulke allerliefste mensen heb leren kennen. Als Bennie nog zou leven, dan is hij op 20 november j.l. 87 jaar geworden. Maar misschien heeft hij die leeftijd niet bereikt.

SCHIPBREUK

Nu wij toch over Bonaire spreken, laat ik meteen nog een herinnering uit die tijd ophalen. In diezelfde maand dat het echtpaar Coffie zijn gouden feest vierde, gebeurde er iets dat in alle kranten kwam: een schipbreuk.

Op zaterdagmiddag, 15 december 1979 werd het vlot 'Sterke Yerke' op Curaçao verwacht waar een grootse ontvangst het deel zou worden van de vier bemanningsleden. Dit vlot dat speciaal voor een oceaan-overtocht was geconstrueerd, had begin augustus de haven van Den Helder verlaten, was op 28 september de haven van Las Palmas binnengelopen. Daar werd een maand gerust. Op 28 oktober voer het vlot weer uit, passeerde op 9 december het eiland Tobago en zou tenslotte op 15 december op Curaçao verwacht kunnen worden.

Het verliep helaas allemaal anders dan was gepland. In de nacht van 14 op 15 december ontlaadde zich een onweersbui die gepaard ging met enorme windstoten. Dat speelde zich af in het gebied ten oosten van Bonaire. Daardoor werd de 'Sterke Yerke' dichter naar het eiland toegedreven dan gewenst was. Toen na de bui de wind uitviel was het vlot overgeleverd aan nog één enkele kracht: de zeestroom van drie knopen, precies naar het eiland toe.

Om kort te gaan: de koraalrotsen bij Washi Kemba deden hun werk zoals te verwachten was. Dansende op de golven sloeg het vlot op de rotsen lek en werd steeds verder door de nooit aflatende natuurkrachten gehavend.

Maar ik zou schrijven over mensen die ik ontmoet heb. Dat gaat nu gebeuren. Toevallig hoorde ik die zaterdagmorgen in de vroegte de nieuwsberichten en daarin werd het gebeurde vermeld. Ik reed onmiddellijk naar Washi Kemba, maakte kennis met Guus Schweigmann en zijn drie bemanningsleden doordat ik mee ging helpen om te redden wat te redden was. Al gauw was ik diep onder de indruk van de vernietigende werking van de golfbeweging op de koraalrots.

FEEST

Maar die dag was er ook feest, want die avond werden de vier helden tot het middelpunt op een ontvangst, ter hunner ere belegd. Daar werden ze getroost met een interpretatie van de feiten: Of het nu Curaçao of Bonaire is, het is alle twee de Nederlandse Antillen en die hebben jullie bereikt. Dank God dat jullie in leven zijn om feest te vieren.

Het waren vooral de Friezen van Bonaire — al zijn er maar weinig — die de gangmakers waren van het feest: Yke en Ina Faber, om twee echte te noemen. Ook Anneke Visch en haar man (Hubert, een Bonaireaan) lieten zich niet onbetuigd. Het werd een algemene verbroedering van allen die op één of andere manier bij het gebeuren betrokken waren geworden.

Het wordt tijd om Bonaire te verlaten. Op 4 december 1979 was ik op Curaçao. Daar had ik enkele afspraken om mij nader te laten informeren over het functioneren van volksverhalen, met name van de kwentanan di Nanzi.

Ik ontmoette Elis Juliana op zijn kantoor. Het duurde niet lang of ik begreep dat ik het voorrecht had te spreken met iemand die twee waardevolle eigenschappen bezat: een creatief vermogen èn een grote mate van zorgvuldigheid wanneer hij zich rekenschap gaf van alles wat hij leerde kennen. Hij was al tientallen jaren bezig met het verzamelen van papiamentse volksverhalen en de context waarin ze functioneren. Voor mij is Elis Juliana altijd een autoriteit gebleven.

Diezelfde dag had ik een heel andere ontmoeting. Op het kantoor van onderwijsinspectie was het, geloof ik, als ik mij goed herinner, dat ik twee dames zou ontmoeten. Het zou ook weer een gesprek worden over het functioneren van de kwentanan di Nanzi. Deze dames waren: Poppie Muzo, welbekend van haar radioprogramma's. En de ander was .... O jee, daar heb je het. De naam wil mij niet meer te binnen schieten. Ik weet alleen dat zij inspectrice van onderwijs was. En dat haar inbreng in het gesprek even groot was als die van Poppie Muzo.

En dat wil wat zeggen. Want de goedlachse Poppie Muzo is een echte spraakwaterval. Met beide dames heb ik een bijzonder waardevol gesprek gehad. Want wat wist ik in Holland over het functioneren van de spinverhalen? Helaas moeten wij Curaçao al weer verlaten. Nog even een groet aan de familie Fraai, waar ik met mijn vrouw ongeveer 15 jaar geleden eens gelogeerd heb. (Ik zie Amaryllis nog steeds in Leiden).

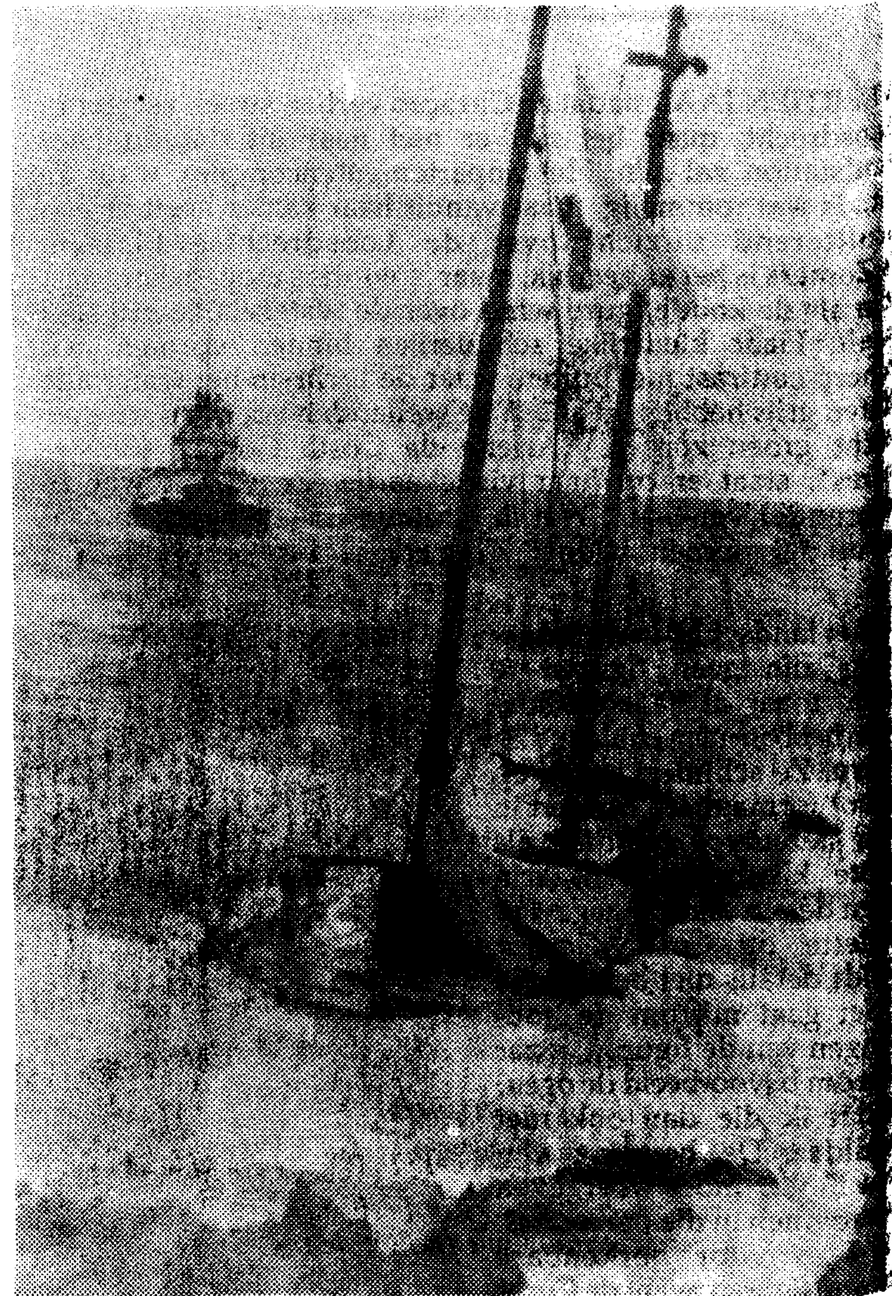
SPORT

Wij gaan nu naar Aruba. Het is 1950. Mijn eerste kennismaking met de Antillen. Uit de vele bekenden kies ik lukraak één: Clyde Harms. Ik ken zijn broers, maar ik beperk mij maar tot Clyde. Wat was hij 41 jaar geleden een sportieve figuur. Hij beoefende meer dan één sport. Maar het meest heb ik hem over basketball horen spreken.

Vader Harms, Mario, was niet van Aruba. Die kwam van Bonaire. En moeder Harms? Ik denk dat ze trots was op haar kinderen. En terecht. Maar wat moest ik lachen toen zij mij eens vertelde dat zij tijdens een consult bij haar huisdokter van die arts te horen kreeg: U moet voor uw gezondheid minder opwinding hebben. U moet rustig gaan leven. Waarop zij vroeg: Hoe doet men dat, dokter, als men vier opgroeiende jongens heeft? Natuurlijk verviel zij van de ene spanning in de andere. Maar de ongelukken waarvoor zij misschien bang was, zijn gelukkig nooit gebeurd.

Wij springen over naar het volgende eiland: Saba. Het is 1980, en voor het eerst van ons leven maken mijn vrouw en ik kennis met de Bovenwinden. Het was maar 8 dagen, maar wat is dat een fijne vacantie geweest. Wij hadden op Saba een klein huisje gehuurd, niet zo ver van het vliegveld. Daar stond Gloria klaar met haar taxi om ons naar het huisje te brengen en ons instructie te geven over alles wat wij dienden te weten.

Mijn vrouw zal er niet boos over zijn als ik het zeg: maar ik vond Gloria een erg mooie vrouw. En wat mij het meest imponeerde: zij was zo opvallend zeker van alles wat zij ons zeggen moest. Later hoorde ik van vrienden die ook wel eens door Gloria gereden waren dat zij dezelfde indruk hadden. Mensen die ik heb ontmoet, daarover zou ik nog wel door kunnen gaan. Maar de mij toegemeten ruimte is op. Gelooft U mij, ik draag heel veel mensen in mijn hart. Misschien ook U.

De 'Sterke Yerke' vastgelopen op de kust van Bonaire. Het drama van Washi Kemba speelde zich af in de nacht van 15 op 16 december 1979.

Gert van Vliet heeft net een zwemnummer achter de rug.

Arubaanse 'Iron man' weet van geen ophouden

Gert van Vliet mag zich tot topatleten rekenen

= door Ramiro Tromp =

GERT VAN VLIET (26) is het levend voorbeeld van de Arubaanse sportman die door training, discipline en extra inspanning zich top-atleet mag noemen. Hij maakt furore op Triathlon-gebied en is dit jaar al vijf keer overall-triathlon kampioen geworden op Grenada, Aruba, Barbados, Trinidad en Bonaire. Twee keer nam hij — als enige van hier — op Hawaii deel aan de Iron Man, de zwaarste triathlon die er bestaat. In zo'n zware slag de finish bereiken als nummer 207 en 227 uit een veld van 1400 deelnemers, is beslist geen povere prestatie.

Het leek er aanvankelijk op, dat Gert geen succes zou hebben op sportgebied. De ...o-sport waarmee hij op ...jarige leeftijd zijn debuut maakte, moest na korte tijd plaats maken voor zwemmen bij de Aruba Marlins. ...k op dit sportonderdeel ...est hij een korte duur ...aren. Gert geeft toe: "Ik ... in die tijd niet wat men ... braaf kind" noemt en ...werd uit de zwemclub ...et". Na zwemmen volgde een jaartje atletiek, voo... loopnummers en bal...pen. Op zijn 14de nam ...voor het eerst deel aan de ...levardloop en deed hij tevens zijn intrede in de voetbalsport bij de Junioren van Mercurius en daarna bij ...rella.

Gert van Vliet behaalde in 1983 zijn HAVO-diploma aan het Colegio Arubano en vertrok op 19-jarige leeftijd naar Nederland voor de 4-jarige opleiding M.O. Lichamelijke Opvoeding, aan de ...L.O. (Christelijke Academie Lichamelijke Opvoeding) te Arnhem. Aan de ...LO werd hij opgeleid in ...tisch alle takken van ...t, varierend van veld-en ...spelen tot ritmische ...nastiek. Met vakantie op ...ba kwam hij in 1985 ... het eerst uit in een ...lon en ging als ...mer 11 over de finish, in ... tijd van 2.18 uur. De ...anden toen, waren: ...mmen 1 km, fietsen 30 ...en lopen 10 km.

... augustus 1987 studeerde Gert van Vliet af aan de CALO en keerde terug ... Aruba. Hij ging door ... triathlon en in ...ember werd hij nummer ... de Bonaire Triathlon ...en 10 km) in 2.40 uur. ...cember vertrok hij naar ...Maarten, waar hij gedurende 3 jaar als sportleraar ...te op de Sundial School ...t Milton Peters College. ...988 volgde weer een triathlon op Curaçao op lan...afstanden: 1.5 km, 40 ...en 10 km. Resultaat: nummer 12 in 2.26.00 uur. Gedurende zijn Sint Maarten-periode deed Van Vliet afzonderlijk aan fietsen en lopen en vertegenwoordigde het eiland in Bonaire, Aruba, Puerto Rico, Nederland, Grenada en Antigua. Op Aruba ... hij in 1989 de Bushiri Mini-Triathlon en in 1990 de halve marathon op de Dag van Vlag en Volkslied.

In juli 1990 liep zijn contract op Sint Maarten af en keerde Gert van Vliet terug naar Aruba, waar hij sportleraar werd bij Colegio Arubano. Zijn eerste deelname aan een triathlon wereldkampioenschap volgde in september van dat jaar. De International Short Distance (ISD) te Orlando, Florida. Er waren 1200 deelnemers en Gert van Vliet finishte als nummer 211 in het algemeen klassement. In zijn leeftijdsgroep (25-29 jaar) werd hij nummer 21 van de 150 leeftijdgenoten. Gert: "Het lopen ging slecht anders was ik bij de eerste tien".

IRON MAN

Een maand later volgde zijn deelname aan 's werelds zwaarste triathlon: de Iron Man, op Hawaii, met afstanden van 3.9 km zwemmen, 180 km fietsen en 42 km lopen. Gert bereikte als nummer 207 (uit 1400 deelnemers) de finish in de tijd van 10.33.51 uur. In zijn leeftijdsgroep was dit resultaat goed voor de 61ste plaats. Hij startte om 7 uur 's morgens en ging kort na half zes 's middags over de finish lijn.

Dit jaar leverde Van Vliet de volgende prestaties:

- in januari, winnaar van "Grenada International Triathlon", in Grenada, in 1.16.00 uur (500m zwemmen, 25km wielrennen, 5km lopen);
- in maart, nummer 2, achter de Amerikaanse kampioen Louis Murphy, op de "Gran Trialo" te Yoyuda, Puerto Rico, in 3.13 uur. Hij werd nummer 1 onder de deelnemers uit het Caribisch gebied in deze triathlon van 1.8km zwemmen, 64km wielrennen en 16km lopen;
- op de "America's Paradise Triathlon", in april op St. Croix, nummer 32 algemeen klassement, nummer 2 amateur-categorie en wederom "first Caribbean finisher". Op deze triathlon maakte hij een van zijn beste tijden: 2.50 uur;
- in juni, nummer 6 op de Aruba International Triathlon (1,5, 40 en 10km) en de eerste finisher voor Aruba;
- op 25 augustus winnaar Bushiri Mini-Triathlon voor het derde achtereenvolgend jaar;
- op 1 september winnaar op Barbados van de "Caribbean Metal Man" (2,60 en 15 km) in 3.10 uur en tegelijkertijd recordhouder van deze voor het eerst gehouden triathlon;
- winnaar op 22 september van de Trinidad International Triathlon (1.5, 40 en 10km) in 1.59.58 uur. Het was de eerste keer dat deze triathlon onder de 2 uur afgewerkt werd, zodat Van Vliet een nieuw record vestigde. Het oude record stond op 2.04 uur;
- hij nam op 19 oktober voor het tweede achtereenvolgend jaar deel aan de "Iron Man" op Hawaii. Het resultaat ditmaal was een tijd van 10.12.26 uur, 21 minuten sneller dan vorig jaar (10.33.51 uur), maar eindigde als nummer 227, 20 plaatsen lager dan vorig jaar (207).

Hij verbleef op Hawaii 2 weken in een condominium, via een timeshare-uitwisseling met Casa del Mar. Van Vliet is zeer erkentelijk voor de ondervonden financiële steun van de Arubaanse gemeenschap, vooral via de Radiothon op Canal 90. Bepaalde bijdragen moeten volgens hem wel sneller de betrokken persoon bereiken.

De overheidsbijdrage bijvoorbeeld, ontving hij een dag voor vertrek, terwijl het verzoek hiertoe een maand eerder werd gedaan. "Maar", zo vindt Van Vliet, "wil een atleet een bijdrage krijgen, dan moet hij zich wel eerst bewijzen".

Van Vliet reisde naar Hawaii met vriend fysiotherapeut Mark Dumfries, die naast massage ook voor foto- en filmwerk zorgde.

DOORGAAN

Gert van Vliet gaat rustig door met triathlon. "In feite kun je dat doen tot je laatste levensadem", zo heeft hij al kunnen vaststellen. Onder de Iron Man-deelnemers van dit jaar bevonden zich namelijk niet minder dan 7 krasse Opa's van boven de 70 jaar (de oudste 74), waarvan 6 de finish wisten te halen. "De beste triathlon-winnaars zitten in de leeftijdsgroep 34-37 jaar en normaal bereik je de top na 10 jaar", aldus de atleet.

Voor dit jaar nog heeft Van Vliet op het programma staan: Caribbean Cross Country op 7 december op St. Vincent en de 1ste Mini-Triathlon van Sint Maarten op 15 december.

In augustus volgend jaar hoopt hij Aruba op de Olympische Spelen te Barcelona te kunnen vertegenwoordigen bij het wielrennen. Hierna zal hij in september uitkomen in het Wereldkampioenschap Short Distance Triathlon, in Canada; in oktober in de Iron Man Triathlon op Hawaii en op 24 november in de Half Iron Man, op Margarita.

De Triathlon neemt in de hele wereld aan belangstelling toe en ook op Aruba is er volgens Gert van Vliet een langzame groei te zien, niettegenstaande het hier een dure sport — uitrusting voor 3 sporten — betreft. Er moeten wel meer triathlon-activiteiten komen. Vooral voor de beoefenaars die niet aan wedstrijden in het buitenland deelnemen, denkt Van Vliet aan een triathlon-seizoen (maart - oktober) met 2 wedstrijden per maand. Voor hem is het verheugend te horen, dat in het vernieuwingsplan Wilhelmina Stadion een atletiekbaan is opgenomen en dat er weer beweging is in het plan voor een Olympisch zwembad. Over de zwemsport zegt hij, dat in het Caribisch gebied het groot verschil te merken is tussen landen die wel en landen die geen olympisch zwembad hebben.

Over sport in het algemeen, vindt Gert van Vliet dat er op Aruba veel sporten zijn, maar dat er wel gewerkt moet worden aan de kwaliteit. Deze kwaliteit is op Aruba hetzelfde gebleven, terwijl zij in andere landen vooruitgang heeft geboekt. "Gebrek aan geschikte faciliteiten is een van de redenen voor de stilstaand op Aruba", aldus Gert van Vliet die nog het verzoek deed zijn beste wensen voor Kerst en Nieuwjaar over te brengen aan alle instanties en personen die hun medewerking hebben verleend aan zijn deelname aan wedstrijden zowel lokaal als in het buitenland.

Un kuenta di orkan

= pa Ernesto Rosenstand =

I, awa tabata yobe

GOTANAN GRANDI TABATA bati riba glas di e bentananan i manera un karbachi rabiá kontinuamente tabata suta e zinknan di e dak ku pa lunanan largo tabata spera e momento aki i den e entrega total aki, riunan chikito tabata forma riba dje. Impasientemente nan tabata buska manera di kore bai lo mas lihe posibel mi-no-sa-unda! Uniko kos ku tabata sigur tabata ku na final di kuenta nan tabata bai para o na lamá, o nan tabata haya nan morto trankil den tanki unda ku ta. Despues di un sekura hororoso, yobida tabata kai manera un bendishon i tur kaminda ku bo pasa hende tabata komentá ku awa tabata yobe. Un frase ku den e dianan aki nos ta tende masha hopi mes. Anto ta pone enfasis riba tabata. Awó awa no ta yobe asina hopi.

Ma despues di hopi luna di sekura i kalor awa a disidi pa por fin e kai. Tur hende kontento! Nan tabata spera ku lo e sigui yobe manera antes. Ma ke ba! Ya ront di oktober e tabata kuminsa kai i esaki tabata keda asina te februari. Por bisa sin stop! Praktikamente tur dia tempo tabata na awa. I esaki tabata asina frekuente ku temperatura tabata baha un tiki, anto pa tene kurpa kayente tabata dal beter. I ki ora ku tempo tabata mustra skur nan tabata sa bisa: "Tempo ta na beter!"

Pa hopi hende un temporada interesante, den kua tur tabata haya loke nan tabata kier. Tempo ku awa tabata yobe hubentut no ta keda p'aden. Tur tabata sali bai den e awa ku tabata basha fo'i shelo... o tabata kore den e kayanan pata pata di awa. No tabatin nada mas refreskante ku para bou di un dak laga e awa friu di yobida kai riba bo kurpa. Bo paña tabata pega kontra bo kurpa i tabata duna bo e "wet look" ku nan mester a deskubri añanan despues! Un temporada dushi i interesante. I esaki no tabata pasobra e temporada aki tabata yen di fiesta, ma tambe pasobra awa tabata yobe masha hopi mes, i esaki tabatin tambe su atraktivo.

Kunukeronan tabata planta nan kunuku i ta keda warda pa kosechá e frutanan di nan trabou. I tur esaki tabata trese ku ne ku hendenan tabata sa haya mas produkto for di e suelo ku nan a planta. Tabata un bista bunita ora bo pasa banda di un di e kunukunan i nan tur tabata plantá. Unda ku bo pasa bo tabata mira un berde fresko tabata kuminda bo. Fruta... berdura... i maishi na kantidat. Ma awó parse ku awa a bai largo.

I nos lo puntra: Pakiko e kambionan aki? Bon riba e pregunta ei nos no por duna un kontesta sigur. Ta purba na diferente manera di splika di kon awa no ta yobe awendia asina hopi manera antes, ma tur ta teoríanan, un mas interesante ku e otro! Loke si ta berdat ta ku el a bandoná nos. De bes en kuando e ta korda ku e mester yobe! Sientifikonan ta purba splika ku tera dia pa dia ta birando mas kayente. Esaki ta influensiá klima den tur tereno i pa e motibu aki awa no ta yobe mas. I si e yobe mes ta kompletamente na otro tempo ku e tabatin kustumber di hasié. Naturalesa ta kompletamente bruhá. Otronan ta purba splika e fenómeno aki dor di ku pa delaster aña e koriente El Niño ku ta originá na kosta di Perú no ta aparesiendo.

Dor di esaki naturalesa no ta loke ku e mester ta i konsekuentemente no tin asina tanto yobida. Nos hendenan di mas edat ku no sa ni kiko ta sientifikonan ni a tende di e fenómeno El Niño ta splika bo hopi mas kla i mas sensiyo. Nan ta di opinion ku awa a bai laga nos pasobra: "Nos no ta resando pa haya yobida". Nan no ta aplikando e ekspreshon bibliko: "Pidi i lo boso haya". Hendenan di awendia ta kere ku e por haya tur kos asina asina. I esunnan mas bakiá den e materia aki ta bisa: "Ya lamá di nort no ta ronka manera antes". Nan tabata konbensí ku ora lamá di nort ronka di un manera mas pisá... i olanan eterno ta suta nos kostanan hostiná mas fuerte ku di kustumber, por spera yobida. I tabata bin yobida!

I straño den tur esaki ta ku indjannan ku tambe tabata sa pidi awa pa medio di huma tabata haya. I nos no? I ta p'esei mes ku nos tambe tabata pidi pa medio di orashon.... i awa tabata kai! Anto kon! Ma awó ta otro, awó nos no ta pidi mas! Nos ta perdiendo kontakto ku nos diosnan! Nos ta kere ku nos mes por solushon tur kos i ora ku nos no por anto nos mes ta krea nos diosnan falso! Tin biaha ta parse ku nan lo yuda, ma na ora di berdat esei no ta e kaso!

Proménan ya ora nos no haya awa, anto tabata organisá novena pa pidi awa. I awa tabata yobe! No ta indjannan tabata sa tin kontakto ku nan diosnan, nos tambe! I esaki mes tabata hasi ku temponan ku a pasa tabata mas romántiko. Den hopi tereno... i den yobemento tambe! Den añanan 40 pa 50 no tabatin e kantidat di skol ku tin awendia na nos isla. Mayoría di skol tabata sentralisá na Playa, prinsipalmente esunnan di edukashon sekundario. Pa bo por a sigui e skolnan aki mester a bin Playa. Mayoria di mucha tabata bin na pia i esunnan ku tabata biba basta leu tabata bin ku bus. E temponan ei no tabatin asina hopi auto manera awendia. Esaki mes tabata hopi interesante, ya ku si awa yobe..... e busnan no tabata kore. Muchanan di e diferente distriktonan no tabata bai koi bus... i pa nan no kore bashí nan no tabata kore mes. I esaki tabata trese ku ne ku e dia ei no tabatin skol. I si awa yobe mas dia tras di otro, anto e dianan ei no tabatin skol. Muchanan den nan zjilea!

Maestronan a introdusi e temponan ei un regla i esei tabata ku si tin menos di un tersera parti di mucha anto no tin skol pa e klas ei! I esaki nan tabata apliká konsiensudamente! Pa e regla aki no tabatin ningun klasa di esepshon!

I maestronan mas bibu ku sabí tabata perkurá pa nan tin menos di un tersera parti di mucha den nan klas. Asina tin mas ku esaki nan tabata kana ront, chek e muchanan i esunnan ku tabata poko muhá i no tabata biba muchu leu di skol nan tabata manda kas, pasobra bo no por keda skol ku paña muhá. Esei tabata hasi bo malo! I asina tabata perkura pa ora ku awa yobe basta duru pa nan tin menos di un tersera parti di mucha den klas. Ora kabesante pasa chek, anto e tabata yega na e konklushon ku no por tin skol i tur hende ta bai kas. Pues un regla ku tabata funshona optimalmente! I el a funshona masha hopi tempo. Ningun hende a yega di protestá i p'esei nan a sigui apliké te ku naturalmente ariba un dia a bin pone fin na dje. E ponementu di fin na e regla aki mes ta un storia apart!

Esaki a bin sosode dia di orkan Hazel. Awa tabata kai, ni tempo di deluvio! Shelo a disidi pa — níun hende sa e motibo — habri su portanan i awa tabata basha sin miserikordia. Tabata parse ku lo bin fin na e yobidanan aki. Hopi awasero, pues masha poko skol a habri e dianan ei.

Inspektor di Edukashon — un hulandes — ku pa promé biaha den historia tabatin su "standplaats Aruba" a hinka den su kabes pa den e tempo implakabel aki bai inspektá. Di antemano e tabata sa kiko lo e bai haya. Ma e kier a konstatá esei — segun terminología di funsionarionan públiko — ter plaatse. El a pasa masha hopi skol i praktikamente tur tabata será. I ora ku el a yega na unda ku ainda e personal tabata presente el a puntra ku un stem mas pisá ku esun di e dondernan ku tabata kore: Pakiko no tin skol?" I e menernan ku no tabata di ayera a kontesté: "Mener, ta pará den lei!"

- Kiko ta pará den lei?

- Ora ku tin menos di un tersera parti di mucha den un klas, no tin skol pa esunnan ku si a bin!"

Esei tabata tur pa e inspektor. Triunfante el a hinka man den su tas, saka e buki di ley... tiré riba mesa i a grita no manera e dios di e karibenan — Hurakane, ma manera esu di e Batavieren — Wodan: "Mustra mi!" Naturalmente ku ningun hende por a mustre. For di e dia ey e lei di un tersera parti no a ser apliká mas!

Ironia di tur esaki tabata ku.. biniendo Playa e inspektor aki ku tabatin un auto chikitu a hera hoga... e kier a pasa ku su auto dor di e roi ku tin na kaminda pa Santa Cruz. E tabatin un auto Crosley chikito i e no a evaluá e peliger muchu bon. Roi a lastra su kaha di swafel bai pega den e trankera banda di e garashi di Aruba Trading. Ku hopi trabou nan a bin sak'é di e situashon penoso den kua el a keda. Su wowonan tabata ni skoter di grandi. Nan tabata parse di pega pega ora esaki ta hole peliger. E homber implakabel di lei, no a tene kuenta ku lei di naturalesa i el a hera koi awa! I.... awa mes a sigui yobe!

Ma manera ta konosí kaba, poko poko el a kuminsá bai largo. Ta un forsa di magia e hasi ku el a desaparesé, o ta pasobra poko poko nos a kuminsá tambe perde kontakto ku nos diosnan? Pregunta interesante pa kua ainda mi no tin kontesta!

Contact met stemmen uit een andere wereld

Hebben de doden ons nog iets te zeggen?

= door Padu Lampe =

E MEESTE Christenen geloven dat het leven doorgaat na dood van het lichaam. Trouwens, Jezus zelf zei tot zijn erlingen: "In mijn vaders huis zijn vele woningen. Ik ga en om voor u plaats te bereiden". (Johannes 14:2). Toch staat er in alle lagen der wereldbevolking, zelfs in kringen n de geestelijkheid, grote twijfel over de vraag of het en, het denkvermogen, de persoonlijkheid van een mens, zijn lichamelijke dood zou kunnen blijven voortbestaan. Bijbel verbiedt ons om contact te zoeken met de wereld geesten. Denk maar aan het verhaal over Saul en het dium van Endor (1 Samuel 28). Waarom zou dat zijn? arschijnlijk om sensitieve mensen uit die tijd te behoeden n mogelijke negatieve reacties van psychische aard. Zo s het dus vroeger. Hoe is het echter nu?

dit ogenblik worden er vele plaatsen ter wereld erzoekingen verricht om een wetenschappelijke en antwoorde wijze antord te krijgen op de vraag r het al of niet voortbe-an van de mens na de od. Die onderzoekingen bben reeds succes boekt.

Als lid van een non-profit stichting in de USA, de Metascience Foundation Inc., die h onder andere bezig-dt met het onderzoek op gebied van de EVP, Elec-c Voice Phenomenon, dat us het vastleggen op de orderband van de stem-n van overledenen, heb veel over dit onderwerp lezen. Deze overledenen ven op een intelligente ize antwoord op de gen, die hen door de derzoekers gesteld rden. De Metascience Foundation heeft talrijke interesste artikelen over dit onder-rp gepubliceerd. Daarom en ik er goed aan te doen ook anderen over dit ngwekkende onderwerp dit revolutionaire ver-schijnsel te vertellen.

VOORLOPERS

eds in 1928 werkte de oemde uitvinder Thomas ison, gebruik makende n chemische stoffen, o.a. tassium, aan een apparaat armee hij hoopte communicatie met de doden te bereiken. Doch hij had geen cces. In 1936 begon Attila n Szalay te experimenen met een Packert-Bell machine. Hij trachtte para-rmale stemmen op fono-afplaten vast te leggen. ving enkele stemmen op, ar die waren van zeer chte kwaliteit. In 1959 ging derick Juergenson, een eedse filmproducer, in een vogelzang opnemen op aperecorder. Bij het terug-en hoorde hij paranor-le stemmen. Na vier jaar perimenteren hield hij een ernationale persconfe-tie, waarbij hij zijn bevin-gen op dit gebied wereld-ndig maakte. In 1964 reef hij zijn eerste boek r dit onderwerp, dat in ckholm op de markt am onder de titel "Roes-na fraen rymden", stem-n uit het heelal. In 1965 ocht Dr. Constantin Rau-e, een psycholoog en filo-f uit Letland, Juergenson. kwam tot de slotsom dat verschijnsel echt was en on zelf te experimenteren d Krozingen, Duitsland.

STEMMEN

Zwitserse pastoor Leo mid kreeg in 1968 een ne parochie toegewezen, at hij meer tijd had om te perimenteren met het vangen van paranormale mmen. Zijn boek 'Wenn Toten reden', wanneer doden spreken, werd kort zijn dood in 1976 gepubli-d. Ook Raudive publi-rde in die tijd zijn boek, iteld "Das Unhoerbare d hoerbar", het onhoor-wordt hoorbaar. Het is eerd op 72.000 para-male stemmen, die hij nomen had. In 1971 publi-de uitgeverij Colin Ltd in Engeland een breidere versie van Rau-s boek onder de titel

"Breaktrough, an amazing experiment in electronic communication with the dead", Doorbraak, een opzienbarend experiment in electronisch contact met de doden. Zo zou ik kunnen doorgaan een lange reeks namen te noemen van mensen die met succes hebben geëxperimenteerd met EVP.

Het staat vast dat hier geen sprake is van bedrog, maar dat de op de tapes opgenomen stemmen inderdaad afkomstig zijn van mensen, die momenteel verblijf houden in een andere dimensie van bestaan. Die mensen zeggen dat zij op aarde hebben gewoond en gestorven zijn. Voor 1978 waren de opnamen echter niet van goede kwaliteit. De communicatie was er trouwens een van eenrichtingscontact, d.w.z. dat op de vraag van een onderzoeker geen direct hoorbaar antwoord ontvangen werd. Men moest een eventueel antwoord op de tape zoeken.

SEPIRICOM

In 1971 opende George Meek een electronisch inge-... ratorium. Meek was de oprichter van de Metascience Foundation Inc., waarvan hij tot eind 1990 directeur was. Hij was een bekend auteur en onderzoeker op het gebied van de EVP en de fundamentele natuur van de mens. Samen met zijn vriend en medewerker William J. O'Neil, een electrotechnicus, die in sterke mate de paranormale gaven van helderziendheid en helderhorigheid bezat, begon hij te zoeken naar de mogelijkheid om een electronisch apparaat te construeren waarmee twee-richtingscommunicatie met de wereld der geesten zou kunnen plaatsvinden.

De eerste spannende en grote doorbraak kwam tot stand op 27 october 1979, toen William O'Neil gebruik maakte van een gewijzigde zijbandradio. Voor de eerste maal hoorde hij toen, temidden van het luide gekrakel van luchtstoringen, een robotachtige stem, die behoorde aan een Amerikaanse arts, die vijf jaar eerder overleden was. Hij stelde zich voor als Doc Nick en bleek ook een radioamateur te zijn geweest. Het gesprek was slechts van korte duur. Het contact met Doc Nick werd na enkele dagen verloren en kon niet meer hersteld worden.

Hier volgt een klein deel van het gesprek tussen Doc Nick en Bill William O'Neil:

Bill: Try it again.
Doc Nick: Allright, do you hear me now, Bill?
Bill: Yeah, but you make it sound just like.... oh boy... a robot on television (lacht).
Doc Nick: Yes, we always will when we... we will... the one thing... you hear, Bill, you hear, Bill?
Bill: Yeah, o.k.... uh... (Bill klinkt zenuwachtig)... you have to admit this is kind of scary.
Doc Nick: (onverstaanbaar)
Bill: Yeah, I got it now, Doc.. (lacht)... uh... you have to forgive me, but it is is not that easy, it is not that easy (de toon varieert in hoogte)... that frequency change again.
Doc Nick: Yes, I know, Bill... it is much better now... I feel more comfortable with this frequency... don't change it anymore... as I told you before, you must be very careful with these frequencies. Mark the frequency change.
Bill: Oh yeah, yeah, sure, I am supposed to guess what these frequencies are. I don't have any way of monitoring these frequencies.

Het gesprek tussen Bill en Doc Nick ging veel langer door. Er werd gesproken over de verschillende frequenties, die Bill zou moeten proberen om Doc Nicks stem duidelijker te kunnen ontvangen. Aan het einde van het gesprek vroeg Bill aan Doc Nick: "Who do you think will believe anything like this?"

PROFESSOR

Omtrent die tijd kwam O'Neil telepatisch in contact met een reeds overleden wetenschapper, een natuurkundige, die zich voorstelde als dr George Jeffries Mueller. Hij had heel wat over zijn aardse leven te vertellen. Gevolg gevende aan het Bijbelse gebod, besloten George Meek en William O'Neil om de geest eerst op de proef te stellen. Ze wilden vaststellen of dr Mueller werkelijk de persoon was, die hij pretendeerde te zijn en of alles wat hij over zichzelf vertelde, met de werkelijkheid overeenkwam. Waarempel, ze hadden de jackpot getroffen. Alles wat dr Mueller zei klopte als een bus met de werkelijkheid. Zo gaf hij bijvoorbeeld zijn geboortedatum op en vertelde waar een exemplaar van zijn geboortebewijs gevonden kon worden.

Ook gaf hij hen zijn AOW-nummer en vertelde hij over zijn studie en zijn werk aan de Universiteit van Wisconsin en aan de Cornell Universiteit. Hij was hoogleraar in de natuurkunde aan Cornell en bekleedde meerdere hoge functies in regeringsdienst. Het feit dat dr Mueller een tekstboek geschreven had over electronica en als hobby de theorie der muziek bestudeerde, had hem in de gelegenheid gesteld om de onderzoekers te helpen hun werk voort te zetten op een veel hoger niveau dan wat zij hadden bereikt met Doc Nick. Dat hogere niveau hadden ze nodig om te kunnen komen tot een tweede en veel belangrijker doorbraak.

Het gebeurde op 22 september 1980 op een wijze die je de haren te berge doet rijzen. De stem van dr Mueller kwam veel sterker en duidelijker door dan die van Doc Nick. Het contact kwam tot stand via het spiricom systeem, waaraan dr Mueller zelf meewerkte en enkele technische wijzigingen suggereerde die het systeem verbeterden. Het woord spiricom is een samenstelling uit de engelse woorden spirit en communication. Het gesprek begon als volgt:

Dr Mueller: I think it's much better right there, William. Now... William, do you understand, William?
Bill: Yes, Sir, I understand, Doctor.
Dr Mueller: Very well, I will give you a count from one to ten. One, two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten. Do you hear, William?

Dat was het begin van een lang gesprek waarin veel interessante onderwerpen werden besproken. Alles werd uiteraard op de band vastgelegd. Dr Mueller suggereerde om een televisietoestel te gebruiken voor het contact met hem. Hij begon instructies door te geven over wat gedaan moest worden om beeld en geluid op het televisiescherm te synchroniseren. Jammer genoeg kwam het niet zo ver, omdat het contact met Dr Mueller geheel verloren ging. Dit was overigens wel te verwachten, gezien de profetische woorden van Dr Mueller in een gesprek met William O'Neil:

Dr Mueller: You must understand one thing, William.
Bill: Yes, Sir.
Dr Mueller: I cannot be here forever. I cannot guarantee how long I'll be visiting here. However, I'll do my best. Do you understand, William?
Bill: Yes, Sir.
Dr Mueller: There is a time and a place for everything, William. So, as I have mentioned before, this is something you should be aware of.

Binnen een maand nadat hij deze woorden sprak, begon de sterkte van Muellers stem af te nemen, totdat het niet langer mogelijk was om via het spiricom electronische systeem contact te houden. Volgens Meek is het spiricomproject slechts een eerste stap in de richting van een electronisch instrument waarmee herhaling van een tweerichtingsgesprek met de doden altijd mogelijk moet zijn. Metascience gaat door met het zoeken naar deze mogelijkheid.

KAN DIT WEL?

In 1982 maakte George Meek een wereldreis, waarbij hij zestien opgenomen gesprekken tussen William O'Neil en Dr. George Jeffries Mueller, die veertien jaar eerder was overleden, gratis aan geïnteresseerden verstrekte. Ook verspreidde hij gratis een rapport van honderd bladzijden, dat de technische gegevens over het spiricom instrument bevatte. In datzelfde jaar hield Meek in Washington, D.C. een persconferentie om de wereld op de hoogte te brengen van het werk met spiricom, maar positieve reacties bleven tot een minimum beperkt. De meeste journalisten, die de persconferentie bijwoonden, waren sceptisch gestemd en konden zo'n fantastisch verhaal niet zo gemakkelijk geloven.

Het was dan ook van groot belang dat andere onderzoekers het werk van Meek en O'Neil konden dupliceren. Zo ontwikkelde in de jaren 1985-1988 Hans Otto Koenig in Duitsland meer betrouwbare electronische instrumenten, waarmee tweerichtingscontact met de wereld der geesten kon worden verkregen, al ging dat niet altijd op het commando van de onderzoeker. In diezelfde jaren ontwikkelde het echtpaar Jules en Maggie Harsch-Fischbach in Luxemburg twee electronische communicatiesystemen, die niet alleen betrouwbaar bleken te zijn dan alle andere EVP-opvang systemen, die voor die tijd gemaakt waren, doch waarmee men experimenten kon herhalen. Verwacht wordt, dat tegen het einde van het jaar 2000 deze vorm van communicatie met het hiernamaals in die mate zal zijn geperfectioneerd, dat niet alleen sensitieven, maar een ieder die dat zou wensen, via een dergelijk apparaat een gesprek zal kunnen voeren met overleden geliefde, familielid of vriend.

Momenteel zijn er twee grote organisaties met duizenden leden in Europa en Noordamerika, die zich bezig houden met onderzoek op het gebied van de EVP. Dat zijn in Duitsland de VFT, de Verein fuer Tonbandstimmmenforschung, en de FGT, Forschungsgemeinschaft fuer Tonbandstimmen, en in Noordamerika de AA-EVP, de Amerocam Association: Electronic Voice Phenomenon. Alleen al in Duitsland experimenteren meer dan 2000 leden met EVP en velen doen het met succes.

Een andere opzienbarende gebeurtenis was het feit dat in 1980 verscheidene onderzoekers beelden van hun overleden familieleden op het televisiescherm konden opvangen. Zo begon, bijvoorbeeld, Klaus Schreiber in Duitsland, met technische bijstand van Martin Wenzel, een opto-electronisch feedback systeem te gebruiken, waardoor televisiebeelden van doden ontstonden. In veel gevallen kwamen de beelden en het geluid gesynchroniseerd op de beeldbuis, waardoor Schreider in contact kon treden met zijn twee overleden echtgenotes.

Van dit werk werd een televisie documentaire film gemaakt, en er werd ook een boek over geschreven door Rainir Hobbe van Radio Luxemburg. Ook het echtpaar Jules en Maggie Harsch-Fischbach begon in 1987, met hulp uit de geestenwereld, beelden van doden van zeer goede kwaliteit op hun televisiescherm op te vangen.

In 1980-81 kreeg Manfred Boden in Duitsland ongevraagd computer outprint van communicatoren uit andere werelden. Ook ontving hij via dat systeem antwoorden op vragen van technische en wetenschappelijke aard. Ook via de radio en het antwoord-systeem van de telefoon zijn stemmen van doden opgevangen. Alhoewel de spiricom doorbraak thans nog in de kinderschoenen staat, is het tot nu toe bereikte resultaat van zeer grote betekenis voor de mensheid. Volgens George Meek zijn de volgende feiten van groot belang:

* Voor het eerst in de geschiedenis der mensheid is op onbetwistbare wijze het bewijs geleverd, dat de dood slechts een deur is naar het voortbestaan van de mens.
* Het is nu zeker dat ons bewustzijn, dus onze persoonlijkheid, na de dood blijft bestaan en blijft functioneren in een ziektevrije en pijnvrije omgeving.
* De nodeloze en destructieve vrees om te sterven kan nu worden weggenomen, evenals de diepe bezorgdheid bij het overlijden van een geliefde.
* Ook kunnen de taboes met betrekking tot het sterven, die onze cultuur ons opgedragen heeft, nu worden weggenomen.
* Eveneens kan overboord gegooid worden het geaccumuleerde, onproductieve, religieuze dogma, dat gedurende eeuwen ontelbare mensenlevens heeft geruineerd door het opdringen van de last van vrees en schuldgevoel.
* Het inzicht, dat de ziel de lichamelijke dood overleeft. stelt de mens in staat om te begrijpen, dat het ons eigen denken en onze eigen emoties zijn, die voor een groot deel bepalen of wij ziekte ervaren of genieten van een blakende lichamelijke en geestelijke gezondheid.
* De ontwikkelingen van spiricom kunnen veranderingen teweegbrengen, zowel ten gunste van de religie als van de wetenschap.
* Elk individu kan beginnen om zich te realiseren, dat hij of zij een permanente bewoner is van een schijnbaar eindeloze kosmos, en niet alleen maar een zielloze, de-kluts-kwijt-geraakte rat of een maispikkende duif, zoals dat in onze tijd verkondigd wordt door gedragslijnpsychologen.
* In de komende tientallen jaren, of eeuwen, wanneer zo'n instrumentaal systeem zal zijn geperfectionneerd tot op het punt waar communicatie met de hogere geestelijke, causale en hemelse sferen mogelijk zal zijn geworden, zullen stervelingen de toegang hebben tot de opgestapelde wijsheid der eeuwen!

Voor de lezer, die geïnteresseerd is en meer wil weten over dit bijzonder interessante onderwerp, en die op de hoogte wil blijven van de ontwikkelingen in het wetenschappelijke onderzoek over het voortbestaan van de mens na de dood, dit adres: Metascience Foundation Inc., P.O.Box 10749, Minneapolis, Minnesota 55458, USA.

Kerstzegels: jaarlijkse carrousel

IN KERKELIJKE KRINGEN was er ooit een polemiek over de vraag welk feest belangrijker is: Kerstmis of Pasen. Voor postadministratie is die polemiek overbodig. Voor hen is Kerstmis aanzienlijk belangrijker dan het paasfeest. Rond Pasen sturen maar weinigen hun goede wensen aan familieleden of vrienden, in de kersttijd daarentegen moeten de posterijen een grote mankracht mobiliseren om de lawine kerstwensen tijdig bij de geadresseerde op de mat te laten vallen. Het verschijnsel kerstzegel is van de laatste twee decennia. De allereerste kerstzegel kwam pas in 1943 uit in het door de Nazi's bezette Hongarije; drie zegels met afbeeldingen die op het bekende kerstverhaal betrekking hadden. Dat kerstverhaal zou later de eerste inspiratiebron van de onderwerpers worden.

= door Victor Hafkamp =

Het aantal plaatjes met stal, kerstkribbe, herders en wijzen is indrukwekkend groot. En wie een collectie kerstzegels zou willen aanleggen, zou zich misschien beter kunnen richten op de ontwerpen die een beetje buiten het traditioneel patroon vallen. Cuba gaf als tweede land met een kerstzegel in 1951 daarvan een goed voorbeeld. Men liet dat jaar twee zegels verschijnen met een kerstviering. In 1953 volgden twee Cubaanse zegels met een kerstboom en een jaar later met de kerstman. Ook al die typische kerstelementen zouden in latere jaren in een veelvoud op de zegelontwerpen terugkeren.

Met aardigste verhaal rond de kerstzegel stamt altijd nog uit Canada dat in 1898 zegels met de opdruk 'Xmas 1898' liet verschijnen. Behalve de verwijzing naar het kerstfeest hadden de plaatjes totaal niets met het feest van Christus' geboorte te maken. Naar het schijnt is een jaloerse koningin Victoria de geestelijke moeder van deze merkwaardige opdruk geweest. In 1898 werd voor het hele — toen nog indrukwekkend grote — Britse imperium een uniform porto ingevoerd. Voor Canada zou die maatregel 9 november van dat jaar van kracht worden en de Canadeze postdirecteur had voor dat historische moment een paar zegels laten aanmaken.

De ontwerpen etaleerden de trots van de Britse imperialisten; de wereldkaart van mercator met in rood alle gebieden die onder de Britse troon stonden. Als tekst de voor 'foreigners' provocerende woorden: "We hold a vaster empire than has been" (ons imperium is groter dan ooit). Het was de eerste regel van een lied dat werd geschreven voor het regeringsjubileum van koningin Victoria (1887). De directeur van de Britse posterijen vond het een mooi ontwerp. Het appeleerde aan de trots van de Britten over hun grote macht en invloed in de wereld. En ook de trotse Victoria was er blij mee. Dat de zegel evenwel niet in zijn oorspronkelijke vorm mocht worden verspreid, zou volgens de historici hebben gelegen aan een ontactische opmerking van de postdirecteur.

Toen de vorstin hem namelijk vroeg wanneer de zegel zou verschijnen had hij niets vermoedend "op de verjaardag van de prins" geantwoord. Die prins was de prins van Wales, de latere koning Edward de Zevende die op 9 november jarig was. Victoria moet buitengewoon jaloers op haar zoon geweest zijn, omdat hij het grote wereldrijk zo maar zou erven na haar aftreden. Op haar vraag "Welke prins?", moet de hoogste baas der posterijen zijn tactische fout hebben ingezien en in allerijl ter correctie hebben opgemerkt: "Op de verjaardag van de prins van de vrede, op kerstmis bedoel ik".

De zegels waarvan het ontwerp zo bij de vorstin in de smaak viel, moeten toen snel zijn voorzien van de eerder vermelde opdruk 'Xmas 1898'. Een wat onwaarschijnlijk verhaal dat echter nooit door een andere versie is weerlegd. In elk geval komen de Canadese kerstzegels niet in officiële catalogi van kerstzegels voor.

WEINIG VARIATIE

Wie zo'n catalogus doorbladert constateert weinig variatie in de ontwerpen. Veel reproducties van schilderijen van oude meesters, zonder twijfel de gemakkelijkste weg naar een ontwerp voor postzegels, maar natuurlijk ook eigen interpretaties op het kerstverhaal, kerstmannen, arresleeën, winterlandschapen (ook in landen waar de temperatuur nooit onder de dertig graden celcius komt) en de traditionele feestversieringen.

De Haarlemse ontwerper Joost Swarte (1947) die de Nederlandse decemberzegel ontwierp, vindt dat soort kerstontwerpen "flauw en te traditioneel". Hij maakte voor het bekende jaarlijkse reductievelletje dan ook een totaal ander ontwerp dan het "contact tussen mensen" als thema heeft. De zegel die 28 november in de verkoop kwam, heeft een frankeerwaarde van 55 cent en geeft een korting op het verzenden van kerst- en nieuwjaarskaarten in de periode tot 31 december. Hij is alleen verkrijgbaar in velletjes van twintig stuks die elf gulden kosten.

Op de zegel zien we vier getekende figuren met brieven in hun hand. Ze zijn geplaatst rond een goudkleurig vierkant vlak.

Het uitgeven van kerstzegels met reductie los of in velletjes krijgt in steeds meer landen navolging. Ook in de Antillen zijn er sinds enkele jaren reductiezegels. Voor de Nederlandse posterijen vormde de komst van deze reductiezegels een groot kassucces. De stichting Nederlandse Kinderpostzegels was niet zo blij met het initiatief. Tot de komst van de decemberzegels gebruikten nogal wat Nederlanders kinderzegels op hun kerstpost. Volgens de stichting is door het nieuwe verschijnsel van de kerst-reductiezegels de markt voor wat de kinderzegels aardig afgeroomd. Maar in kringen van de PTT wordt tegengesproken dat de kerstreductiezegel de verkoop van de kinderzegels nadelig heeft beïnvloed.

Velletjes met reductiezegels komen tegenwoordig ook elk jaar in Ierland uit. Het bonus-velletje van de Ierse post telt dit jaar dertien zegels van 28 pence met twee vignetten, waarop een fraai versierde kerstboom is afgedrukt. De verkoopprijs van het velletje is 3.36 pond. De reductie bedraagt dus 28 pence, bijna een gulden. Behalve dat bonusvelletje gaf Ierland ook nog drie losse zegels (28, 32 en 52 pence) uit met afbeeldingen die betrekking hebben op het kerstverhaal, zoals de aanbieding van de wijzen op de zegel van 52 pence.

Ook Canada kent het verschijnsel reductiezegels. In oktober al bracht de Canadese post vier zegels uit met afbeeldingen van kerstmannen en vergelijkbare figuren in diverse landen. De Nederlandse, Antilliaanse en Arubaanse Sinterklaas prijkt op een zegel van 80 cents, een reductiezegel die alleen in boekjes van tien stuks in de verkoop kwam. Op het ontwerp de Britse 'Father Christmas' met o.a. een krans van hulst om het hoofd. De in Amerika populaire Santa Claus en de Franse 'Bomhomme Noël' kregen een plaatsje op de overige zegels: 40 en 46 cents.

De posterijen van het eiland Man in de Ierse Zee boden dit jaar de gebruikers van de kerstzegels een extra service. Ze wilden de klant het veelvuldig likken op de achterzijde van de waardepapiertjes besparen en brachten zelfklevende zegels in omloop. Er verschenen op het eiland in de Ierse Zee vier kerstzegels (16, 20, 26 en 37 pence) met afbeeldingen van kerstfiguren die uit papier zijn samengesteld. De zegels van 16 en 20 pence zijn zelfklevend en zijn in boekjes (16 van 16 en acht van 20 pence) in omloop gebracht (3).

Men moet voor de ontwerpers van kerstzegels geen eenvoudige opgave zijn elk jaar iets origineels te bedenken. Een fris element tussen de vaak traditionele plaatjes zijn dan ook de kindertekeningen met het kerstfeest als thema. Het Kanaaleiland Guernsey bracht voor de kerstpost een velletjes van twaalf zegels van 12 pence in omloop. Wie ze bekijkt ziet dat de ideeën van de jeugd over kerstontwerpen niet veel van die van de echte ontwerpers

Vervolg op pag. 11

1991 USA CHRISTMAS

Sinterklaas en Kerstmis

Helder fonkelden de sterren ...

Mijn kerstnacht in het Heilig Land

= door J.M. Visker O.P. =

N SEPTEMBER 1945, kort na het einde van de Tweede ereldoorlog, was ik in Jerusalem aangekomen om er aan Bijbelschool van de Dominicanen te gaan studeren. Hoe dat jaar de Kerstnacht heb doorgebracht, heb ik toen geschreven. Zou het verhaal interessant zijn voor de ers van de Amigoe-kersteditie anno 1991?

Het is Kerstnacht. In de sobere basiliek van St. Stephanus, kloosterkerk van de Dominicanen van de Bijbelschool, bben we de Metten en Lauden van Kerstmis gebeden en nachtmis gevierd. Dan gaan er vier paters op weg, in het art-witte habijt. Het zijn twee Fransen, een Belg en dergetekende, uit Nederland. De diepe stilte van de nacht rdt af en toe onderbroken door het verre geronk van een gelse legerauto, die een steile weg oprijdt.

n de rand van de Oude d gaan we een ogenblik de middeleeuwse kerk de H. Anna binnen, r de grieks-katholieke inaristen de Kerstnacht ren met al de rijkdom van oosterse liturgie. Plechtig toch vol vreugde klinken melodiën onder de oude isgewelven en een geur wierook vervult de zwak lichte kerk. Luid zingt de chop de woorden van de secratie over brood en . Allen staan en buigen p; dan de acclamatie: en!

j de stadspoort staan de ffeurs met hun taxi's; ze den ons om het luidst wagen aan. Wij willen negen kilometer te voet gen en kiezen een rus- landweg. Langs de mod- autoweg keren reeds pelgrims terug (het is al wee uur in de nacht). De legerwagen volgt de ere; bij tienduizenden zijn engelse soldaten, bijeen- omen uit het hele Nabije ten, van Baghdad en ro, in Bethlehem eest. Nu keren ze terug Jerusalem. (Het is 1945; taat Israël bestaat nog Palestina is een engels daatgebied).

BETHLEHEM

ze binnenweg is rustig. der fonkelen de sterren n de donkere hemel. De el van de maan in het te kwartier geeft ons wat . De nacht is niet koud roerloos stil staan de en. Over heuvels en n zien we voor ons de ende ster, boven de oortekerk van Beth- m.

een kleine twee uur n we in het stadje. erne lantarens werpen helder licht over de grote plavuizen van het kerk- . Even kijken we naar drukke schouwspel: Ara- en in hun lange witte of eurde gewaden, en ook wel in Europese kleding, maar ook dan met de afhangende hoofddoek, soldaten uit Afrika in uniform, zwarte en blanke, jonge Arabische meisjes als bruidjes in het wit, vrouwen uit Bethlehem met rijkgeborduurde, kleurige jurken en puntmutsen als van de dames uit de middeleeuwen, zusters, paters en broeders van allerlei ordes en congregaties... het loopt alles dooreen in komen en gaan. Want hier staat de basiliek, die keizer Constantijn liet bouwen over de plaats, waar volgens een traditie Jezus geboren was.

Bukkend gaan we de kerk binnen door de enige toegang [illegible] poortje, dat herinnert aan de tijd dat de grote poorten van de basiliek ter bescherming tegen de aanvallen van de mohamedanen werden toegemetseld. Nu staan we in de wijde, heilige ruimte van de halfdonkere kerk met haar oude, ruwe muren en dubbele zuilenrij. Ook het priesterkoor is donker, want het hoort aan de orthodoxen, die het Kerstfeest enige tijd later vieren. Slechts een paar kaarsen branden er voor de ikonen van de ikonostaas, die priesterkoor en schip van elkaar scheidt. Vooraan links valt een sterke lichtbundel de kerk binnen, door de deur die de Latijnse kerk van de Franciscanen met de oude basilica verbindt.

GROT

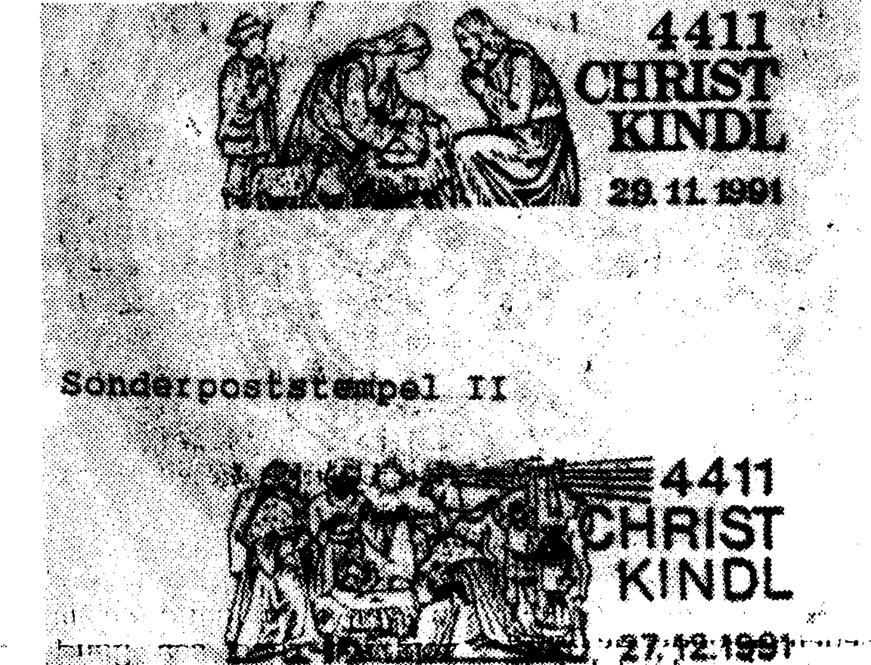
Van het Griekse priesterkoor leiden twee trappen naar beneden. We dalen af in de dompig-warme en overvolle grot. Het is een vrij lange, niet al te brede ruimte; hier en daar ziet men een stuk rotswand, maar voor het grootste deel is die bekleed met marmer en onbrandbare tapijten. Langzaam schuifelt de rij op en dan kunnen we een ogenblik neerknielen bij het altaar, dat nu aan de Grieken behoort en waar een ster de plaats aanwijst van de geboorte. Het latijnse opschrift zegt: Hier is uit de Maagd Maria Jezus Christus geboren. De overvolle grot, het geschuifel en het gedrang beletten een korte, dankbare overweging niet, want allen zijn hier om het mysterie van de geboorte te gedenken.

Bij het andere altaar van de grot, bezit van de Latijnen, ligt in de met marmer beklede kribbe, badend in licht, het Jezuskindje, dat in de middernachtelijke processie uit de kerk van de Franciscanen naar de grot is gebracht. We kunnen er niet dichtbij komen; hier staan en knielen de mensen, die de H. Mis volgen, die op het altaar gecelebreerd wordt.

Omdat wij vieren ook zelf de H. Mis nog willen lezen, verlaten we de grot. In de sacristie wijst een Franciscanerbroeder ons een altaar in de onderaardse gangen en grotten, die naast het geboortegrot liggen en er mee in verbinding staan. Enkele Engelse soldaten en een groep eenvoudige Palestijnen staan en knielen rond het altaar. De teksten van de liturgie, nog in het latijn (het was 1945!), maken hier toch een bijzondere indruk. Het was een Kerstnacht om niet te vergeten.

Kerstzegels:...

Vervolg van pag. 10

afwijken: sneeuwpoppen, de kerstboom, de kerstman, engelen enz.

Het beeld van het kerstfeest in de winterlanden met kerstmannen op sleeën en besneeuwde landschappen heeft zich ook vastgezet in de geest van de jeugd in tropische gebieden. Zo gaf ook Christmas Island, het kersteiland in de Indische Oceaan, acht zegels uit met kindertekeningen. Er komen zowel tropische als winterse elementen op voor. Vijf zegels van 38 cents verschenen als strip. De zegels van 43c, 1 en 1.20 dollar kwamen los uit.

Het Kersteiland dankt zijn naam aan de zeevaarder James Cook die het op een kerstochtend aan het einde van de achttiende eeuw ontdekte. Het fosfaatrijke eiland heeft een zekere vorm van zelfbestuur, maar valt onder Australisch gezag. Het geeft sinds 1958 eigen zegels uit.

Een ander gebied onder Australisch gezag in dezelfde oceaan zijn de Cocos oftewel Keeling eilanden. Ook voor die archipel verschijnen regelmatig postzegels. De kerstuitgifte van dit jaar beeldt uit hoe een kind het kerstfeest ziet. De ontwerpen zijn niet van kinderhanden afkomstig, maar gemaakt door een volleerd ontwerpkunstenaar: Ray Honisett uit Melbourne. De serie bestaat uit vier waarden: 38, 43 cents, 1 en 1.20 dollar.

Kinderverhalen zijn dit jaar het thema van de zegels van Zweden en het Kanaaleiland Jersey. De Zweedse post kwam met vier kleine zegels van 2.30 Kronen die als blokje zijn uitgegeven en in drievoud in een carnet (boekje) zijn samengebracht. De vier zegels beelden bekende kerstverhalen voor de Zweedse jeugd uit, zoals 'Petter en Lotta en kerstmis' van Elsa Beskow en 'Pettersson krijgt kerstbezoek' van Sven Nordquist. Jersey heeft op vier kerstzegels (15, 20, 37 en 53 pence) fragmenten uit het bekende verhaal 'Peter Pan' van J.M. Barrie uitgebeeld.

Elk jaar zijn er wel een paar postadministraties die het kerstlied, de 'Christmas carol' tot onderwerp van hun uitgiften maken. Dat is dit jaar bijvoorbeeld het geval in Gibraltar, de Britse kroonkolonie in het zuiden van Spanje. Op de zegels van 4, 24, 25 en 49 pence zijn opengeslagen boeken afgebeeld met de noten en de begintekst van onder meer 'Stille nacht, heilige nacht' en 'Komt allen tezamen'. Samoa in de Stille Oceaan beperkte zich tot de tekst van enkele kerstliederen op de ontwerpen en fleurde die op met orchideeen van het eiland. 'Komt allen tezamen' is ook daar een van de liederen. Frankeerwaarden van de zegels: 20, 60, 75 sene en 4 dollar. Op de Solomons-eilanden, elders in de Pacific is op vier kerstzegels zowel aan de kerkelijke als aan de meer profane aspecten van het kerstfeest aandacht besteed. Want naast de afbeelding van een dagdienst van kerstochtend zijn er ook plaatjes die de voorbereiding voor het kerstmaal, de feestelijkheden op kerstmis, en een cricketwedstrijd uitbeelden.

De Kerstman, een onmisbare figuur op kerstzegels in veel landen, paradeert niet alleen in Canada op de zegels voor het grote feest, ook in de Verenigde Staten verschenen liefst zes kerstzegels, waarbij dit jaar Father Christmas duidelijk overgewaardeerd is ten opzichte van Maria en kind.

Tegenover vijf zegels met de kerstman bij diverse activiteiten staat een zegeltje met Maria en het kind van de hand van Antoniazzo, een schilderij uit het museum van Houston, Texas. Finland dat twee kerstzegels uitgaf heeft op een ervan (2.10 mark) de kerstman in zijn arreslee afgebeeld. Ook andere Skandinavische landen, zoals IJsland en Noorwegen kozen voor meer profane thema's. De symbolische ontwerpen van IJsland zijn zonder meer mooi, de figuren die Noorwegen op zegels van 3.20 Kronen afbeeldde en die elkaar in een nachtelijke optocht volgen, zijn leuk.

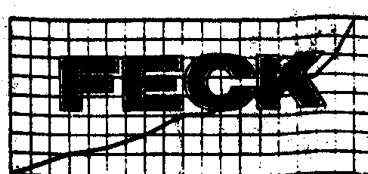
Natuurlijk is het aantal religieuze ontwerpen op de kerstzegels dit jaar weer groter. Weinig kerken dit jaar. Het eiland Ascencion in de Atlantische Oceaan heeft het buitenaanzicht en het interieur van kerken op het eiland afgebeeld op zegels van 8, 18, 25 en 65 pence. Luxemburg heeft weliswaar geen officiële kerstzegels, maar wel een Caritas-uitgifte met toeslagen die als kerstuitgifte dienst doet. Dit jaar zijn op de zegels vier kapellen uit het groothertogdom afgedrukt op zegels van 14+2 francs (2x), 18+3 en 22+7 francs.

Veel ontwerpen van kerstzegels zijn dit jaar weer ontleend aan werken van oude meesters of aan manuscripten. Dat is bijvoorbeeld het geval met de prachtige Britse zegels van 18, 24, 28, 33 en 39 cents, waarvoor de illustraties van een Venetiaans manuscript model stonden.

Bij de oude meesters vinden we ook een Rembrandt. De Cook-eilanden in de Stille Oceaan brachten in november een serie uit met reproducties van schilderijen die op het kerstverhaal betrekking hebben. 'De aanbidding door de herders' van Rembrandt is te zien op een exemplaar van 1.15 dollar. Zegels met reproducties van schilderijen kwamen ook uit in gebieden als Aitutaki en Penrhyn, waarvan waarschijnlijk alle verzamelaars hebben gehoord. Beide gebieden horen bij de Cook-eilanden.

En verder in Saint Helena, op de Fiji-eilanden, maar ook in Italië, België en een aantal andere Europese landen. Oostenrijk beeldde op een zegel van vijf schilling een fresco af uit de parochiekerk Baumgartenberg in Opper-Oostenrijk en verder zorgden de Oostenrijkers natuurlijk ook weer voor de traditionele speciale stempels uit het postkantoor van het gehucht Christkindl dat alleen in de kersttijd open gaat en duizenden filatelisten van de gewenste stempels voorziet. De Oostenrijkse post oogst voor dit puur commerciële initiatief niet van iedereen wierook, maar een beetje goud zit er wel voor haar in.

Wij wensen U allen, doch in het bijzonder onze cliënten

Gezellige Kerstdagen en Voorspoedig Nieuwjaar

Dank voor het in ons gestelde vertrouwen. Ook in het nieuwe jaar staan wij voor U klaar.

- CARIBBEAN PAINT FACTORY N.V.
- CARIBBEAN GLASS TRADING N.V.
- ARUBAANSE SCHILDERS EN AFWERKINGSBERIJF N.V.

Fergusonstraat 57-D - Tel.: 25339

BEST WISHES

Our sincere good wishes to our many good friends as well as our clients

Thanks for your patronage

In 1992 also seven days a week open

Supermercado Favorito

Best Wishes for the Holiday Season

May every happiness be yours at this Holiday Season and through out the new year.

ARUBA TRADING COMPANY

Caya Betico Croes 12

Happy Holidays

Wij wensen U allen

PRETTIGE KERSTDAGEN VOORSPOEDIG NIEUWJAAR

Dank voor het in ons gestelde vertrouwen. Het was prettig zaken met U te doen. Ook in het nieuwe jaar staan wij voor U klaar.

Mercurius Trading Co.

(Handelsmaatschappij Mercurius n.v.)

Fergusonstraat 116 Oranjestad

A HOLIDAY GREETING

Especially for You

Our hearty and heartfelt wishes for the happiest holidays ever and good fortune throughout the coming year.

from

TOYOTA

Rent a Car

TOYOTA JAREN BETER

Garage Cordia Aruba n.v.

Season's greetings

May you and your loved ones experience days filled with good fellowship and may the coming year hold great fortune and a multitude of blessings.

Our warmest wishes to our valued friends and customers that you may enjoy the happiest of holidays ever.

HARBOURTOWN

SWAIN WHARF, ARUBA

ARUBAANSE VOLKSPARTIJ

WENST U ALLEN

PRETTIGE KERSTDAGEN EN VOORSPOEDIG NIEUWJAAR

Het nieuwe jaar worden verkiezingen gehouden en moeten belangrijke beslissingen in het belang van Aruba worden genomen.

Wij blijven op de bres staan voor de belangen van Aruba in het algemeen en die van de bevolking in het bizonder.

Wij rekenen daarbij op Uw vertrouwen en steun

